

วารสาร พุทธอาเซียนศึกษา Buddhist ASEAN Studies Journal (BASJ)

ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2566)

No. 8 Vol. 1 (January - June 2023)

ศูนย์อาเซียนศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วัตถุประสงค์

เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับอาเซียนศึกษา ในมิติของศาสนา การศึกษา สังคม เศรษฐกิจ การเมืองและศิลปวัฒนธรรม ของคณาจารย์ นักวิชาการ นักวิจัยและบุคคลทั่วไปในประเทศกลุ่มสมาชิกอาเซียน และประเทศที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน

หมายเหตุ

1. วารสารพุทธอาเซียนศึกษา (Buddhist ASEAN Studies Journal: BASJ) รับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ บทความทุกบทความทางกองบรรณาธิการจะทำการตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องตามรูปแบบ แล้วจึงส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer review) จากทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยพิจารณา ทั้งนี้ บทความที่ส่งถึงกองบรรณาธิการ ขอสงวนสิทธิ์ไม่สงวนคืน

2. ทัศนะหรือข้อคิดเห็น ภาพประกอบหรือตารางใดๆของบทความที่ปรากฏในวารสารฉบับนี้เป็นของผู้เขียนแต่ละท่านเป็นความรับผิดชอบส่วนตัวของผู้เขียน ไม่ใช่ความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการและศูนย์อาเซียนศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

3. บทความจะต้องไม่คัดลอกผลงานของผู้อื่น ไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ที่ใดมาก่อน และไม่อยู่ระหว่างการพิจารณาของวารสารฉบับอื่น หากตรวจสอบพบว่ามีกรณีตีพิมพ์ซ้ำซ้อนหรือพบว่าคัดลอกผลงานผู้อื่น ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนแต่เพียงผู้เดียว

สำนักงาน ศูนย์อาเซียนศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
โทรศัพท์ 035-248505

อีเมลล์ mcuasean@gmail.com

พิสูจน์อักษร/ศิลปกรรม พระปลัดอภิเชษฐ์ สุภทรวาทิ นางสาวมกรวี ฉิมพะเนา
จำนวนที่พิมพ์ 20 เล่ม **พิมพ์ที่** โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เผยแพร่ออนไลน์ <https://so07.tci-thaijo.org/index.php/basj/index> และ
<http://asc.mcu.ac.th/main/>

คณะกรรมการที่ปรึกษา

พระธรรมวัชรบัณฑิต, ศ.ดร.

พระเทพปวรเมธี, รศ.ดร.

พระมหาสุรศักดิ์ ปัจจนตเสโน, ผศ.ดร.

พระเทพวัชรอาจารย์, รศ.ดร.

พระมหาไพรัช ธรรมทีโป, ผศ.ดร.

พระศรีธวัชเมธี

พระมหาจীরวัฒน์ กนตวณโณ, รศ.ดร.

รศ.ดร. สมาน งามสนิท

ดร.สายพิรุณ เพิ่มพูล

ดร.สุภาพรรณ เพิ่มพูล

อธิการบดี

รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร

รองอธิการบดีฝ่ายต่างประเทศ

คณบดีคณะพุทธศาสตร์ มจร

ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี มจร

ผู้อำนวยการศูนย์อาเซียนศึกษา มจร

รองผู้อำนวยการศูนย์อาเซียนศึกษา มจร

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ศูนย์อาเซียนศึกษา มจร

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ศูนย์อาเซียนศึกษา มจร

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ศูนย์อาเซียนศึกษา มจร

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

กองบรรณาธิการ

พระมหาจীরวัฒน์ กนตวณโณ, รศ.ดร.

พระปลัดระพิน พุทธิสารโ, ผศ.ดร.

พระมหาเกรียงศักดิ์ อินทปญโญ, ดร.

พระปลัดอภิเชษฐ์ สุภทรวาที

รศ.ดร.वासना แก้วหาล้า

ผศ.ดร.อัจฉรา ประเสริฐสิน

ผศ.ดร.จตุภูมิ เขตจตุรัส

ดร.กาญจนา ตระกูลวรกุล

อาจารย์ศิริโสภา สันติทฤษฎีกร

อาจารย์สาวิณี รอดสิน

อาจารย์ชลิตา แยมศรีสุข

อาจารย์อาทร พร้อมพัฒนภาค

Johan Richard Weintre, Ph.D.

Alvin Aguilar Sario, Ph.D.

Hadje Cresencio Sadje

ดร.ลำพอง กลมกุล

นางสาวมกรวี ฉิมพะเนาวิ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

Jame Cook University, Australia

University of Santo Tomas, Philippines

University of London, UK

จริยธรรมการตีพิมพ์บทความลงในวารสาร

บทบาทและหน้าที่ของผู้เขียนบทความ

1. ผู้เขียนบทความจะต้องไม่ส่งบทความที่ไม่เคยได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ที่ไหนมาก่อน และไม่ส่งต้นฉบับบทความซ้ำซ้อนกับวารสารอื่น
2. ผู้เขียนจะต้องคำนึงถึงจริยธรรมการวิจัย จะต้องไม่ละเมิดหรือคัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง
3. ผู้เขียนจะต้องจัดทำต้นฉบับของบทความตาม "คำแนะนำสำหรับผู้เขียน"
4. ผู้เขียนที่มีชื่อในบทความจะต้องเป็นผู้มีส่วนในการจัดทำบทความหรือมีส่วนร่วมในการดำเนินการวิจัย
5. ผู้เขียนจะต้องอ้างอิงผลงาน ภาพ หรือตาราง หากมีการนำมาใช้ในบทความของตนเอง โดยให้ระบุ "ที่มา" เพื่อป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ (หากมีการฟ้องร้องจะเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนแต่เพียงผู้เดียว ทางวารสารจะไม่รับผิดชอบใดๆ ทั้งสิ้น)
6. ผู้เขียนจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของรายการเอกสารอ้างอิง และควรอ้างอิงเอกสารเท่าที่จำเป็นอย่างเหมาะสม ไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่มากจนเกินไป
7. ผู้เขียนจะต้องแก้ไขบทความตามผลประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิและกองบรรณาธิการให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด
8. ผู้เขียนจะต้องระบุชื่อแหล่งทุนที่ให้การสนับสนุนในการทำวิจัย (ถ้ามี) และจะต้องระบุผลประโยชน์ทับซ้อน (ถ้ามี)
9. ในบทความผู้เขียนจะต้องไม่รายงานข้อมูลที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ไม่ว่าจะเป็นการสร้างข้อมูลเท็จ หรือการปลอมแปลง บิดเบือน รวมไปถึงการตกแต่ง หรือ เลือกลงแสดงข้อมูลเฉพาะที่สอดคล้องกับข้อสรุป

10. ผู้เขียนไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่ถูกลดตอนออกไปแล้ว เว้นแต่ข้อความที่ต้องการสนับสนุนนั้นเป็นข้อความที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการลดตอน และจะต้องระบุไว้ในเอกสารอ้างอิงด้วยว่า เป็นเอกสารที่ได้ถูกลดตอนออกไปแล้ว

บทบาทและหน้าที่ของบรรณาธิการ

1. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาคุณภาพของบทความ เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารที่ตนรับผิดชอบ และต้องคัดเลือกบทความมาตีพิมพ์หลังจากผ่านกระบวนการประเมินบทความแล้ว โดยพิจารณาจากความชัดเจน และความสอดคล้องของเนื้อหา กับนโยบายของวารสารเป็นสำคัญ และจะต้องมีข้อความรู้ที่สะท้อนมุมมอง แนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากประสบการณ์ การสังเคราะห์เอกสาร หรืองานวิจัย มุ่งเน้นการนำเสนอแนวคิดทฤษฎีใหม่ รวมถึงแบบจำลองเชิงแนวคิด (Conceptual Model) ที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันจะนำไปสู่การวิจัยในหัวข้อวิชาการที่สำคัญ

2. บรรณาธิการจะต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้เขียน และผู้ประเมินบทความแก่บุคคลอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงเวลาของการประเมินบทความ

3. บรรณาธิการจะต้องไม่ตีพิมพ์บทความที่เคยตีพิมพ์ที่อื่นมาแล้ว โดยต้องมีการตรวจสอบการคัดลอกผลงานผู้อื่น อย่างจริงจัง และใช้โปรแกรมที่เชื่อถือได้ เพื่อให้แน่ใจว่า บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารไม่มีการคัดลอกผลงานของผู้อื่น และหากตรวจพบ การคัดลอกผลงานของผู้อื่น จะต้องหยุดกระบวนการประเมิน และติดต่อผู้เขียนบทความหลักทันที เพื่อขอคำชี้แจง เพื่อประกอบการ “ตอบรับ” หรือ “ปฏิเสธ” การตีพิมพ์บทความนั้นๆ

4. บรรณาธิการจะต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้เขียน และผู้ประเมิน

5. บรรณาธิการต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง

6. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยที่มีระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้อง และให้ผลที่น่าเชื่อถือ โดยนำผลของการวิจัยมาเป็นตัวชี้แนะว่า สมควรตีพิมพ์เผยแพร่หรือไม่

7. หากบรรณาธิการตรวจพบว่า บทความมีการลอกเลียนบทความอื่นโดยมิชอบ หรือมีการปลอมแปลงข้อมูล ซึ่งสมควรถูกลดตอน แต่ผู้เขียนปฏิเสธที่จะถอนบทความ

บรรณาธิการสามารถดำเนินการถอนบทความได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้เขียน ซึ่งถือเป็นสิทธิและความรับผิดชอบต่อบทความของบรรณาธิการ

บทบาทและหน้าที่ของผู้ประเมินบทความ

1. ผู้ประเมินบทความต้องรักษาความลับและไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาแก่บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงระยะเวลาของการประเมินบทความ
2. หลังจากได้รับบทความจากบรรณาธิการวารสาร และผู้ประเมินบทความ ตระหนักว่าตนเองอาจมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้นิพนธ์ที่ทำให้ไม่สามารถให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างอิสระได้ ผู้ประเมินบทความควรแจ้งให้บรรณาธิการวารสารทราบและปฏิเสธการประเมินบทความนั้นๆ
3. ผู้ประเมินบทความ ควรประเมินบทความในสาขาวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญ โดยพิจารณาความสำคัญของเนื้อหาในบทความที่มีต่อสาขาวิชานั้นๆ คุณภาพของการวิเคราะห์ และความเข้มข้นของผลงานหรือระบุผลงานวิจัยที่สำคัญๆ และสอดคล้องกับบทความที่กำลังประเมิน แต่ผู้เขียนบทความไม่ได้อ้างถึง เข้าไปในการประเมินบทความด้วยผู้ประเมินไม่ควรใช้ความคิดเห็นส่วนตัวที่ไม่มีข้อมูลรองรับมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินบทความ
4. ผู้ประเมินบทความต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง
5. เมื่อผู้ประเมินบทความพบว่า มีส่วนใดของบทความ ที่มีความเหมือนกัน หรือซ้ำซ้อนกับผลงานชิ้นอื่นๆ ผู้ประเมินบทความต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบ

บทบรรณาธิการ

ศูนย์อาเซียนศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จัดทำวารสารพุทธอาเซียนศึกษา (Buddhist ASEAN Studies Journal: BASJ) เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนศึกษา ในมิติของศาสนา การศึกษา สังคม เศรษฐกิจ การเมืองและศิลปวัฒนธรรม ของคณาจารย์ นักวิชาการ นักวิจัยและบุคคลทั่วไปในประเทศกลุ่มสมาชิกอาเซียน และประเทศที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน โดยทำการเผยแพร่ปีละ 2 ฉบับ (ราย 6 เดือน) ได้แก่ ฉบับที่ 1 ระหว่างเดือนมกราคม – เดือนมิถุนายน และ ฉบับที่ 2 ระหว่างเดือนกรกฎาคม – เดือนธันวาคม

วารสารพุทธอาเซียนศึกษา (Buddhist ASEAN Studies Journal: BASJ) มุ่งเน้นและส่งเสริมให้คณาจารย์ นักวิชาการ นักวิจัย นิสิตนักศึกษาและบุคคลทั่วไปได้เผยแพร่ผลงานวิชาการ งานวิจัยและองค์ความรู้ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติ กองบรรณาธิการวารสารพุทธอาเซียนศึกษา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าวารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการจุดประกายความคิดและเปิดโลกทัศน์ทางวิชาการให้แก่ผู้สนใจทั่วไป หากผู้อ่านมีข้อเสนอแนะหรือติชมประการใด กองบรรณาธิการขออ้อมรับไว้ด้วยความขอบคุณยิ่ง

ดร.ลำพอง กลมกุล
บรรณาธิการ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ความเป็นเมืองสีหุวิลล์ จากความรุ่งโรจน์สู่ความร่วงโรย บนเส้นทาง การพัฒนาเมืองเศรษฐกิจ.....	1
ศิลาวัฒน์ ชัยวงศ์	
A Feature of Dissemination of Buddhism on Social Media: The Strength and the Weakness	17
Phramaha Somphong Unyo	
แนวความคิดของชาวต่างชาติที่มีต่อศาสนาพุทธ	28
พระศรารุช ยาวิชัย (ตบสีโล)	
การศึกษาวิจัยเรื่อง การสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ตามหลักพุทธธรรมของนักเรียนโรงเรียนยางฮอมวิทยาคม ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	52
พระวิฑูร รุติโสภโณ	
บทวิจารณ์หนังสือ	
ราชบัลลังก์พม่า วาระสุดท้ายแห่งระบบกษัตริย์.....	69
มุกรวิ ฉิมพะเนาวิ	

ความเป็นเมืองสีหนุวิลล์: จากความรุ่งโรจน์สู่ความร่วงโรยบนเส้นทาง การพัฒนาเมืองเศรษฐกิจ

Urbanization of Sihanoukville: From Glory to Decline on the Way Economic City Development

ศิวาวัฒน์ ชัยวงศ์

Silawat Chaiwong *

บทคัดย่อ

จากการศึกษาความเป็นเมืองสีหนุวิลล์ จากความรุ่งโรจน์สู่ความร่วงโรยบนเส้นทาง การพัฒนาเมืองเศรษฐกิจโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงสีหนุวิลล์ จากความรุ่งโรจน์สู่ความร่วงโรยบนเส้นทาง การพัฒนาเมืองเศรษฐกิจ ความเป็นเมืองสีหนุวิลล์ และผลกระทบต่อสีหนุวิลล์ จากเมืองที่เต็มไปด้วยความสวยงามของชายหาด เป็นชายทะเลยอดนิยมมากที่สุด และสองข้างทางที่เต็มไปด้วยธรรมชาติ และเป็นที่ตั้งของท่าเรือน้ำลึกระดับสากลแห่งเดียวของกัมพูชา นอกจากเมืองพระสีหนุจะเป็นเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญแล้ว ยังเป็นที่ตั้งของท่าเรือน้ำลึกระดับนานาชาติ แห่งเดียวของกัมพูชา ซึ่งอยู่ตรงกลางระหว่างชายฝั่งทะเลอ่าวไทยและท่าเรือโฮจิมินห์ ของเวียดนาม และยังเชื่อมโยงกับศูนย์กลางท่าเรือนานาชาติ 2 แห่ง คือ สิงคโปร์และฮ่องกง ซึ่งสามารถเอื้อต่อการขนส่งสินค้าไปยังตลาดสหรัฐ สหภาพยุโรป จีน และญี่ปุ่น กลายเป็นตึกอาคาร โรงงาน โรงแรมระดับ 5 ดาว เกสเฮาส์ คาสิโนร้านอาหาร และซูเปอร์มาร์เกต พร้อมกับสัญลักษณ์ตัวอักษรภาษาจีน เป็นจำนวนมาก แสดงให้เห็นถึงนักลงทุนชาวจีน ในการเข้ามามีบทบาทต่อการพัฒนาพื้นที่เป็นอย่างมาก จนกระทั่งนักลงทุนชาวจีนได้ทิ้งร้างปล่อยการก่อสร้างหลายร้อยแห่ง ทำให้ความเจริญเติบโตของเมือง

* อาจารย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง

Email: silawatchaiwong30@gmail.com

สีหนุวิลล์เกิดการชะงักลง เป็นบทเรียนสะท้อนถึงปัญหาของประเทศกำลังพัฒนาที่พึ่งพาการลงทุนจากต่างชาติมากเกินไป โดยเฉพาะสีหนุวิลล์ที่เติบโตขึ้นมาได้ด้วยการพึ่งพาอุตสาหกรรมสีเทา คาสีโนจากการลงทุนต่างชาติ ภายใต้อำนาจของรัฐบาลกัมพูชาที่มุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมใหม่ ด้วยการเร่งรัดการพัฒนาเศรษฐกิจ กลายเป็นยุทธศาสตร์หลักที่มีความสำคัญ ภายใต้รัฐธรรมนูญของโครงการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษที่ปรากฏตัวได้อย่างเด่นชัด ซึ่งกัมพูชาหวังว่าจะสร้างรายได้ให้แก่คนกัมพูชา แต่กลับไม่ได้เป็นเช่นนั้น กลับกลายเป็นการรูดคืบของนักลงทุนจีนที่คุกคามวิถีชีวิตและเศรษฐกิจของชาวกัมพูชามากเสียเอง ผลประโยชน์ในการพัฒนาสีหนุวิลล์เป็นไปเพื่อผู้ประกอบการธุรกิจต่างชาติมากกว่าที่จะจัดสรรให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง ดังนั้นการวางแผนจัดการพื้นที่เมือง อย่างเหมาะสมนับเป็นอีกหนึ่งมิติที่สำคัญในกระบวนการพัฒนาเมืองและการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชากรให้ดีขึ้น ภายใต้ศักยภาพของพื้นที่ การมีส่วนร่วมของประชาชน การเงิน การคลัง และการพัฒนาพื้นที่แบบมุ่งสัมฤทธิ์อย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: ความเป็นเมือง, เขตเศรษฐกิจพิเศษสีหนุวิลล์, การพัฒนาเมืองเศรษฐกิจ

Abstract

The study of Urbanization of Sihanoukville: from glory to decline on the way economic city development aims to study the changes in Sihanoukville in terms of economic development and its impact. Sihanoukville is a major tourist city and home to an international deep-sea port. Cambodia's only It is located halfway between the Gulf of Thailand coastline and Vietnam's Ho Chi Minh Port. It also connects to two international port hubs, Singapore and Hong Kong as well as facilitate shipments to the US, EU, China, and Japanese markets. After the economic development of the city, it has changed from a city full of beautiful beaches, which are popular beaches and nature-filled roads, to buildings, factories, 5-star hotels, guesthouses, casinos, restaurants and zoos, supermarkets with lots of Chinese character symbols. These changes show that Chinese investors have played a huge role in the development of the area. Later, after Chinese investors abandoned the

construction of hundreds of buildings causing the growth of Sihanoukville to slow down. This reflects the problem of developing countries relying too much on foreign investment. Sihanoukville thrives with its dependence on the gray industry and casinos from foreign investment. The Cambodian government focuses on developing the country's economy in driving the neoliberal economy by accelerating economic development to become an important strategy under the special economic zone development project that appears prominently. Cambodia hopes to generate income for Cambodians but it has become an invasion by Chinese investors that threatens the livelihoods and economies of Cambodians. Moreover, the benefits of the development of Sihanoukville go to foreign entrepreneurs rather than local ones. Therefore, planning to manage the urban area is another important dimension in the urban development process and improving the quality of life of the population under the potential of the area including public participation finance and sustainable development of the area.

Key words: Urbanity, Sihanoukville Special Economic Zone, Economic City Development

1. บทนำ

จังหวัดพระสีหนุเป็นอีกเมืองหนึ่งของกัมพูชาที่มีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วแบบก้าวกระโดด โดยเป็นจังหวัดที่มีนักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนเป็นอันดับต้นๆ ของประเทศ และในจำนวนธุรกิจทั้งหมดที่เข้ามาลงทุนในจังหวัดพระสีหนุในเวลานี้ กว่าร้อยละ 90 เป็นธุรกิจของนักลงทุนชาวจีน ปัจจุบันในทุกพื้นที่ของจังหวัดพระสีหนุพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว มีการเข้ามาลงทุนในหลากหลายกลุ่มธุรกิจจากนักลงทุนต่างชาติ อาทิ โรงงาน โรงแรมระดับ 5 ดาว เกสเฮาส์ คาสิโนร้านอาหาร และซูเปอร์มาร์เก็ต เป็นต้น สีหนุวิลล์ จึงได้รับการขนานนามว่าเป็น เส้นเงิน แห่งกัมพูชา หรือมาเก๊าแห่งกัมพูชา แต่เดิม ที่นี่เป็นเมืองชายทะเลยอดนิยมมากที่สุดของประเทศกัมพูชา และเป็นเมืองเอกของจังหวัดพระสีหนุ อยู่ห่างจากกรุงพนมเปญ ไปทางตะวันตกเฉียงใต้ 246 กิโลเมตร โดยเมืองท่าแห่งนี้แต่เดิมชื่อว่า “กัมปงโซม (Kampong Soam/Som)” ซึ่งมีความหมายว่า “เมืองที่ติดน้ำ” แต่หากแปลความหมายตรงตัวตามภาษาสันสกฤต

จะแปลว่า “ท่าเรือแห่งดวงจันทร์” หรือ “ท่าเรือของพระอิศวร” ในภาษาบาลี เนื่องด้วย Som มาจากคำว่า โสมะ (Soma) ซึ่งเป็นน้ำ ที่มาจากต้นโสมของอินเดียหรือน้ำโสมสังเวद्यบูชาพระจันทร์หรือเทพ นอกจากนั้นพระจันทร์ก็ไปพ้องกับชื่อของพระอิศวร ในภาษาบาลี เมื่อมีการยกสถานะขึ้นเป็นจังหวัดในปี 2008 จึงได้มีการเปลี่ยนชื่อใหม่เป็น “สีหนุวิลล์” เพื่อเทิดพระเกียรติแด่พระบาทสมเด็จพระนโรดมสีหนุ (โพสตุทุเคย์, 2557) ซึ่งสีหนุวิลล์เป็นเมืองตากอากาศชายทะเลอันดับหนึ่งของประเทศ และเป็นที่ตั้งของท่าเรือน้ำลึกระดับสากลแห่งเดียวของกัมพูชา นอกจากเมืองพระสีหนุจะเป็นเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญแล้ว ยังเป็นที่ตั้งของท่าเรือน้ำลึกระดับนานาชาติ แห่งเดียวของกัมพูชา ซึ่งอยู่ตรงกลางระหว่างชายฝั่งทะเลอ่าวไทยและท่าเรือโฮจิมินห์ ของเวียดนาม และยังเชื่อมโยงกับศูนย์กลางท่าเรือนานาชาติ 2 แห่ง คือ สิงคโปร์และฮ่องกง ซึ่งสามารถเอื้อต่อการขนส่งสินค้าไปยังตลาดสหรัฐ สหภาพยุโรป จีน และญี่ปุ่น อีกด้วย (สำนักอาเซียน กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2559) แสดงให้เห็นถึงความสำคัญและเป็นเมืองที่เป็นจุดทำเลที่สำคัญทางเศรษฐกิจ สามารถเชื่อมโยงการค้า การท่องเที่ยวได้อย่างหลากหลาย ทำให้นับตั้งแต่ปี 2010 เป็นต้นมา สีหนุวิลล์ ถูกจัดให้กลายเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งเป็นโซนความร่วมมือด้านการค้าและเศรษฐกิจกับต่างชาติ โดยรัฐบาลกัมพูชาออกแบบนโยบายมาเพื่อเอื้อให้ต่างชาติเข้ามาทำการลงทุน สร้างเศรษฐกิจให้เจริญเติบโต สนับสนุนเรื่องโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ และท่าเรือ จัดหาแรงงานราคาถูก ทั้งที่พัก คอนโด โรงแรม คาสิโน ร้านอาหาร รีสอร์ท ตั้งขึ้นอย่างมากมายทั่วเมืองสีหนุ ซึ่งเป็นเมืองท่าที่มีความสำคัญของประเทศกัมพูชา และเป็นเป้าหมายใหม่ในการพัฒนาของรัฐบาลกัมพูชาผ่านแผนการพัฒนา Sihanoukville 2030 เพื่อส่งเสริมให้สีหนุวิลล์ เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาทางเศรษฐกิจทั้งด้านการคมนาคม อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว ควบคู่กับการยกระดับรายได้ของประชากรให้หลุดพ้นจากการเป็นประเทศที่มีรายได้เฉลี่ยต่อหัวต่ำ ซึ่งเป็นหนึ่งในนโยบายของรัฐบาล ในการเปิดให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนได้อย่างเสรี

สีหนุวิลล์ จึงเป็นหนึ่งในพื้นที่ยุทธศาสตร์สำคัญที่มีนักลงทุนจากประเทศจีน เป็นผู้ลงทุนรายใหญ่ และจะเชื่อมต่อกุมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ผ่านโครงการ Belt and Road Initiative ของจีนนักลงทุนชาวจีนได้เข้ามามีบทบาทด้านการลงทุนในสีหนุวิลล์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ในทางตรง ได้แก่ การสัมปทานธุรกิจทั้งภาคเกษตรกรรม และอุตสาหกรรม รวมถึงการกว้านซื้อพื้นที่เพาะปลูก ประกอบธุรกิจโรงแรม คาสิโน และท่าเรือ ส่วนในทางอ้อม ได้แก่ การให้กู้ยืมเงินและให้เงินช่วยเหลือในการสร้างโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ เช่น การขยายถนน การสร้างรถไฟความเร็วสูงเชื่อมระหว่าง

ภูมิภาค เป็นต้น (สมลักษณ์ ศรีราม, และ อุดมพร ชีระวิริยะกุล, 2564) ซึ่งการลงทุนเหล่านี้ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการพัฒนาของสี่หุนวิไล์ในระยะยาว

ทว่า ในเวลานี้ สี่หุนวิไล์ กำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก เมื่อทุนจีนเริ่มถอนการลงทุน อาคาร ก่อสร้างต่างๆ เริ่มทิ้งร้าง ไม่มีการสานต่อจากนักลงทุน จำนวนนับพันแห่ง ต้องกลายเป็นโครงการที่สร้างไม่แล้วเสร็จ การเติบโตและซบเซาลงของสี่หุนวิไล์ เป็นภาพสะท้อนปัญหาของประเทศกำลังพัฒนาที่พึ่งพาการลงทุนจากต่างชาติมากเกินไป โดยเฉพาะสี่หุนวิไล์ที่เติบโตขึ้นมาได้ด้วยการพึ่งพาอุตสาหกรรมกาสีโน แต่แล้วธุรกิจที่กำลังเติบโตกลับหยุดชะงัก เมื่อเดือนสิงหาคม 2019 รัฐบาลกัมพูชาที่ได้รับแรงกดดันจากรัฐบาลปักกิ่งให้ควบคุมอาชญากรรมและเงินที่ผิดกฎหมายที่หมุนเวียนอย่างมหาศาลในสี่หุนวิไล์ มีคำสั่งห้ามเล่นการพนันออนไลน์ ผู้คนในอุตสาหกรรมนี้ตกงานเป็นจำนวนมาก ประกอบกับเกิดการแพร่ระบาดของโควิด-19 โรคระบาดที่ปิดกั้นการเดินทาง ทำให้โลกทั้งโลกและสถานการณ์ในสี่หุนวิไล์ เลวร้ายลงไปอีก อาคารสำนักงานที่ว่างลง จากบริษัทพนันออนไลน์ต้องปิดตัวลง เปลี่ยนไปเป็นฐานปฏิบัติการของแก๊งค์คอลเซ็นเตอร์ที่หลอกลวงคนไปทั่วโลก และเป็นอีกหนึ่งแหล่งดึงดูดแรงงานผิดกฎหมายเข้าสู่ประเทศ เว็บไซต์นิกเคอิของญี่ปุ่น รายงานว่าเวลานี้ สี่หุนวิไล์มีอาคารที่สร้างไม่เสร็จจำนวนมากถึง 1,155 แห่ง โดยการก่อสร้างในโครงการเหล่านี้ส่วนใหญ่ถูกระงับลงแล้ว ขณะที่ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับสี่หุนวิไล์ หลังจากการขยายตัวยุติลงก็คือการก่อสร้างถนน ทางเท้า และระบบระบายน้ำใหม่ ที่รัฐบาลจำเป็นต้องสร้างขึ้นใหม่หลังจากการพัฒนาอย่างรวดเร็วในช่วงที่ผ่านมาทำลายโครงสร้างพื้นฐานส่วนใหญ่ของเมืองลงเกือบทั้งหมด (มติชนสุดสัปดาห์ออนไลน์, 2565)

หลังจากที่นักลงทุนต่างชาติพากันทิ้งเมืองไป ทิ้งไว้ซึ่งตึกรามบ้านช่อง อาคารมากมายที่สร้างไม่เสร็จ และหวังเพียงว่านักลงทุนรายใหม่จะกลับมาเพื่อฟื้นฟูเมืองแห่งนี้ แต่ถึงอย่างไรรัฐบาลกัมพูชาได้มอบหมายให้สถาบันการวางผังเมืองและการออกแบบของเงินเงิน ดำเนินการตามแผนแม่บท เพื่อเปลี่ยนเมืองให้กลายเป็น "ศูนย์กลางการค้า บริการ และโลจิสติกส์" แต่ในทางปฏิบัติระดับท้องถิ่น กลับมีผลเพียงเล็กน้อยเกี่ยวกับวิธีการจัดการกับโครงการที่หยุดชะงักหลายร้อยโครงการ ส่วนหน่วยงานระดับจังหวัดต่างก็ล้มเหลวในการดำเนินงานตามแผน (Nikkei asia, 2565)

2. ผลกระทบต่อสีหนุวิลล์

จากการที่ สี จิ้น ผิง ประธานาธิบดีจีน ผลักดันโครงการ OBOR เส้นทางการค้าระหว่างประเทศสายสำคัญเส้นทางหนึ่งของเส้นทางสายไหมแห่งศตวรรษที่ 21 โดยเมืองอันเป็นที่ตั้งของท่าเรือน้ำลึกแห่งเดียวของประเทศกัมพูชาที่ตั้งอยู่บนเส้นทางดังกล่าว ทั้งรัฐบาลจีนและกัมพูชาก็ต่างมองตรงกันว่านี่คือ เมืองยุทธศาสตร์บนเส้นทาง OBOR ส่งผลให้รัฐบาลและเอกชนจากจีน นำเงินมาลงทุนในสีหนุวิลล์จำนวนมาก โดยเฉพาะโครงการคาสีโน คอนโดมิเนียม และโครงสร้างพื้นฐาน จังหวัดสีหนุวิลล์ ได้เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว หลังการเข้ามาของนักท่องเที่ยวและนักลงทุนจีนจำนวนมาก ตามรอยความสัมพันธ์ทางการเมืองที่แน่นแฟ้นขึ้นระหว่างจีนและกัมพูชา จนถึงกับมีคำเรียกขานว่า เป็นจังหวัดหนึ่งของจีน เลยทีเดียว เพราะ ก่อนหน้านี่เป็นเมืองที่เงียบสงบ สองข้างทางมีต้นไม้ใหญ่ร่มเย็น แต่ปัจจุบันกลับกลายเป็นตึก เป็นอาคารที่ใหญ่โตโอโถง ทั้งหมดนั้นล้วนเป็นคาสีโนและโรงแรม ถนนเดิมโดนเลาะออก กลายเป็นถนนใหม่ มองไปรอบๆ ตัวอาคารจะเห็นแต่ตั้งอักษรจีน คล้ายการประกาศศักดา ยิ่งไปกว่านั้นการลงทุนของจีนในพื้นที่ชายทะเลส่งผลกระทบในด้านลบต่อสิ่งแวดล้อมอีกประการหนึ่ง ด้วยการลงทุนของจีนในพื้นที่ชายทะเลกัมพูชาโดยเฉพาะการลงทุนโครงการขนาดใหญ่ เช่น เขื่อน รีสอร์ตขนาดใหญ่ และเขตอุตสาหกรรม ซึ่งใช้พื้นที่จำนวนมากและกินพื้นที่เข้าไปในเขตป่าธรรมชาติ ทำให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของพื้นที่ชายฝั่งทะเลกัมพูชา(สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงพนมเปญ, 2562)

ผลกระทบในเชิงมิติสิ่งแวดล้อม

พบว่า ผลกระทบด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อมในเชิงบวก มีทั้งการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมให้คงอยู่ และอาจนำไปสู่การสร้างมาตรฐานการดูแลและอนุรักษ์ทรัพยากรอย่างจริงจัง รวมไปถึงการปรับปรุงคุณภาพของสิ่งแวดล้อมให้น่าอยู่ การใช้ที่ดินและพื้นที่ว่างเปล่าอย่างคุ้มค่า มีความเจริญเติบโต แต่ในทางกลับกัน ผลกระทบเชิงลบที่อาจเกิดขึ้นมีตั้งแต่การสูญเสียทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ จากการตัดแปลงสิ่งแวดล้อมทางกายภาพเพื่อก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก สาธารณูปโภคสาธารณูปการ รวมถึง ปัญหามลพิษจากกิจกรรมท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ไปจนถึงการพัฒนาปรับเปลี่ยนโครงสร้างและสัณฐานของเมืองจนทำให้เมืองสูญเสียเอกลักษณ์ที่มีมาแต่เดิม (อภิญา ตะวันออก, 2565)

ผลกระทบในเชิงมิติเศรษฐกิจ

พบว่า ผลกระทบเชิงบวกในด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ โอกาสการจ้างงานที่เพิ่มสูงขึ้น สำหรับคนในท้องถิ่น การเข้ามาลงทุนของจีนโดยเฉพาะการลงทุนในภาคการท่องเที่ยว ทำให้คนจีน ได้เดินทางเข้ามาในพื้นที่ชายทะเลของกัมพูชามากขึ้น ทั้งเจ้าของธุรกิจ พนักงาน และนักท่องเที่ยว ทำให้ชาวกัมพูชาทำอาชีพค้าขายสินค้าอุปโภคบริโภคให้แก่คนจีน สร้างรายได้จากกิจกรรมและธุรกิจท่องเที่ยว รายได้เหล่านี้อาจนำกลับมาใช้ในการฟื้นฟูสภาพแวดล้อม ตลอดจนการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่น ส่วนผลกระทบเชิงลบ แน่นนอนว่ามีรายได้เข้าในเมืองเป็นจำนวนมาก ค่าครองชีพที่สูงขึ้น จากการปรับตัวของสินค้าและบริการเพื่อรองรับการท่องเที่ยว คนในท้องถิ่นอาจได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจน้อยกว่ากลุ่มทุน การรั่วไหลของเงิน สืบเนื่องจากวัตถุดิบที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ เพื่อใช้ในการให้บริการการท่องเที่ยว ราคาที่ดินสูงขึ้นจน สร้างแรงกดดันให้กับคนในท้องถิ่นต้องละทิ้งถิ่นฐานเดิมไปอยู่ที่อื่น หรือต้องปรับเปลี่ยนที่อยู่อาศัยเพื่อ รองรับการลงทุน สูญเสียตัวตนและชาติความเป็นธรรมชาติ ก่อให้เกิดราคาที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ที่พุ่งสูงขึ้น จนคนท้องถิ่นมีอาจเฝ้าถึง รัฐบาลกัมพูชายังยึดที่ดินของคนในพื้นที่ แล้วปล่อยขายหรือให้นักลงทุนจีนเช่า โดยอาศัยช่องว่างทางกฎหมายที่ดิน ซึ่งให้สิทธิรัฐในการครอบครองและจัดการที่ดิน ทำให้คนที่อาศัยในชุมชนดั้งเดิมแห่งนี้มีสถานะเป็นเพียงผู้อยู่อาศัย ไม่มีสิทธิเป็นเจ้าของที่ดินตามกฎหมาย (DB GMS Secretariat Director, 2007)

ผลกระทบในเชิงมิติสังคมวัฒนธรรม

พบว่า ผลกระทบเชิงบวกที่อาจเกิดขึ้น ได้แก่ การอนุรักษ์และฟื้นฟูมรดกทางวัฒนธรรม เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมที่หลากหลาย ในทางกลับกัน ผลกระทบเชิงลบมักเกิดขึ้นจากความวุ่นวายอันเนื่องมาจากชาวต่างชาติเข้าไปในพื้นที่ก่อให้เกิดการสร้างวัฒนธรรมใหม่ๆ เข้ามากลืนวัฒนธรรมดั้งเดิมให้หายไป นอกจากนี้โครงสร้างทางสังคมที่เปลี่ยนไปสู่การมุ่งหาประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากขึ้น ความสัมพันธ์ในรูปแบบครอบครัวและเครือญาติก็หายไป เกิดการแข่งขันกันมากยิ่งขึ้นส่งผลกระทบต่อสภาพสังคมโดยรวม

3. "ความเป็นเมือง"

สามารถนิยามหรือให้คำจำกัดความได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับว่าเราจะใช้มุมมองใดหรือข้อมูลอะไรมาอธิบาย เช่น การแบ่งแยกเมืองกับชนบท ตามเขตการปกครองหรือความหนาแน่นของประชากร การเชื่อมโยงกับวิถีชีวิต/บริบทสังคม/

วัฒนธรรม/โครงสร้างทางเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตามก็สะท้อนให้เห็นถึงความท้าทายและโอกาสใหม่ๆ ทางธุรกิจและอาชีพที่มาพร้อมกับการขยายตัวของความเป็นเมืองทั้งสิ้น

ดวงจันทร์ อาภาวัชรุตม์ เจริญเมือง (2551) ได้กล่าวว่า คำจำกัด ความของเมืองและการระบุว่าบริเวณใดเป็นเมืองนั้น ทำได้หลายวิธี แต่ที่ถือเป็นหลักสากลในการปฏิบัติมีอยู่ 4 วิธีการ คือ การนิยามโดยใช้จำนวนประชากร การนิยามโดยใช้ความหนาแน่น การนิยามโดยใช้กฎหมายและการบริหาร และการนิยามโดยใช้บทบาทของเมือง เช่น การเป็นเมืองท่องเที่ยว เมืองอุตสาหกรรม เป็นต้น

Ernesto M. Pernia (1991) ได้กล่าวถึง ความเป็นเมืองไว้ว่า ถึงแม้ในระยะเวลาที่ผ่านมาจะใช้เกณฑ์การวัดรายได้ประชาชาติรวม (gross national product : GNP) มาแสดงลักษณะของกระบวนการเกิดเป็นเมืองกันอย่างแพร่หลายแต่ได้เป็นที่ยอมรับกันว่า มาตราวัดดังกล่าวไม่อาจจะพิจารณาให้ความหมายที่ชัดเจนได้จึงได้เกิดแนวความคิดใหม่ในการวัดกระบวนการเกิดเป็นเมืองที่เกี่ยวกับการสามารถตอบสนองในความจำเป็นพื้นฐาน (Basic needs) และการให้บริการด้านสาธารณะ (Public Services) ได้แก่ การมีบ้านอยู่อาศัยอย่างพอเพียงของประชาชน การมีระบบประปา และระบบสุขภาพที่เหมาะสมเพียงพอ การมีระบบเก็บขยะและกำจัดขยะที่มีประสิทธิภาพ เป็นต้น

สุนันทา สุวรรณโณดม (2554) ได้กล่าวถึงโครงสร้างของเมืองไว้ว่า ในเชิงนิเวศวิทยานั้น เมือง ประกอบด้วยย่านสำคัญต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ศูนย์กลางเมือง ศูนย์กลางเมืองเป็นจุดรวมของการคมนาคมในเมืองทั้งหมดเป็นที่ซึ่งราคาค่าที่ดินสูงมีการใช้ประโยชน์จากที่ดินอย่างสูงสุด ธุรกิจในเขตใจกลางเมืองเป็นธุรกิจที่มีความสำคัญ ความเจริญเติบโตของศูนย์กลางเมืองจะเป็นคลื่นกระทบ ทำให้เกิดการขยายตัวของการใช้ที่ดินประเภทอื่น และเป็นเหตุสำคัญที่ทำให้เขตเมืองต้องขยายออกไป

2. ย่านธุรกิจการค้า เป็นเขตใจกลางเมือง เป็นศูนย์รวมธุรกิจการค้าแห่งใหม่สำหรับย่านธุรกิจที่เกิดขึ้นรอบนอก หรือบริเวณอื่นที่ไกลจากศูนย์กลางเมือง จะกระจายไปตามที่อยู่อาศัยถนน ตามทางแยก และที่อื่นๆ

3. ย่านอุตสาหกรรม ส่วนใหญ่เป็นย่านอุตสาหกรรมที่มีการวางแผนระยะยาวในด้านต่างๆ เช่น การขนส่ง การป้องกันอุบัติภัย ตลาด ทั้งนี้ เพื่อรักษาสภาพแวดล้อมของเมืองไม่ได้รับอันตรายอันเกิดจากโรงงานอุตสาหกรรม

4. เขตที่อยู่อาศัย การใช้ที่ดินเพื่อที่อาศัยมีความจำเป็นอย่างยิ่ง สำหรับประชากรที่อยู่อาศัยในเมือง เมื่ออัตราการเพิ่มของประชาชนมากขึ้น การใช้ที่ดินเพื่ออยู่

อาศัยจะขยายออกไปสู่บริเวณชานเมือง ทั้งนี้ เพราะบริเวณชานเมืองมีที่ดินราคาถูกกว่าในเขตเมือง นอกจากนี้ ยังสามารถเดินทางมาทำงานในเขตเมืองได้โดยไม่ต้องพักค้างอยู่ในเมือง

5. เขตชานเมือง และบริเวณดังกล่าวมีบทบาทสำคัญในการรองรับอัตราการเพิ่มประชากรอย่างรวดเร็วของเมืองจึงมีผลให้เกิดการขยายตัวทั้งทางธุรกิจอุตสาหกรรมและการใช้ที่ดิน สำหรับที่อยู่อาศัย

6. การใช้ดินเพื่อกิจการขนส่งและการคมนาคม เส้นทางคมนาคมและการขนส่งเป็นสิ่งสำคัญของเมือง ถ้าปราศจากเส้นทางคมนาคมและการขนส่งก็จะเป็นการเคลื่อนไหวในเขตเมือง ดังนั้นถนนจึงมีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตของเมือง

กาญจณี พลจันทร์ (2555) ได้มีการศึกษาผลของการขยายตัวของเมือง จะทำให้เมืองมีขนาดเปลี่ยนไป จำนวนประชากรในเมืองจะมากขึ้น จำนวนกิจกรรมในเมืองมีมากขึ้น รายได้ในเมืองก็สูงขึ้น ด้วยว่ายิ่งเมืองขยายตัวมากขึ้นเท่าใด จะมีการใช้ทรัพยากรเพื่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในเมืองเช่น การศึกษา บริการด้านความปลอดภัย การป้องกันอัคคีภัย การบริการอื่นๆ มากขึ้น ซึ่งต้นทุนสิ่งเหล่านี้ จะสูงขึ้นเรื่อยๆ และเมื่อการบริการดังกล่าว ขยายตัวไม่ทันกับขนาดของเมืองก็จะทำให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมา เช่น การแออัดคับคั่งของการจราจร สภาพแวดล้อม เป็นพิษ และปัญหาทางด้านมลภาวะที่แก้ไขได้ยาก และได้แสดงความคิดเห็นว่า เมืองที่ขยายตัวมากขึ้นจะพึ่งพาดตลาดภายในเมืองน้อยลง และพึ่งตลาดภายนอกเมืองมากขึ้น การเพิ่มขึ้นของสาขาบริการจะมีบทบาท มากกว่าสาขาอุตสาหกรรมต่างๆ โครงสร้างพื้นฐานที่รัฐบาล จัดสร้างและงานสาธารณูปโภคเพิ่มขึ้น ซึ่งทำให้รัฐบาลต้องมีความรับผิดชอบมากขึ้น

ดังนั้น ความเป็นเมือง หมายถึง พื้นที่หนึ่ง ซึ่งเป็นที่รวมกลุ่มตั้งถิ่นฐานของประชากรมารวมกัน เป็นพื้นที่ที่มีประชากรอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากและหนาแน่นกว่าพื้นที่อื่นในบริเวณโดยรอบ โดยมีสิ่งปลูกสร้างถาวร สิ่งอำนวยความสะดวก และระบบสาธารณูปโภคที่เพียงพอพร้อมเพื่อรองรับความเป็นอยู่ของประชากรในพื้นที่ มีวิถีชีวิตที่แตกต่างออกไปจากชนบท และการประกอบอาชีพส่วนมากเป็นการประกอบอาชีพที่ไม่ใช่อาชีพเกษตรกรรม การเป็นเมืองท่องเที่ยว เมืองอุตสาหกรรม

Urbanization หรือความเป็นเมือง เป็นหนึ่งใน แนวโน้มสำคัญ (Megatrends) ที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบัน แนวคิดความเป็นเมืองถือว่ามีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะการวางระบบเมืองให้สมดุล สังเกตได้จากเมืองในประเทศที่พัฒนาแล้ว อาทิประเทศเยอรมนีที่มีโครงสร้างระบบเมืองค่อนข้างสมดุลและแตกต่างจากของ

ไทยโดยสิ้นเชิง ทั้งนี้ แนวทางพัฒนาเมืองที่ต่างกันในอดีตมีส่วนก่อให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจและความเท่าเทียมในสังคมที่แตกต่างกันด้วย อย่างไรก็ตามความเป็นเมืองของกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วได้พัฒนามาจนถึงจุดเต็มที่และอาจส่งผลดีทางเศรษฐกิจไม่มากนัก ดังนั้น เมืองในประเทศกำลังพัฒนา จึงมีแนวโน้มที่จะมีบทบาทต่อเศรษฐกิจโลกมากขึ้น จากการพัฒนาเมืองให้เป็นประเทศที่พัฒนาที่มีความพร้อมในทุกๆ ด้าน

ด้วยเหตุดังกล่าว การวางแผนจัดการพื้นที่เมือง (Zoning) อย่างเหมาะสมนับเป็นอีกหนึ่งมิติที่สำคัญในกระบวนการพัฒนาเมืองและการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชากร ซึ่งหากขาดการวางแผนดังกล่าวอย่างเหมาะสมในภาวะที่เมืองขยายตัวอย่างรวดเร็วแล้ว กลับจะยิ่งทำให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคมรุนแรงมากขึ้น ส่วนหนึ่งเพราะความแออัดมักส่งผลให้ผู้คนเข้าถึงทรัพยากรทางเศรษฐกิจในเมืองได้ยากขึ้น เช่นเดียวกับ จังหวัดพระสีหนุหรือสีหนุวิลล์ (เดิมชื่อจังหวัด กัมปงโสม) ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศกัมพูชา อยู่ห่างกรุงพนมเปญเป็นระยะทางประมาณ 246 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดกับจังหวัดเกาะกงทางทิศเหนือ ทิศตะวันออกติดกับจังหวัดกัมปอต ทิศตะวันตกติดกับจังหวัดกัมปงสปีอและทิศใต้ติดกับอ่าวไทย มีพื้นที่ทั้งหมด 2,536 ตารางกิโลเมตร แบ่งเขตการปกครองเป็น 4 อำเภอประกอบด้วย กรุงพระสีหนุ (Preah Sihanouk Municipality) ไพรนบ (Prey Nob) สติงหา (Stueng Hav) และกัมปงสีลา (Kampong Seila) โดยได้รับการยกสถานะขึ้นเป็นจังหวัดเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม ค.ศ. 2008 จังหวัดสีหนุวิลล์ (Sihanoukville) ถือเป็นเมืองที่เพิ่งเกิดใหม่และไม่ได้มีประวัติศาสตร์ที่ยาวนานเหมือนกับหลายเมืองในประเทศกัมพูชา เช่น กรุงพนมเปญพระตะบอง และเมืองเสียมเรียบ เป็นต้น โดยจังหวัดสีหนุวิลล์ เพิ่งถูกจัดสร้างขึ้นพร้อมกับการจัดสร้างท่าเรือน้ำลึกสีหนุวิลล์ (Sihanoukville Autonomous Port) ในช่วงค.ศ.1955 เพื่อใช้เป็นท่าเรือหลักในการส่งออกทางทะเลของประเทศ หลังจากการก่อสร้างท่าเรือแล้วเสร็จ ท่าเรือดังกล่าวได้ถูกใช้ในการขนส่งสินค้าต่างๆ รวมถึงน้ำมันเพื่อส่งออกทางทะเลไปยังประเทศต่างๆ ส่งผลทำให้เมืองสีหนุวิลล์ เริ่มขยายตัวตามการเติบโตทางเศรษฐกิจ และในปัจจุบันเมืองดังกล่าว กลายเป็นแหล่งการค้า การคมนาคมขนส่ง และโลจิสติกส์ รวมถึงการผลิตสินค้าเอง (Bunleng, 2008) ทำให้สีหนุวิลล์จากเมืองที่แสนสงบ กลับกลายเป็นมาเก๊าของนักท่องเที่ยวที่ต่างเข้ามาทำธุรกิจสีเทาจำนวนมาก ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ด้วยหลังสงครามกลางเมืองที่ดำเนินการมาอย่างยาวนานได้สิ้นสุดลง กัมพูชาฟื้นฟูสภาพบ้านเมืองเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจและโครงสร้างพื้นฐาน จนทำให้กัมพูชาสามารถขยับเข้าสู่ประเทศที่มีรายได้ปานกลางระดับต่ำในปี 2015 ด้วยการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร เพิ่มการลงทุนภาคเอกชน ปฏิรูป

การค้าอย่างเสรี แต่ด้วยการลงทุนมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ จำเป็นต้องพึ่งพาเงินทุนและเทคโนโลยี จากต่างชาติ ทำให้การขยายตัวของเมืองสีหนุวิลล์ เป็นไปอย่างก้าวกระโดด เน้นไปด้านอุตสาหกรรมผลิตสิ่งทอ ซึ่งให้เห็นว่า 2018 มียอดขอใบอนุญาตประกอบกิจการคาสีโนเพิ่มขึ้นมากถึง 53% และมากกว่า 88 แห่ง (The standard, 2565) ก่อให้เกิดการหลั่งไหลเข้ามาของนักท่องเที่ยว และนักเสี่ยงโชคเป็นจำนวนมาก ก่อให้เกิดรายได้เข้ามาเป็นจำนวนมาก แต่ส่วนใหญ่รายได้ล้นแล้วตกอยู่กับกลุ่มนายทุนหาใช้คนในชุมชนหรือในพื้นที่ไม่ ทำให้ประชาชนยังคงมีคุณภาพชีวิตที่ย่ำแย่ เดือดร้อนไม่มีที่ประกอบอาชีพ ที่ทำมาหากินก็ขายให้นักลงทุน จากภาคเกษตรกรรม มาสู่ภาคอุตสาหกรรมอย่างเต็มตัว เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคม นี่คือ ผลพวงของการขยายตัวของความเป็นเมือง ซึ่งสอดคล้องกับ สุวิทย์ อิศราศวัต (2555) ได้ศึกษาถึงพัฒนาการของการใช้ที่ดินและการเปลี่ยนแปลงอาชีพของ ชาวอีสานในชุมชนชนานเมืองหลัก สามารถสรุปได้ว่านโยบายการเพิ่มพลเมืองของรัฐบาลในช่วง สงครามโลกครั้งที่ 2 ที่ส่งผลทำให้เกิดการเพิ่มขึ้นของประชากรอย่างรวดเร็ว ส่งผลทำให้เกิดการใช้ พื้นที่เพิ่มมากขึ้นโดยระยะแรกเป็นการใช้พื้นที่เพื่อเกษตรกรรม ต่อมาให้ปีพ.ศ.2503 สมัยรัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้ประกาศใช้แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งได้พัฒนาให้เมืองขอนแก่นเป็น เมืองหลักโดยให้มีการตั้งหน่วยงานราชการระดับภาคขึ้น รวมถึงมีการก่อตั้งมหาวิทยาลัยขอนแก่น ภาคเอกชนมีการขยายการค้า การบริการและอุตสาหกรรมมากขึ้น การพัฒนาดังกล่าวส่งผลให้เกิด การขยายตัวของเมืองขอนแก่นเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว พื้นที่เกษตรกรรมเริ่มแปรสภาพกลายเป็นบ้าน จัดสรร ที่อยู่อาศัย สถานศึกษาเพิ่มมากขึ้น การประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรกรรมเพิ่มมากขึ้นใน ขณะที่อาชีพทางด้านเกษตรกรรมกลับลดลง สิ่งเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่าการใช้ที่ดินและวิถีของประชากร ในพื้นที่เปลี่ยนแปลงในลักษณะของการเป็นเมืองเพิ่มขึ้นอันเนื่องมาจากนโยบายของภาครัฐนั่นเอง

4. บทสรุป

จะเห็นได้ว่า จีนได้เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลกัมพูชา ทั้งในด้านการลงทุน การค้า การท่องเที่ยว ส่งผลให้เกิดการจ้างงานและเกิดการเชื่อมโยงและบูรณาการเศรษฐกิจของกันพูกา ในด้านเศรษฐกิจ หากพิจารณาที่ตั้งเมืองพระสีหนุถือได้ว่ามีความได้เปรียบทางด้านภูมิศาสตร์เป็นอย่างมากอยู่ติดกับทะเล จนกลายเป็นที่ตั้งของท่าเรือน้ำลึกระดับนานาชาติ อีกทั้งยังตั้งอยู่ตรงกลางระหว่างเมืองสำคัญ 2 เมือง

คือ กรุงเทพมหานครและโฮจิมินห์ และยังเอื้อต่อการขนส่งสินค้าภายในภูมิภาคอาเซียน ยังสามารถเชื่อมโยงไปยังตลาดนอกภูมิภาคได้

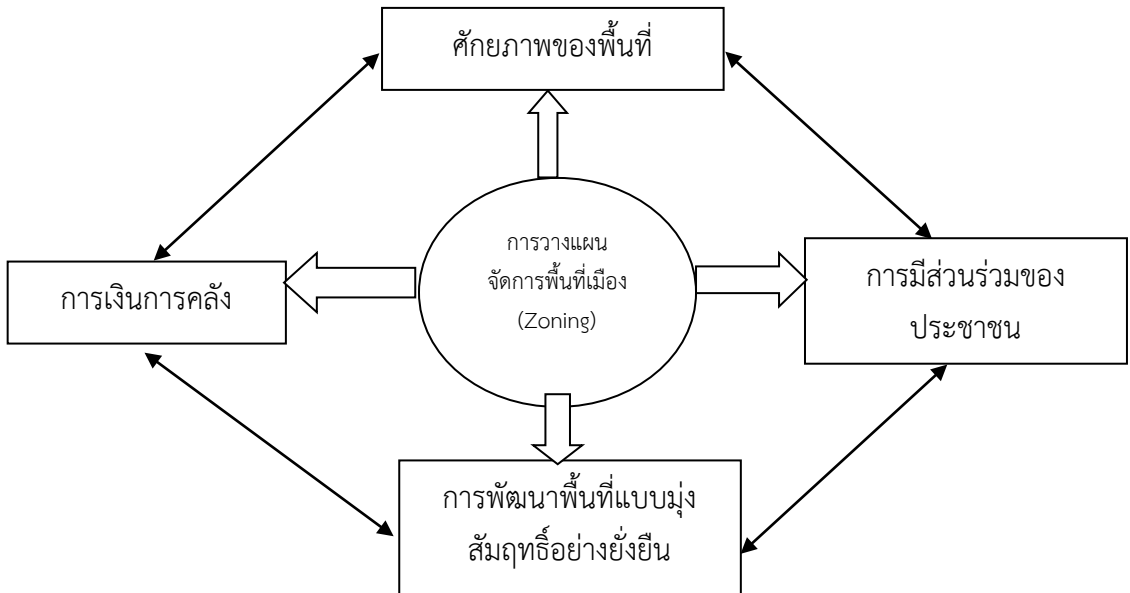
สีหนุวิลล์ จึงเป็นแหล่งทรัพยากร ฐานการผลิต และสถานีกระจายสินค้ากลับสู่ประเทศของตน รวมถึงกระจายไปยังประเทศรอบข้างที่สำคัญ ในขณะที่กัมพูชามองเงินในลักษณะโอกาสในการพัฒนาเพราะศักยภาพทางการเงิน จึงต้องพึ่งพาเงินทุนและองค์ความรู้จากจีน แต่การพึ่งพาทางเศรษฐกิจจากประเทศจีนมากเกินไป ส่งผลให้ธุรกิจจำนวนมากถูกถือครองโดยผู้ประกอบการชาวจีน แต่ผลประโยชน์ส่วนใหญ่ไม่ได้ตกสู่คนในพื้นที่อย่างแท้จริง ประชาชนในพื้นที่กลับเดือดร้อน การเข้ามาของนักลงทุนชาวจีนก่อให้เกิดผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของชาวกัมพูชาในการปรับตัว และเกิดผลกระทบต่อชุมชนท้องถิ่น ทั้งปัญหาอาชญากรรม ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาวัฒนธรรม ปัญหาเศรษฐกิจปัญหาการแย่งชิงที่ดินทำกิน สูญเสียที่อยู่และที่ดินทำกิน ส่งผลให้ธุรกิจท้องถิ่นของชาวกัมพูชาหลายแห่งต้องปิดกิจการลง เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตดั้งเดิมของคนท้องถิ่นจากเดิมที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและประมงกลายเป็นแรงงานในภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม จากการที่นักลงทุนชาวจีนเข้ามา ถึงแม้การเข้ามาของทุนจีนจะส่งผลให้เศรษฐกิจการลงทุนและการย้ายถิ่นของแรงงานเข้าสู่สีหนุวิลล์เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วแต่ไม่ได้กระจายผลประโยชน์ จากการพัฒนาอย่างทั่วถึงอย่างแท้จริง

5. องค์ความรู้ที่ได้รับ

การกำหนดนโยบายการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจสีหนุวิลล์ จะเห็นได้ว่า เป็นไปในลักษณะที่รัฐเป็นผู้ชี้นำทิศทางการพัฒนา ซึ่งปรากฏชัดในกรณีการกำหนดเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ขับเคลื่อนโดยภาครัฐเป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ในด้านค้า การลงทุน ได้กลายเป็นกลไกที่ทำให้มีการขับเคลื่อนเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมใหม่ การเร่งรัดการพัฒนาเศรษฐกิจ กลายเป็นยุทธศาสตร์หลักที่มีความสำคัญ ภายใต้รูปธรรมของโครงการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษที่ปรากฏตัวได้อย่างเด่นชัด แม้ว่าจะทำให้เกิดการกระตุ้นการลงทุนจากต่างประเทศ ซึ่งกัมพูชาหวังว่าจะสร้างรายได้ให้แก่คนกัมพูชา แต่กลับไม่ได้เป็นเช่นนั้นแต่กลับกลายเป็นการรูดคิบบของทุนเงินกำลังคุกคามวิถีชีวิตและเศรษฐกิจของชาวกัมพูชามากเสียเอง เพราะหากพูดถึงรายได้หลักของสีหนุวิลล์นั้น กลับไม่ใช่เรื่องของการท่องเที่ยว แต่เป็นอุตสาหกรรมสิ่งทอและอสังหาริมทรัพย์ เพราะที่นี้เป็นที่ตั้งของเขตอุตสาหกรรมพิเศษที่รัฐบาลสร้างขึ้นเพื่อดึงดูดนักลงทุนจากต่างชาติที่สนใจจะเข้ามาลงทุนเกี่ยวกับอุตสาหกรรมโรงงานทอผ้า โรงงานตัดเย็บโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป ส่วนธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ก็เป็นผลพลอยได้ที่มาจากการที่

ผู้คนหลังไหลเข้ามาทำงานที่นี่เพิ่มมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นนักธุรกิจ นักลงทุน แรงงานภาคบริการและภาคอุตสาหกรรม ซึ่งก็มีชุมชนแรงงานหนุ่มสาวในระบบอีกจำนวนมาก ซึ่งมีค่าแรงขั้นต่ำเป็นสิ่งดึงดูดนักลงทุนจำนวนมาก (โพสตุเดย์, 2557)

จากการที่กัมพูชาดำเนินนโยบายด้วยการเปิดประเทศ เพื่อการค้าและเปิดรับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ จนกระทั่งมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนา นอกจากนั้นการพัฒนาเมืองมักถูกออกแบบโดยรัฐและกำหนดให้มีปรับเปลี่ยนในเชิงกายภาพควบคู่กับการสร้างกฎเกณฑ์ต่างๆ เพื่อเอื้ออำนวยให้เกิดบรรยากาศของการค้า และการลงทุน แต่ในขณะเดียวกันในความสัมพันธ์เชิงอำนาจ แสดงให้เห็นว่าผลประโยชน์ในการพัฒนาสิทธิวิสิทธิ์เป็นไปเพื่อผู้ประกอบการธุรกิจต่างชาติมากกว่าที่จะจัดสรรให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง การที่จะพัฒนาประเทศจากประเทศกำลังพัฒนา ให้ไปสู่ประเทศพัฒนาแล้วในการสร้างความเข้มแข็งเมืองให้เกิดความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน และเข้มแข็งประชาชนในพื้นที่ที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น รัฐบาลจะต้องมีการบริหารจัดการอย่างเข้มแข็ง ต้องสร้างความเข้มแข็งให้กับพื้นที่ สามารถพึ่งพาตนเองให้ได้ โดยที่ไม่ต้องพึ่งพานักลงทุนต่างชาติแบบร้อยเปอร์เซ็นต์ ดังนี้

ดังนั้น การบริหารภาครัฐจึงควรให้ความสำคัญกับการเตรียมป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดในอนาคตการบริหารแบบดั้งเดิมที่เน้นการบริหารตามอำนาจหน้าที่หรือบริหารงานประจำไม่เพียงพอ ภายใต้สถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ที่มีความซับซ้อนสูง และมีความหลากหลาย (high diversity) การวางแผนจัดการพื้นที่เมือง (Zoning) อย่างเหมาะสม นับเป็นอีกหนึ่งมิติที่สำคัญในกระบวนการพัฒนาเมือง และการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชากร และสิ่งที่เป็นหัวใจสำคัญของพัฒนา คือ ความสามารถในการบริหารจัดการของภาครัฐในเรื่องของศักยภาพของพื้นที่การมีส่วนร่วมของประชาชน การเงินการคลัง และการพัฒนาพื้นที่แบบมุ่งสัมฤทธิ์อย่างยั่งยืน

6. ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษา ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ของหน่วยงานและองค์กร ถึงการพัฒนาประสิทธิภาพส่วนบุคคล ตลอดจนการเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อยอดสำหรับผู้สนใจ

1. ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1.1 เป็นแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศให้เกิดความยั่งยืน

1.2 เป็นกรณีศึกษาจากการพึ่งพาจากต่างชาติมากเกินไป จนนำไปสู่ความไม่ยั่งยืน

ในการพัฒนาประเทศ

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

สำหรับประเด็นในการศึกษาครั้งต่อไป ควรศึกษาในประเด็นเกี่ยวกับ

2.1 ศักยภาพของกระบวนการบริหารจัดการของรัฐบาลกัมพูชาต่อสี่หนูวิลลี่

2.2 ศึกษาการเติบโตของสี่หนูวิลลี่ในอนาคตมีทิศทางอย่างไร

รายการอ้างอิง

กาญจณี พลจันทร์. (2555). *เศรษฐศาสตร์ว่าด้วยเมือง*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ดวงจันทร์ อาภาวชิรุตม์ เจริญเมือง. (2551). *เมืองและการผังเมืองในประเทศไทย กรณีเมืองเชียงใหม่*. เชียงใหม่: โรงพิมพ์มีงเมือง

- มติชนสุดสัปดาห์ออนไลน์. (2565). *ฝันสลาย? ที่ “สีหนุวิลล์” กับอนาคตที่ไม่แน่นอน* เมื่อ “ทุนจีน” ม้วนเลี้ยวกลับบ้าน. สืบค้นเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2565. จาก https://www.matichonweekly.com/column/article_589249
- โพสต์ทูเดย์. (2557). *สีหนุวิลล์ เมืองท่าหน้าห้องเที่ยว*. สืบค้นเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2565. จาก <https://www.posttoday.com/lifestyle/283700>.
- สำนักอาเซียนกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. (2559). *สีหนุวิลล์: ศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวแห่งใหม่ของกัมพูชา*. สืบค้นเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2565. จาก <https://api.dtn.go.th/files/v3/5cff757a1ac9ee073b7bf47e/download>
- สมลักษณ์ ศรีราม, และ อุดมพร ชีระวิริยะกุล. (2564). *บทบาทของจีนที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพลักษณะของจังหวัดสีหนุวิลล์ประเทศกัมพูชา*. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 9(5), 2115-2118.
- สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงพนมเปญ. (2562). *สีหนุวิลล์เป้าหมายหลักของนักลงทุนจีนในกัมพูชา*. สืบค้นเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2565. จาก https://www.ditp.go.th/contents_attach/560238/560238.pdf
- สุวิทย์ ชีระศาสตร์. (2555). *พัฒนาการของการใช้ที่ดินและการเปลี่ยนแปลงอาชีพของชาวอีสานในชุมชนชนานเมืองหลัก: กรณีบ้านกอก จังหวัดขอนแก่น* (รายงานการวิจัย). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อภิญา ตะวันออก. (2565). *วิกฤตพิสดารแบบ “สีหนุวิลล์โมเดล”*. สืบค้นเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2565. จาก https://www.matichonweekly.com/column/article_282690.
- Bunleng, C. (2008). *Cities and provinces of Cambodia*. Phnom Penh: Royal Government of Cambodia
- DB GMS Secretariat Director. (2007). *ADB and SPECIAL ECONOMIC ZONE: ADB and The Greater Mekong Subregion Program*. Retrieved on December 17, 2022 from <http://www.bibalex.org/Search4Dev/files/378028/216861.pdf>
- Ernesto M.Pernia.(1991). *Aspect of Urbanization and the Environment in Southeast Asia*. Charlottesville: University of Virginia.
- Nikkei asia. (2565). *Stuck in Sihanoukville: Projects grind to halt in Cambodia resort town*. Retrieved on December 17, 2022 from

https://asia.nikkei.com/Business/FHFuvHDiaLeD_bkAXCvra38fiZ0tM

The standard. (2565). สี่หนูวิลิธ จากเงินแห่งกัมพูชา ผู้เชี่ยวชาญของทุนจีน.

Retrieved on December 17, 2022 from

<https://www.youtube.com/watch?v=K5VcdE4Paf8>

A Feature of Dissemination of Buddhism on Social Media: The Strength and the Weakness

Phramaha Somphong Unyo^{*}

Abstract

The feature of discrimination of Buddhism is gradually changed which depends on the changing society and its environment. Regarding the discrimination of Buddhism, from Buddha's period to the period of IT by using social media with internet access, it indicates the different way thereof. On Buddha's period, Buddha and his disciples preferred propagating Buddhism by approaching the people directly by travelling from city to city, village by village, etc. By the period after Buddhist council, seemingly, the strategy of such this discrimination is not much different from Buddha's period as a missionary monk also preferred travelling for directly giving a sermon to people at different places, but beyond the India to abroad that make Buddhism spreading to other places widely. In the period of social media, religious people, whether monks, laities or religious organization, prefer using social media to disseminate Buddhism by utilizing the high technology as a tool for such this purpose that is internet connection. With this, Buddhism has fast penetrated through every corner of the world wherever internet access is available and people therein comfortably learn Buddhism.

Keyword: Dissemination, Social Media, Buddhism

*

A Faculty member of International Buddhist Studies College, MCU
Email: Somphong.unyo@mcu.ac.th

Introduction

After having attained enlightenment, Buddha had been travelling across India the purpose of which is to teach what he got enlightened to people regardless race, tradition, religion, tribal group, etc. Regarding the legend, it was five ascetics as the first group who listened from Buddha and became Buddha's main disciple. Firstly, in terms of dissemination, Buddha gave the sermon by himself by traveling states by states, cities by cities, villages by villages, and people to people. When the number of Buddha's disciples had been gradually increased, instead, he sent them to various directions for preaching to both Gods and human beings. Later, King Ashoka, after having revised the Buddhist scripture, *Tipitaka*, sent the missionary monks to various countries to disseminate Buddhism. As a result, Buddhism had widely spread across the world. When Buddhism is well known across the world, the number of Buddhists had increasingly been available throughout the globe. The feature of dissemination of Buddhism was considerably changed when people who wanted to learn Buddhism came to monasteries or religious sites and learned Buddhism with monks therein. As a result, the monastery was always utilized as the centre for Buddhist studies as it was the place for providing the facility, tool, equipment of the process of Buddhist dissemination. When technology has been fast developed in the recent world, the channel of dissemination of Buddhism has also been changed; it is the channel in which the disseminating process of Buddhism is easily approached in this regard. This channel is widely known as online world. In terms of "online", it is the network connected by using internet that people can technologically access through various channels so as to find out the essential information. How to use internet for dissemination of Buddhism is challenging us.

What is Social Media?

In terms of “social media”, it is the technology that produces and organizes information of interpersonal relation. (Allmer, T., 2015) All information is widely shared and exchanged by using the service of internet that can be accessed on online. The kinds of internet service utilized on worldwide social media are as follows: (Dewing, M., 2012)

1. Blogs: It is an online journal in which pages are usually displayed in reverse chronological order.
2. Wikis: It is a collective website where any participant is allowed to modify any pages or create a new page using here web browser.
3. Social Bookmarking: Its sites allow users to organize and share links to websites.
4. Social Network Sites: It allows individuals to construct a public or semi-public profile within a bounded system, to articulate a list of other users with whom they share a connection, and to view and traverse their list of connections and those made by others within the system.
5. Statues-Update Services: it is as such Twitter that allow people to share short updates about people or events and to see updates created by others.
6. Virtual World Content: These sites offer game-like virtual environment in which users interact.
7. Media-Sharing Sites: These sites allow people to post video or photographs.

All these social media sites are very poplar and globally used. People can share information, event, activities etc. and interact with one other through these channels of social media. However, recently, what people posed on social media sites is full of: demographic information; lists of friends, family, and associates; logs of activities, preferences, and favourites; maps showing places a person goes and how frequently; time-

stamped posts that indicate where a person was and when; and the content of the posts themselves, where people detail their thoughts, feelings, and idea. (Golbeck, J., 2015)

Dissemination of Buddhism Direct to Society

After having got enlightenment and traveled by himself to deliver his sermon till had gradually many disciples, Buddha had the absolute purpose that was he needed to spread what he extremely found to people regardless the different ethnics, beings, faith, etc. With this, he sent the first missionary to various directions to purposely deliver his sermon instead of him as saying:

“Go ye, O Bhikkhus and wander forth for the gain of the many, for the welfare of the many, in compassion of the world; for the good, for the gain, for the welfare of gods and men. Proclaim, O Bhikkhus, the sublime, preach ye a life of holiness, perfect and pure.” (Sri Dhammananda, K., 1983)

By the passage above, Buddha needed to proclaimed what he found to the people throughout the world thereby sending his disciples to various directions so as to assure that all people were able to approach his sermon.

Later, in the reign of King Asoka, the feature of dissemination of Buddhism was radically made thereby sending the missionary monk to all part of India and outside India which is similar with the feature of dissimilation made by Buddha. In *Mahavamsa*, the Buddhist text, it gives a detail of missionary monks, supported by King Ashoka as he wanted to extend Buddhism to all part of India including outside thereof, sent to nine regions as follows: (Geiger, W., 1912)

1. Majjhantika was sent to Kasmara-Gandhara region.
2. Mahadeva went to Mahisamandala where he preached the *Devaduta Sutta*.

3. Rakkhita went to Vanavasa where he preached *Anamatagga-Samyutta*.
4. Yonaka-Dhammarakkhita went to Aparantaka where he preached *Aggikkhanopama Sutta*.
5. Mahadhammarakkhita to Maharattha where he preached *Mahanaradakassapa Jakata*.
6. Maharakkhita to Yonakaloka where he preached *Kalakalama Sutta*.
7. Majjhima went to Himalaya region with other four monks where he preached *Dhammacakkappavattana Sutta*.
8. Sona and Uttara went to Suvannabhumi.
9. Mahinda, who was the son of Asoka, went to Lanka with other four monks.

The process of sending the missionaries monks to nine regions occurred after Mongalitassa Thera brought the council to an end as mentioned in *Mahavamsa*;

When the Thera Moggaliputta, the illuminator of religion of the conqueror, had brought the (third) council to an end and when, looking into the future, he had beheld the founding of the religion in adjacent countries, (then) in the month Kattika he sent forth theras, one here and one there. (Geiger, W., 1912)

With both features of dissemination of Buddhism in period of Buddha and King Ashoka, Monks by themselves were used as the essential tools for propagating Buddhism which worked effectively as Buddhism had widely spread and extended to all part India and outside.

Dissemination of Buddhism on Social Media

At the beginning, Buddhism was disseminated through oral transmission in which the monks who heard the sermon took them into their memorization and made repetition so as to enable transmission the

teaching to others. The feature of such this dissemination of Buddhism was crucially made through oral transmission. By this way, evidently, in many *sutta*, it started with the phrase *evam me suttam* (thus have I heard). (Price, G., Veidlinger G., and Veidlinger D., 2014) The texts themselves were also designed for memorisation; most of them were developed for facilitate memorisation.

In the modernized period, as the technology has been fast developed, Buddhism, whether its text, tradition, practice, religious sites, etc. is considerably disseminated by using the advantage of hi-technology which well known as social media based on internet services. Regardingly, the feature of dissemination of Buddhism is excitingly developed in accordance with the technology fast developed. As seen, individually, some Buddhist monk posts and shares the essential information of Buddha's teaching, their own activities and ethical or philosophical idea, religious sites, etc. on personal Facebook. Excitingly, some uses Facebook live for living incidence such as religious activities, ceremony and so on. Some uses You Tube for posting their essential videos of various kinds of activity such as Dharma talk, meditation practice etc. Monastery is undeniably said to be the centre for Buddhist studies and rituals. Most of them has created Website the purpose of which is to post and share vital information of religious sites, the movement of activities organized by the monastery. Some as the centre for Pali studies posts information of how to study Pali language so as to promote Pali study and inspire people for playing attention to Pali study. Some as the centre for meditation posts and shares the schedule of meditation and video of meditation practice on You Tube. Some monastery located with Buddhist ancient site creates visual tour so as to introduce the site and attract people on online for visiting the site. Moreover, some university has created the *Tipitaka* (Buddhist Scripture) on online so as that people can search Buddha's teaching from each *Sutta*. Some monastery as the centre of mediation utilizes social media; for example, creating website so as to post the

activities, schedule of meditation on that website so as to teach and inform those who are exactly interested in such these activities of the monastery.

With this, many Buddhist monastery, organization, group or whatsoever makes use of various channels of social media such as Facebook, You Tube, Blogs, etc. to purposely post and share the essential functions in this regard.

The Strength of Dissemination of Buddhism on Social Media

Presently, people across the world enable to access internet which can be globally connected as the society is recently as modernized society and internet is also worldwide that can be accessible for people throughout the world. With this, undeniably, if Buddhism is posted or shared on any kind of social media, it can exactly be accessed by people widely. By this way, Buddhism can be effectively propagated and extended to all part of the regions where internet is available. Besides, those who are exactly interested in studying Buddhism can have a choice of selecting and searching essential information of Buddhism, whether its doctrine, tradition, scripture or whatsoever available on various websites. By this, it guarantees that dissemination of Buddhism on Social Media can thoroughly penetrate throughout worldwide region that results in extending Buddhism widely.

Moreover, to disseminate Buddhism on social media can attract the group or organization involved in Buddhism to purposely create the network between Buddhists themselves or those who want to promote Buddhism. To use social medial to create network among Buddhists can gather the group of Buddhists or those who are educationally interested in Buddhism for jointly organizing any activities and sharing the information of the movement of Buddhism in worldwide regions. Regardingly, such this dissemination of Buddhism can effectively penetrate throughout all part of the world. Comparatively, the feature of dissemination of Buddhism done in the period of Buddha, King Ashoka,

and in the age of social media by accessing internet service seems not be different in terms of purpose and the process thereof, but different in terms of the way to disseminate. Anyways, it worked effectively as Buddhism had widely spread throughout the world.

The Weakness of Dissemination of Buddhism on Social Media

Undeniably, at the age of internet, people can easily search the needed information through website by accessing internet as people from various fields post and share information relevant to their field on their website. Buddhism is one of those fields posted on website by various groups of the Buddhists. They provide the information of Buddhism, whether history of Buddhism, tradition, movement, or various activities that they had organized on their website. With this people can easily learn Buddhism through these channels. However, dissemination of Buddhism on social media can effectively made with the information of Buddhism such as scripture, activities or whatever related to the contents. People can learn Buddhism in terms of its information posted on various websites, but meditation. For those who need to practically meditate and get absorption, *Jhānas*, to learn how to practice meditation through social media might not be enough in some respect as there are various conditions that meditators have to deal with while meditating if they are to attain absorption, *Jhānas*. These conditions inwardly and outwardly involve in a specific subjects of contemplation, precise techniques, and skillfulness in dealing with the pitfalls that lie along with it. (Gunaratana, H., 2002) The path of practicing meditation leading to attain the absorption does not merely depend on the meditators themselves but by those who is called “good friend” in some respect. Those who learn and practice meditation for purposely attaining the absorption should approach the good friend or the giver of meditation subject directly and personally. In *Visuddhimmagga, The Path of Purification*, it explains the

way to approach the good friend or the giver of meditation subject as follows:

...if the teacher asks him, “Why have you come?” he can explain the reason for his coming. If he does not ask but agrees to the duties being done, then after ten days or a fortnight have gone by he should make an opportunity by staying back one day at the time of his dismissal, and announcing the reason for this coming; or he should go at an unaccustomed time, and when asked, “What have you come for?” he can announce it. (Buddhaghosa, B., 2010)

Regarding the passage above, it signifies that those who want to learn and practice meditation to purposely attain absorption should approach the good friend or the giver of meditation subject directly and personally. Owing that to practice meditation regarding the forty meditation subjects, meditators should know the special meditation subject which is one from among the forty-meditation subject that be suitable to their own temperament. (Buddhaghosa, B., 2010) With this, it supports them to attain absorption. In this regard, the giver of meditation subject is very helpful to them for selecting the meditation subject suitable for their temperament. As a result, in terms of practicing meditation, to learn from social media is seemingly not enough when the meditator should approach the experienced teacher, well known as good friend, by staying close to them for learning and practicing meditation for purposely attaining absorption.

In addition to the way to practice meditation as the weakness of dissemination of Buddhism posted on any kind of social medias, there are other weakness thereof these are that people who do not know how to access internet and some area is stringently restricted for accessing internet; though, the world of online is globally accessible. With this, such

this people might not unfortunately reach such the information of Buddhism disseminated on any kind of social media in this regard.

Conclusion

As the recent world is exactly regarded as the world of information and hi-technology, internet service is worldwide accessed and the information disseminated on internet can spread fast and widely. Regardingly, people across the world widely make use of internet for various kind of purposes such as interaction with others afar etc. through the world of online by creating the channel which well-known as social media. Wherever internet can be accessible, people therein enable to fast and widely reach the information disseminated on internet. As for disseminating Buddhism on the world of online through social media, it can absolutely meet the target of propagating Buddha's teaching or whatever relevant to Buddhism that is how to propagate Buddhism across the world fast and widely and how Buddhism spread throughout all corner of the world. Social media is inevitably said to be the best channel for disseminating Buddhism owing that it can make Buddhism spreading across the world.

Reference

- Allmer, T. *Critical Theory and Social Media between Emancipation and Commodification*. New York: Routledge.
- Buddhaghosa, B. (2010). *The Path of Purification (Visuddhimagga)*. tr. Bhikkhu Ñānamoli. Colombo: Buddhist Publication Society.
- Dewing, M. (2012). *Social Media: An Introduction (In Brief)*. Ottawa: Library of Parliament.
- Golbeck, J. (2015). *Introduction to Social Media Investigation: A Hands-on Approach*. ed. by Judith L. Klavans. New York: Elsevier Inc.
- Geiger, W. (1912). *The Mahavamsa: The Great Chronicle Of Ceylon*. Oxford University Press.

- Gunaratana, H. (2002). *The Path of Serenity and Insight: An Explanation of the Buddhist Jhānas*. Delhi : Motila Banarsidass Publishers.
- Price, G., Veidlinger, G. and D. (2014). *Buddhism, the Internet, and Digital Media: The Pixel in the Lotus*. New York: Routledge.
- Sri Dhammananda, K. (1983). *Buddhist Attitude towards Other Religion*. Kuala Lumpur: Buddhist Missionary Society.
- Seneviratna, A. (1994). *King Asoka and Buddhism: Historical and Literary Studies*. Kandy: Buddhist Publication Society.

แนวความคิดของชาวต่างชาติที่มีต่อศาสนาพุทธ The Concept of Foreigner toward Buddhism

พระศราวุธ ยาวชัย (ตปสีโล)

Phra Sarawut Yawchai*

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องแนวความคิดของชาวต่างชาติที่มีต่อศาสนาพุทธ มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาความคิดเห็นทัศนคติของชาวต่างชาติที่มีต่อพุทธศาสนาและเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เนื่องจากในปัจจุบันมีชาวต่างชาติได้ให้ความสนใจหลักคำสอนและหลักปฏิบัติของศาสนาพุทธเป็นจำนวนมาก ในงานวิจัยนี้ได้มีเนื้อหาอธิบายเกี่ยวกับหลักคำสอนและหลักในการปฏิบัติขั้นพื้นฐานของศาสนาพุทธ โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มชาวต่างชาติที่มาปฏิบัติธรรมจำนวน 15 คน เครื่องมือในงานวิจัยคือ การสอบถามแบบมีโครงสร้างและการสังเกต

ผลการศึกษา พบว่าแต่ละคนจะได้รับความรู้มาจากหลายที่ซึ่งจะแตกต่างกันออกไปบางคนได้ความรู้มาจากการที่ได้ไปเที่ยวแต่ละประเทศ ไม่ว่าจะเป็น อินเดีย ลาว เวียดนาม หรือแม้กระทั่งประเทศไทย โดยไม่มีความรู้เลยเกี่ยวกับประเทศที่เป็นศาสนาพุทธ มีบางคนได้ศึกษาด้วยตัวของชาวต่างชาติเองเนื่องจากได้สนใจในพระพุทธศาสนาเลยศึกษาค้นคว้าอ่านทำความเข้าใจเอง ประกอบกับมีครอบครัวที่ประเทศไทยจึงได้เข้าร่วมปฏิบัติธรรม พบว่าชาวต่างชาติที่ได้เข้าร่วมปฏิบัติธรรมไม่ได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับพิธีกรรมแต่ให้ความสนใจเกี่ยวกับหลักปฏิบัติและหลักคำสอนของพระพุทธองค์มากกว่า

คำสำคัญ: ศาสนาพุทธ, หลักคำสอนและหลักปฏิบัติของศาสนาพุทธ

* นิสิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

Abstract

This research is aimed to study the opinions and the attitudes of foreigners towards Buddhism and the process of Buddhist propagation. Because nowadays, many foreigners are interested in Buddhist doctrine and practices. In this research, explained about the doctrine and principles of the fundamental practice of Buddhism by collecting data from a group of 15 foreigners who practice Dharma. Research tools are structured interview and observations

The result showed that each person gained knowledge from many different places, for example traveling to different countries such as India, Laos, Vietnam and Thailand without any knowledge about the Buddhist countries before. Some people studied by themselves as they were interested in Buddhism; by reading Moreover, many of them participated in Dharma practice because they have family in Thailand. In addition, it was found that foreigners participated in Dharma practice did not attend to the ritual, but attend to the principles and doctrines of the Lord Buddha.

Keywords: Buddhism, Doctrine and Principles of the fundamental practice of Buddhism

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศสมาชิกที่กำลังจะก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเพราะเหตุเช่นนี้ภาษาอังกฤษจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในปัจจุบันและอาจกล่าวได้ว่าภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือสำหรับการสื่อสารที่จำเป็นอย่างมากสำหรับการติดต่อสื่อสารทางธุรกิจกับชาวต่างชาติและเผยแพร่พระพุทธศาสนาให้ชาวต่างชาติได้เข้าใจวัฒนธรรมและจะได้เข้าใจพระพุทธศาสนาอย่างลึกซึ้งถึงแก่นของคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ในปัจจุบัน ในประเทศไทยซึ่งมีชาวต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยว และมาประกอบธุรกิจและมาพักอาศัยเป็นจำนวนมากจึงทำให้ภาษาอังกฤษเข้ามามีบทบาทอย่างมากในสังคมยิ่งไปกว่านั้น ชาวต่างชาติที่เข้ามาเที่ยวในประเทศไทยจะเข้าไปเที่ยวที่วัดบ้าง

สถานที่สำคัญบ้าง ชาวต่างชาติที่เข้ามาเที่ยวในวัด อาจจะไม่รู้อะไรเกี่ยวกับ พระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมเลย ชาวต่างชาติหรือชาวยุโรปคงมีส่วนน้อย หรืออาจจะมีน้อยมากที่รู้จักกับพุทธศาสนา ส่วนมากชาวต่างชาติจะนับถือ ศาสนาคริสต์ คอร์ทอลิก อออร์ทอด็อกซ์ โปแตสแตนต์ หรือว่าไม่มีศาสนาเลย หรือไม่เชื่อพระเจ้า (atheist) และในปัจจุบันศาสนาพุทธกำลังโด่งดังหรือเป็นที่รู้จักในต่างประเทศ ภาษาอังกฤษทำให้โลก เปิดกว้างขึ้นและง่ายต่อการติดต่อสื่อสารกับช่วยต่างชาติ ภาษาอังกฤษยังเป็นสื่อกลางในการสื่อสารทำให้สามารถเผยแพร่หรือสอนให้ชาวต่างชาติที่มีความสนใจนั้นเข้าใจใน พระพุทธศาสนาอีกซึ่งยิ่งขึ้น

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ใช้เป็นภาษากลางในการติดต่อสื่อสารกันทั่วโลกมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานภาษาอังกฤษได้พัฒนาและเป็นภาษาสากลของโลก (English as an international language) ที่ภาษาอังกฤษได้เป็นภาษาที่ทั่วโลกยอมรับและใช้ติดต่อกันทั่วโลกเป็นเพราะเนื่องมาจากอิทธิพลของประเทศสหรัฐอเมริกา จากข้อความที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น พอสรุปได้ว่า การเผยแพร่พระพุทธศาสนาจำเป็นจะต้องใช้ภาษาอังกฤษเป็นตัวกลางในการเผยแพร่เพราะภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในการสื่อสารทำให้ชาวต่างชาติเข้าใจตรงตามที่ได้อธิบายและเข้าใจหลักธรรมของศาสนาพุทธอย่างลึกซึ้ง เมื่อเข้าใจแล้วก็สามารถนำไปปฏิบัติหรือปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องตามหลักพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนาไม่เหมือนศาสนาอื่น ศาสนาอื่นนิยมเผยแพร่เชิงรุก บางศาสนาเข้ามาเผยแพร่ในประเทศไทย มีทีมงานช่วยกันประกาศศาสนาไปทั่วทุกหนทุกแห่ง เข้าไปในป่าในเขาเพื่อพิมพ์หนังสือไปแจกจ่ายเยี่ยมเยียนของศาสนานั้น ๆ แต่สำหรับศาสนาพุทธไม่ค่อยมีการเผยแพร่เชิงรุกและเชิงรับอย่างเป็นทางการเท่าที่ควรมีบ้างแต่น้อยในแต่ละพื้นที่ ตัวอย่างเช่น ถ้ามีชาวต่างชาติอยากฝึกสมาธิเดินทางมาถึงเมืองไทยเพื่อฝึกสมาธิ พอเจอคนไทยที่พุทธศาสนิกชนขอให้ช่วยถามว่า พอลจะไปฝึกปฏิบัติสมาธิที่ไหนได้บ้าง คนฟังก็เริ่มสับสนเพราะไม่รู้ภาษาด้วยไม่รู้ที่ปฏิบัติด้วยเพราะแม้แต่คนไทยเองก็ยังมีที่ฝึกสมาธิยิ่งยากไปกว่าเดิมที่จะมาแนะนำให้ชาวต่างชาติหรือสอนให้ชาวต่างชาติอีก ที่ใช้ภาษาอังกฤษบ้าง ฝรั่งเศสบ้าง ยิ่งยากเข้าไปอีกหลายเท่าตัวนั้นเป็นเหตุผลที่ทำให้ตอบชาวต่างชาติไม่ได้ แม้แต่ชาวต่างชาติที่มาถึงพื้นที่แล้ว แต่เรายังไม่พร้อมที่จะให้คำแนะนำแก่ชาวต่างชาติที่อยากจะมาปฏิบัติหรือฝึกการทำสมาธิได้เลย

ขณะนี้ทั่วโลกโดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้ว กำลังมีการตื่นตัวสนใจศึกษาพระพุทธศาสนา ชาวต่างชาติที่สนใจหรืออยากจริงจัง ๆ ต่างคนก็ต่างไปเสาะแสวงหาข้อมูลแล้วเอามาแบ่งปันกัน คล้าย ๆ เป็นชมรมพุทธและอาจจะเป็นกลุ่มที่ปฏิบัติแล้วทำให้เกิดการสงสัยก็สามารถนำคำถามแต่ละคำถามของแต่ละคนมาสอบถามและเล่าให้กันฟังได้ กลุ่มที่สอนสมาธิให้กับชาวต่างชาติส่วนใหญ่เป็นทางด้านทิเบต และทางด้านของเซนที่มาจากญี่ปุ่นซึ่งค่อนข้างไปทางวิชาการ มีหนังสือแนะนำออกมามากมาย ส่วนทิเบตนั้นเนื่องจากเกิดปัญหาทางการเมือง พระต้องลี้ภัยจากทิเบตเข้ามาอินเดีย และอาจจะกระจายออกไปทั่วโลก แต่คนทิเบตในที่ต่าง ๆ ในโลกมีน้อย เพราะฉะนั้นพระทิเบตจึงต้องสอนธรรมะให้แก่คนในท้องถิ่น ทำให้ในปัจจุบันพุทธทิเบตค่อนข้างเป็นที่รู้จักคู่กับพุทธแบบเซน แต่พุทธเถรวาทของเราส่วนใหญ่ไปเผยแพร่แก่พุทธศาสนิกชนคนไทยเป็นหลัก มีชาวต่างชาติบ้างแต่ก็มากบ้างน้อยบ้าง นี่ก็ภาวะจริง ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

แม้ว่าศาสนาพุทธโดยภาพรวมไม่ได้เผยแพร่เชิงรุก แต่ในอเมริกาขณะนี้ก็ยังมีชาวต่างชาติที่ให้ความสนใจศึกษาศาสนาพุทธแม้กระทั่งเปลี่ยนมานับถือพระพุทธศาสนาเป็นแสน ๆ คน และที่ยัง ไม่เปลี่ยนศาสนา แต่ฝึกสมาธิทุกวัน และปฏิบัติแบบที่พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอน มีเป็นสิบ เป็นล้านคน และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ พระพุทธศาสนาอาจจะเป็นแนวโน้มใหม่ของสังคมอเมริกัน หรือแม้แต่ในยุโรปก็มีกระแสความสนใจของชาวต่างชาติที่มีต่อพระพุทธศาสนาเช่นกัน ในประเทศญี่ปุ่นก็มีการตื่นตัวหันมาศึกษาเรื่องเกี่ยวกับจิตใจ หรือ Spiritual Boom ครั้งใหญ่ นี่ก็กระแสในประเทศที่เจริญแล้วทั่วโลก ถ้าหากองค์กรพุทธศาสนามีการเผยแพร่เชิงรุกอย่างเต็มระบบและมีประสิทธิภาพ พระพุทธศาสนาจะขจรขจายไปทั่วโลกอย่างรวดเร็ว เพราะจุดแข็งของพระพุทธศาสนาก็คือคำสอน ซึ่งไม่ใช่ความเชื่อ แต่เป็นความจริง ความจริงของชีวิต ถ้าใครได้ศึกษาและปฏิบัติตามจะต้องได้ผลอย่างแน่นอนเพราะว่าพุทธศาสนาเป็นศาสนาแห่งการปฏิบัติ

พุทธศาสนิกชนที่อยากจะเผยแพร่หลักคำสอนควรจะใช้หลักที่พระพุทธองค์ทรงให้ปัจฉิมโอวาทไว้ว่า “จงบำเพ็ญประโยชน์ตน ประโยชน์ท่าน ให้ถึงพร้อมด้วยความไม่ประมาทเถิด” ประโยชน์ตน คือตัวเองต้องทำให้ดี ชาวพุทธหรือพุทธศาสนิกชนอยากจะเผยแพร่ จะต้องเข้าวัด ศึกษาธรรมะ ทำบุญทำทาน รักษาศีล และทำสมาธิภาวนา ให้ทานคือมีน้ำใจซึ่งกันและกัน รักษาศีลให้ดี อย่างน้อยศีล 5 และตั้งใจสวดมนต์ทำภาวนาสม่ำเสมอ พอทำตัวดีให้คนรอบข้าง ยอมรับ คำพูดจะมีน้ำหนัก เพราะสิ่งที่ทำเป็นตัวกา

รันตี และชักชวนพากันเข้ามาวัดที่ละคนสองคน สุดท้ายพุทธศาสนิกชนที่มาทำความดี จะขยายกว้างขึ้น ๆ และยังได้ทำให้พระพุทธศาสนาไม่ว่าจะเป็นทั้งด้วยกำลังกาย กำลังทรัพย์ หรือแม้แต่กำลังด้านความคิดสติปัญญา พอทุกคนเอาสิ่งที่ตัวเองมีมารวมกันแบบนี้แล้ว รับรองว่าสิ่งที่เกิดขึ้นคือความรุ่งเรืองของพระพุทธศาสนาที่จะขยายกว้างออกไป และเป็นสิ่งที่พึงให้แก่สังคมไทยและสังคมโลกอย่างแน่นอน

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจว่าทำไม ศาสนาพุทธจึงเป็นที่รู้จักหรือโด่งดัง ทำให้ชาวต่างชาติให้มาสนใจในพระพุทธศาสนา อาจจะเป็นเพราะว่าชาวต่างชาติสนใจในการปฏิบัติ หรือปฏิบัติแล้วเข้าถึงหลักธรรมอย่างแท้จริงโดยมีข้อความว่า Buddhism is not just religion, Buddhism is the practice religion. (Buachompoo,2016) หมายความว่า พระพุทธศาสนาไม่ได้เป็นแค่ศาสนาแต่เป็นการฝึกฝนปฏิบัติและทุกคนสามารถเข้าถึงความเป็น Buddhism ได้ ด้วยการฝึกฝนและปฏิบัติตนให้มีความ รู้แจ้ง เห็นจริง เห็นธรรม แม้ว่าจะไม่ได้ กราบไหว้รูปปั้นพระพุทธรูป หรือว่าไม่รู้คำสวดมนต์ เลยชักคำ ก็สามารถเข้าถึงพระธรรมได้ด้วยปัญญา เพราะพุทธศาสนาคือหนทางแห่งการปฏิบัติเพื่อให้เข้าถึงความเป็นจริงของธรรมชาติ คือธรรมชาติของชีวิต

บทความนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอในประเด็นที่เกี่ยวกับแนวความคิดของชาวต่างชาติที่มีต่อศาสนาพุทธ เพื่อศึกษาความคิดเห็นและทัศนคติของชาวต่างชาติที่มีต่อพระพุทธศาสนา และ เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคในการเผยแพร่พระพุทธศาสนา โดยสังเขปต่อไปนี้

ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

ในการวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเอากลุ่มชาวต่างชาติ คือ ชาวต่างชาติในเชียงราย และเลือกสัมภาษณ์ชาวต่างชาติที่มาท่องเที่ยวในเชียงรายและที่พักอาศัยในเชียงราย หรือชาวต่างชาติที่มาร่วมการปฏิบัติธรรมกับพระครูสุธีสุตสุนทร, ดร. ณ วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย ดอยจำปี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

ศาสนาเป็นสถาบันทางสังคมที่มีความสำคัญต่อชีวิตของมนุษย์ มีความเชื่อเป็นหลักปฏิบัติที่มีการปรากฏอยู่ในสังคมทุกสังคมแต่สำหรับประเทศไทยนั้นพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาหลักศาสนามีไว้ยึดเหนี่ยวจิตใจ การจัดงานส่วนมากจะมีพิธีทางศาสนาเป็นอันดับแรกเสมอเพราะชาวพุทธให้ความสำคัญต่อพุทธศาสนา

ความหมายของพระพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนา เป็นศาสนาที่มีพระพุทธเจ้าเป็นศาสดา มีพระธรรมที่พระพุทธองค์ทรงตรัสสอนไว้เป็นหลักคำสอนสำคัญ มีพุทธบริษัท 4 คือ ประกอบไปด้วย ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ใหญ่ ๆ คือ ทางธรรม ประกอบด้วย ภิกษุ ภิกษุณี ทางโลก ประกอบด้วย อุบาสก อุบาสิกา บุคลากรเหล่านี้เป็นผู้ที่ดำรงไว้ซึ่งพระพุทธศาสนา เป็นชุมชนของผู้นับถือศาสนาและศึกษาปฏิบัติตนตามคำสั่งสอนของพระศาสดา และเพื่อสืบทอดพระธรรมแห่งพุทธศาสนา

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542: 795) กล่าวว่า “พุทธ” แปลว่า ผู้ตรัสรู้ ผู้ตื่นแล้ว ผู้เบิกบานแล้ว ใช้เฉพาะพระนามของพระบรมศาสดาแห่งพระพุทธศาสนา เรียกเป็นสามัญว่า พระพุทธเจ้า ดังนั้น พุทธศาสนาจึงได้ชื่อว่า ศาสนาของผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน พุทธศาสนาเป็นศาสนาที่มีหลักเหตุผล ทุกอย่างเป็นไปตามเหตุ และปัจจัยเป็นศาสนาที่ผู้นับถือศรัทธาต้องประพฤติปฏิบัติตาม หลักธรรมด้วยตนเอง

พจนานุกรมพุทธศาสตร์ (2531: 194) ได้ให้ความหมายของพระพุทธศาสนาไว้ว่า พุทธ ศาสนาเป็นคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าอย่างกว้างในบัดนี้ หมายถึงความเชื่อถือ การประพฤติปฏิบัติ และกิจการทั้งหมดของหมู่ชนผู้กล่าวว่าตนนับถือพระพุทธศาสนา

พุทธทาสภิกขุ (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์) กล่าวถึงความหมายของพระพุทธศาสนาว่า คือวิชา รวมทั้งระเบียบปฏิบัติสำหรับจะให้เราทำอะไรเป็นอะไร และเมื่อเรารู้ว่าอะไรเป็นอะไรจริง ๆ แล้วเราย่อมไม่ปฏิบัติผิดต่อสิ่งทั้งปวง แต่ยอมปฏิบัติถูกต้องสิ่งทั้งปวง เมื่อปฏิบัติถูกต้องสิ่งทั้งปวงแล้วก็เป็นอันว่าความทุกข์จะเกิดขึ้นไม่ได้ เดียวนี้เรายังไม่รู้จักสิ่งทั้งปวงถูกต้องตามที่มันเป็นจริงว่ามันเป็น อะไร เราจึงปฏิบัติผิดต่อสิ่งทั้งปวง ไม่น่าก็น้อย ความทุกข์ก็เกิดขึ้นตามส่วน ตัวอย่างเช่น ไม่รู้จัก ชีวิตเป็นอะไร หน้าที่การงานคืออะไร เราย่อมปฏิบัติผิดต่อสิ่งเหล่านี้ และความทุกข์ก็ต้องเกิดขึ้น ตามส่วนที่ไม่รู้ การที่รู้ว่าสิ่งทั้งปวงคืออะไรนั้น เป็นเครื่องช่วยให้เราปฏิบัติถูกต้องสิ่งทั้งปวงโดยตรง

กล่าวโดยสรุป พระพุทธศาสนา คือ คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหมดที่รวบรวมไว้ใน พระไตรปิฎก เพื่อสั่งสอนให้คนทำแต่ความดี ละเว้นความชั่ว และทำจิตใจให้ผ่องใส เพื่ออยู่ร่วมกัน ได้อย่างมีความสุข พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่มีหลักเหตุผล และหลักปฏิบัติที่ชัดเจน ทุกอย่างเป็นไปตามเหตุและปัจจัย เป็น ศาสนาที่ผู้นับถือศรัทธาต้องประพฤติปฏิบัติตามหลักธรรมด้วยตนเอง ปฏิบัติที่เองก็จะรู้เอง พระพุทธศาสนาได้เข้ามาประดิษฐานและมีความมั่นคงในสังคมไทยมานานแล้ว วัดและพระสงฆ์จึงเป็นศูนย์กลางและมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของคนไทย โดยเฉพาะการอบรมสั่งสอน ด้านคุณธรรม จริยธรรมให้แก่พุทธศาสนิกชน พระพุทธศาสนาจึงนับเป็น

สถาบันหลักของสังคมไทย และเป็นแหล่งกำเนิดทางวัฒนธรรม ประเพณี และเป็นวิถีชีวิตของคนไทย พระพุทธศาสนาจึงเป็น เอกลักษณ์และมรดกสำคัญของชาติ สืบจนทุกวันนี้ เพราะเหตุนี้พระพุทธศาสนาที่เจริญในประเทศไทยอยู่แล้วเลยจำเป็นต้องเผยแพร่พระพุทธศาสนาให้ชาวต่างชาติให้ได้รับรู้และให้ทำความเข้าใจและฝึกปฏิบัติตามหลักพระพุทธศาสนาที่พระพุทธเจ้าได้ประกาศไว้แล้ว 2,500 กว่าปีมาแล้วให้เจริญรุ่งเรืองสืบต่ออายุพระพุทธศาสนาสืบต่อไปให้นานยิ่ง ๆ ขึ้นไป

แนวทางในการปฏิบัติตามหลักพุทธศาสนา

ในศาสนาพุทธชาวพุทธทุกคนจะต้องรักษาศีล 5 หรือรักษาศีล 8 สามเณรรักษาศีล 10 ส่วนพระภิกษุสงฆ์นั้นรักษาศีล 227 ข้อ และยังมีหลักธรรมอีกมากมายที่ใช้ในชีวิตประจำวัน สำหรับศีล 5 นั้นถือเป็นข้อปฏิบัติพื้นฐานของชาวพุทธที่พึงยึดถือปฏิบัติ อันจะนำมาซึ่งความสงบสุขและทำให้การดำเนินชีวิตเป็นไปได้อย่างปกติสุข

ศีล 5 (Five Precepts)

ศีลข้อที่ 1 ปาณาติปาตา เวรมณี หมายถึง การละเว้นจากการฆ่าสัตว์มีชีวิตทุกชนิดไม่ว่าจะเป็นสัตว์น้อยใหญ่

ศีลข้อที่ 2 อทินนาทานา เวรมณี หมายถึง การเว้นจากการลักทรัพย์ หรือทรัพย์ที่เจ้าของเขาไม่ได้ให้

ศีลข้อที่ 3 กาเมสุมิสสาจารา เวรมณี หมายถึง การละเว้นจากการประพฤติดินในกาม การประพฤติดินลูกผิดเมียคนอื่น (มีกิ๊ก มีซู้ก็ไมควร ยกเว้นแต่ จะมีการแต่งงาน และหรือมีการรับรู้รับเห็นด้วยจากผู้ปกครองของทั้งสองฝ่าย)

ศีลข้อที่ 4 มุสาวาทา เวรมณี หมายถึง การละเว้นจากการพูดปดตบเท็จ พูดจาโกหก พูดไม่อยู่กับร่องกับรอยไม่มีหลักฐาน พูดแบบให้ร้ายผู้อื่น

ศีลข้อที่ 5 สุราเมรัยมัณชปะมาทัตตนา เวรมณี หมายถึง การละเว้นจากการดื่มสุราเมรัยและเครื่องดองของมึนเมาทุกชนิด

อริยสัจ 4 (The Four Noble Truths)

อริยสัจ 4 คือ ความจริงอันประเสริฐ หมายถึงความจริงของชีวิตที่ไม่ผันแปร เกิดมีได้แก่ทุกคน มี ๔ ประการ คือ

1. ทุกข์ (Dukkha: the noble truth of suffering) ได้แก่ปัญหาของชีวิต พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ ก็เพื่อให้ทราบว่ามีทุกข์ทุกคนมีความทุกข์เหมือนกัน ทั้งทุกข์

ขั้นพื้นฐาน และทุกข์เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวัน ทุกข์ขั้นพื้นฐานคือทุกข์ที่เกิดจากการเกิด การแก่ และการตาย ส่วนทุกข์ที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวัน คือทุกข์ที่เกิดจากการพลัดพรากจากสิ่งที่รัก ทุกข์ที่เกิดจากการประสบกับสิ่งที่ไม่เป็นที่รัก ทุกข์ที่เกิดจากไม่ได้ตั้งใจปรารถนา รวมทั้งทุกข์ที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตด้านต่าง ๆ อาทิ ความยากจน คำว่า ทุกข์ มีความหมายกว้างและลึก เช่น การขาดสมบูรณ์แบบ ความเจ็บปวด ความแตกแยก ความไม่สบายใจ ความโกรธเคือง คำว่าทุกข์ยังแสดงให้เห็นอีกว่า สิ่งที่ไม่พอใจก็เป็นทุกข์ นั้นรวมไปถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่ไม่ประสบความสำเร็จด้วย

2. สมุทัย (Samudaya: cause of suffering) คือ เหตุแห่งปัญหาพระพุทเจ้าทรงแสดงไว้ก็เพื่อให้ทราบว่า ทุกข์ทั้งหมดซึ่งเป็นปัญหา ของชีวิตล้วนมีเหตุให้เกิดเหตุ นั้น คือ ตัณหา อันได้แก่ความอยากได้ต่าง ๆ ซึ่งประกอบไปด้วยความยึดมั่น มีอยู่ 3 ประเภท 1. ตัณหาว่าด้วยเรื่องอารมณ์ความรู้สึก แบบรูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส ความคิดต่าง ๆ 2. ตัณหาเพื่อความมีความเป็น เช่น อยากรวย สุขภาพดี อยากดัง อยากสวย ได้รับการยอมรับนับถือ ประสบความสำเร็จ 3. ความไม่ยอมยอกมีอยากเป็น เช่น ไม่อยากจน ไม่อยากป่วย ไม่อยากตาย ไม่อยากถูกรังเกียจ ไม่อยากไม่มีใครนับถือ ไม่อยากผิดหวัง

3. นิโรธ (Nirodha: end of suffering) คือ การสิ้นสุดของความอยากหรือตัณหา เป็นสถานะที่ปราศจาก ความทุกข์

4. มรรค (Magga: path leading to the end of suffering) การปฏิบัติเพื่อจำกัดทุกข์ เพื่อหลุดพ้นจากทุกข์ การปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา เพื่อบรรลุเป้าหมายการแก้ปัญหาที่ต้องการ ไม่มีใครเข้าใจอย่างแท้จริงว่า การดับทุกข์ทำอะไรแค่ปฏิบัติตามมรรค 8 หากบุคคลใดก็ตามสามารถปฏิบัติตามแล้ว เขาผู้นั้นก็จะสามารถแยกแยะว่าสิ่งที่เป็นตัณหาคืออะไร

อริยสัจ 4 เป็นความรู้ที่อธิบายอย่างสมบูรณ์ว่าอะไรเป็นอะไร ถ้าหากเราเกาะยึดสิ่งต่าง ๆ

เราก็จะไม่มีความสุขยิ่งเรายึดติดมากเท่าไรเขาก็จะไม่มีความสุขมากเท่านั้น

ความไม่ประมาท (Heedfulness)

ความไม่ประมาทคือ การมีสติเสมอ ขณะทำ ขณะพูดและขณะคิด ความไม่ประมาทนั้นเป็นธรรมมีอุปการมาก สติคือการระลึกได้ว่าตอนนี้เรากำลังทำอะไรอยู่และเพื่อนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน หมายถึง การระลึกรู้ทันการเคลื่อนไหวของอริยาบททั้ง 4 คือ เดิน ยืน นั่ง นอน การฝึกให้เกิดสติทำได้โดยตั้งสติกำหนดการเคลื่อนไหวของการ

กระทำต่าง ๆ กล่าวคือ ระลึกกันทั้งในขณะที่ ยืน เดิน นั่ง และนอน รวมทั้ง ระลึกรู้ทัน ในขณะที่พูด คิด และขณะทำงานต่าง ๆ เมื่อทำได้อย่างนี้ก็คือ มีความไม่ประมาท การทำงานต่าง ๆ สำเร็จได้ก็ด้วยความไม่ประมาท กล่าวคือผู้ทำย่อมต้องมีสติระลึกอยู่ว่า ตนเองเป็นใคร มีหน้าที่อะไร และกำลังทำอะไร หากมีสติระลึกได้อย่างนั้น ก็ย่อมไม่ผิดพลาด ความไม่ประมาทนั้น เป็นยอดของกุศลธรรมทุกประการ

การปฏิบัติตนเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข (Peace) จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยความมีน้ำใจไมตรีที่ดีต่อกัน ความมีน้ำใจเป็นเรื่องที่ทุกคนทำได้ โดยไม่ต้องใช้เงินทองมากมาย เพียงแต่แสดงความเมตตา กรุณา (Loving – kindness) ต่อเพื่อนมนุษย์ ด้วยการช่วยเหลือเพียงเล็กน้อยก็ถือเป็นการแสดงน้ำใจได้ เช่น การพาเด็กหรือผู้สูงอายุข้ามถนน หรือการสละที่นั่งบนรถโดยสารให้หญิงมีครรภ์ หรือแม้แต่การมีส่วนร่วมช่วยกันพัฒนาสังคมของเราให้ดีขึ้น เป็นต้น การแสดงความมีน้ำใจไม่ได้วัดกันด้วยทรัพย์สินเงินทอง บางคนมีฐานะร่ำรวยแต่ก็ไม่ได้หมายความว่าเขาจะเป็นคนมีน้ำใจ เพราะเขาอาจแล้งน้ำใจก็ได้ บางคนเป็นเศรษฐีแต่มีความตระหนี่มากไม่ยอมแม้จะสละเงินให้ผู้อื่นโดยที่ตนไม่ได้รับประโยชน์ตอบแทน ในทางกลับกัน คนที่ไม่ได้มีฐานะร่ำรวย มีฐานะเพียงแค่ว่าพอมีพอกินอาจเป็นคนที่มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น ก็ย่อมเป็นที่รักและชื่นชมของผู้อื่นเสมอ ความมีน้ำใจนั้น ตรงกันข้ามกับความเห็นแก่ตัว (selfishness) ขณะที่คนเห็นแก่ตัวมักจะคิดแต่ประโยชน์ส่วนตัวมาก่อน ในขณะที่คนมีน้ำใจจะคิดถึงประโยชน์ของส่วนรวม และความมีน้ำใจก็ยังตรงกันข้ามกับความอิจฉาริษยา (Jealousy) คนที่อิจฉาริษยาผู้อื่นย่อมปรารถนาที่จะเห็นความล้มเหลวของผู้ที่ได้ดีกว่าตน แต่คนที่มีน้ำใจนั้น เมื่อเห็นคนอื่นได้ดีก็ว่าจะมีมุทิตา (Mudita: Appreciative gladness) และจะแสดงความยินดีด้วยอย่างจริงใจ ผู้มีน้ำใจจะนึกถึงผู้อื่นและจะพยายามช่วยเหลือผู้ที่ด้อยโอกาสกว่า ผู้มีน้ำใจจึงเป็นที่รักและต้องการของคนทั่วไป และเป็นคนมีคุณค่าต่อสังคม

อย่างที่กล่าวไว้ ความมีน้ำใจจะไม่สามารถเกิดขึ้นในสังคมได้เลย หากไม่มีผู้ใดริเริ่มที่จะสร้างความมีน้ำใจให้แก่สังคม ปรารถนาอยากให้สังคมน่าอยู่ ซึ่งสามารถกระทำได้ไม่ยาก โดยเริ่มต้นจากความคิด ความรู้สึก และหัวใจของเราเองเท่านั้น ที่จะเป็นตัวกระตุ้นให้ตัวเองลงมือทำ วิธีการฝึกฝนตนเองให้เป็นคนมีน้ำใจได้ มีดังนี้

1. ควรเอาใจเขามาใส่ใจเรา คิดถึงหัวใจจิตหัวใจของคนอื่น และแสดงต่อผู้อื่น เหมือนที่เราต้องการให้คนอื่นแสดงต่อเรา และทำดีต่อผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ไม่ว่า

ความดีนั้นจะเป็นเพียงสิ่งเล็กน้อยหรือสิ่งที่ยิ่งใหญ่ก็ตาม แม้ผู้อื่นไม่ได้รับรู้กันทุกคน แต่หัวใจของเราก็รับรู้เสมอ

2. ฝึกเป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับ และไม่คาดหวังว่าคนอื่นจะต้องมาให้เราตอบ

3. แสดงน้ำใจต่อคนรอบข้าง เช่น เมื่อเวลามีโอกาสได้ไปเที่ยวในที่ไกลหรือใกล้ก็ตามอาจมีของฝากเล็ก ๆ น้อย ๆ ติดมือมาถึงคนที่เรารู้จักหรือญาติมิตรของเรา ก็ถือเป็นการแสดงความมีน้ำใจต่อกัน แม้อาจจะแค่สิ่งเล็กน้อย ไม่ต้องใช้เงินทองมากมาย แต่สิ่งที่ได้รับนั้นมีคุณค่ามากมายนั่นก็คือน้ำใจที่ผู้อื่นได้รับจากเรา

4. เสียสละกำลังทรัพย์ สติปัญญา กำลังกาย และเวลาช่วยเหลือผู้ที่กำลังเดือดร้อน เท่าที่ สามารถจะทำได้โดยไม่หวังผลตอบแทน

5. มีจิตใจเอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือเกื้อกูลต่อเพื่อนบ้าน เช่น ให้การช่วยเหลือ หรือร่วมงานพิธีต่าง ๆ เช่น งานแต่งงาน งานศพ หรืองานอื่น ๆ เพียงเท่านี้ก็เป็นสิ่งที่แสดงถึงความมีน้ำใจ และสามารถเชื่อมไมตรีจิตต่อกันได้

6. มีจิตใจเมตตาให้ความรักแก่ผู้อื่น ให้ความร่วมมืออย่างเต็มใจเมื่อมีผู้ต้องการความช่วยเหลือ และให้การช่วยเหลือเขาอย่างสุดความสามารถด้วยความจริงใจที่เรามี การฝึกฝนตนเองให้เป็นคนมีน้ำใจ นอกจากจะทำให้เรามีจิตใจที่ดีงาม มีอารมณ์ที่เบิกบานแจ่มใส ผิวพรรณผ่องใส ใบหน้าอัมเอิบแล้ว ยังทำให้เรามีมิตรสหายมาก ใครก็อยากคบหาสมาคมด้วยความมีน้ำใจแสดงถึงความมีเมตตากรุณาต่อเพื่อนมนุษย์ ชีวิตของเราจะพบแต่ความสุขและสังคมของเราก็จะเป็นสังคมแห่งความสันติสุข

แนวทางในการปฏิบัติสมาธิ

สมณะกรรมฐาน คือ การฝึกวิปัสสนาของศาสนาพุทธที่มีความสำคัญ และหนึ่งในสองประเภทของการวิปัสสนาที่ใช้ในศาสนาพุทธนิกายเถรวาท คือ สมณะกรรมฐาน หมายถึง ความสงบ การวิปัสสนาแบบสงบ สามารถนำไปสู่ความนิ่ง ความหยุด จิตใจที่สงบ สามารถเข้าสู่ภาวะที่ลึกที่สุด มีวิธีการหลายวิธีในการทำสมณะกรรมฐาน แต่ว่าชาวพุทธส่วนใหญ่มุ่งให้ความสนใจไปที่วิธีการที่เรียกว่า ลมหายใจที่นำไปสู่จิตใจที่สงบ

ฝึกสติด้วยการหายใจ (Mindfulness of breathing)

การหายใจเป็นสิ่งที่เราทำได้โดยอัตโนมัติโดยไม่ต้องไปกำหนดหรือควบคุม แต่ความคิดในเรื่องของการทำสมณะกรรมฐานจะเป็นการฝึกสติด้วยการกำหนดรู้ผ่านทางลมหายใจเข้าลมหายใจออก และการรับรู้อาการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในร่างกายของเรา รับรู้และให้ความสนใจกับสภาวะการพองขึ้นหรือยุบลงของทรวงอกใน

ขณะที่หายใจ รับรู้ถึงอากาศที่ไหลผ่านเข้าและออกจากจมูก รับรู้ถึง การขยับขึ้นลงของ หัวไหล่ เป็นต้น

ลมหายใจถือเป็นสะพานเชื่อมโยงระหว่างชีวิตและจิตใจ ที่รวมถึงร่างกายและความคิด เมื่อไรก็ตามที่จิตใจไม่สงบระวนกระวาย ใช้วิธีการกำหนดรู้สภาวะลมหายใจ เข้าออกเพื่อตั้งจิตใจให้กลับมาสงบดังเดิม

การฝึกกำหนดจิตไปยังสิ่งใดสิ่งเดียวช่วยให้เกิดความสงบและฝึกการควบคุมสติ สิ่งเหล่านี้คือการเตรียมเพื่อการพัฒนาสติปัญญาและความเข้าใจความจริงของธรรมชาติ ที่เป็นจริง เนื่องด้วยเหตุนี้ สมณะกรรมฐานจึงถือว่าเป็นการเตรียมพร้อมเบื้องต้นเพื่อการ ทำวิปัสสนากรรมฐานต่อไป

ชาวพุทธเน้นความสำคัญว่าความว้าวุ่นใจ ความวอกแวกเป็นเรื่องปกติของการ ทำสมาธิและที่สำคัญไม่ควรที่จะหมกมุ่นใจหรือตำหนิตายตนเอง ไม่สงสัย ไม่ตั้ง คำถามถ้าการปฏิบัติยังไม่ดีพอ เพียงแค่ต้องฝึกปฏิบัติต่อไปเรื่อย ๆ คุณจะต้องแสดงถึง ความเพียร พระพุทธองค์เป็นเพียงแค่อาจารย์ บุคคลผู้ได้เข้าสู่เส้นทางเป็นผู้ที่มีสมาธิ จะถูกปล่อยจากพันธนาการหรือปวงของมาร

วิปัสสนากรรมฐานหรือที่เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การเจริญสติภาวนา และชนิดที่ ๒ ของวิปัสสนาที่ถูกปฏิบัติกันในพุทธศาสนาเถรวาท ความคิดของการปฏิบัติประเภทนี้ก็คือการพยายามที่จะเข้าถึงและได้ปัญญาธรรมชาติที่แท้ของความเป็นจริงของสิ่งทั้งหลาย อาจประกอบด้วย การสะท้อนถึงไตรลักษณ์ของการมีชีวิตอยู่ เป็นความไม่เที่ยงแท้ แน่นอนของสรรพสิ่ง ไม่มีสิ่งใดเลยที่คงอยู่และไม่เปลี่ยนแปลง และความยึดติดที่นำไปสู่ ความทุกข์ความแตกต่างระหว่างสมณะกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐาน คือไม่ใช่เทคนิค ไม่ใช่วิธีการ แต่อยู่กับสิ่งที่กำลังศึกษาอยู่เหมือนกับสมณะกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐานก็ ใช้สติเหมือนกัน การมุ่งความสนใจไปยังสิ่งใดสิ่งหนึ่งสลับและมุ่งเน้นไปที่วัตถุสิ่งใดสิ่ง หนึ่งในลักษณะที่สงบและไม่ยึดติดโดยที่ไม่ปล่อยให้จิตใจฟุ้งซ่านเพราะสิ่งเร้าในการ ปฏิบัติสมณะกรรมฐาน จุดมุ่งหมายคือต้องการเพ่งความสนใจหรือเพ่งสมาธิไปที่สิ่งใดสิ่ง หนึ่งเพียงอย่างเดียว ซึ่งช่วยให้สามารถพัฒนาสมาธิอันเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติ วิปัสสนากรรมฐาน ผู้ทำสมาธิอาจเปลี่ยนความสนใจจากสิ่งหนึ่งไปยังอีกสิ่งหนึ่งได้ แต่ จุดประสงค์คือต้องการให้ผู้ปฏิบัติสมาธิรู้เท่าทันถึงสิ่งที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้น ๆ ตามสิ่ง ที่มากระทบ และพิจารณาอย่างมีสติรวมถึงพยายามที่จะเข้าใจธรรมชาติของมัน

การปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานช่วยให้ชาวพุทธเข้าใจว่าสรรพสิ่งทั้งหลายเป็นไปตามกฎของไตรลักษณ์ เป็นการพัฒนาสติปัญญาและเกิดความเข้าใจต่อสรรพสิ่งทั้งหลาย

บนโลก การปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานเป็นส่วนสำคัญ อย่างหนึ่งของ อริยมรรคมีองค์ ๘ ที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาความเข้าใจและบรรลุถึงนิพพาน

ซาเซน (ZaZen)

ซาเซนเป็นคำที่มาจากภาษาญี่ปุ่น หมายถึงการนั่งกรรมฐาน ที่เน้นการนั่งปฏิบัติ เป็นรูปแบบของการทำสมาธิในพุทธศาสนานิกายเซ็น มีต้นกำเนิดในประเทศญี่ปุ่น

ซาเซนมีจุดมุ่งหมายเพื่อทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้งต่อธรรมชาติของสรรพสิ่ง มีวิธีการที่แตกต่างกันออกไปแต่ละนิกายของศาสนาเซ็น โดยทั่วไปแล้วจะเริ่มต้นด้วยการนั่งผ่อนคลายและกำหนดสมาธิหรือมีสติที่ลมหายใจ ผู้ปฏิบัติกรรมฐานเพียงแค่นั่งกำหนดความรู้สึกตัวในขณะปัจจุบัน ความคิดและประสบการณ์ที่ผ่านมาและผ่านไป และย้อนกลับมาในขณะปัจจุบัน

วิธีการปฏิบัติสมาธิด้วยการเดิน ชาวพุทธมักปฏิบัติสมาธิโดยการนั่ง แต่ก็สามารถที่จะปฏิบัติสมาธิด้วยการเดิน พระอาจารย์เฮเนโพล่า กุนารัตนา เป็นพระสงฆ์พุทธนิกายเถรวาท ได้อธิบายวิธีการฝึกการปฏิบัติสมาธิในขณะที่กำลังเดินไว้ ดังนี้

วิธีการแบบง่าย ๆ เริ่มจากอยู่บนทางที่ไม่มีสิ่งกีดขวาง และเริ่มต้นที่จุดใดจุดหนึ่ง ยืนรวบรวมสมาธิประมาณซัก 1 นาทีในท่าสงบ วางมือไว้ในตำแหน่งใดก็ได้ที่สบาย จะวางไว้ข้างหน้า ไว้ข้างหลัง หรือวางไว้ด้านข้างก็ได้ ในขณะที่หายใจเข้าให้ยกสันเท้า เมื่อหายใจออกพักเท้าบนนิ้วหัวแม่เท้า ตอนหายใจเข้ายกขาขึ้นไป ตอนหายใจออกยกขาลง ทำแบบเดียวกันซ้ำ ๆ ขณะก้าวเดินอย่างช้า ๆ ไปถึงจุดหมายสุดท้าย ยืนสงบนิ่งประมาณ 1 นาที จากนั้นค่อยๆ หันกลับอย่างช้า ๆ และยืนอย่างสงบนิ่งอยู่สักครู่ ก่อนที่จะเดินกลับด้วยอิริยาบถเดียวกับขามา ยืนตัวให้ตรง ศีรษะตรง ผ่อนคลายกล้ามเนื้อบริเวณคอ ลืมตาขึ้นเพื่อที่จะรักษาความสมดุล แต่อย่ามองไปที่ใดที่หนึ่งเป็นการเฉพาะ ให้เดินอย่างปกติ เป็นธรรมชาติรักษาระยะอย่างก้าวอย่างช้าที่สุดและสะดวกสบาย โดยต้องสนใจกับสิ่งรอบ ๆ หากรู้สึกเกร็งให้ผ่อนคลายร่างกาย ไม่ต้องจัดทำทางของร่างกายให้สวยงามเกินไป เพราะไม่ใช่การฝึกซ้อมกีฬาหรือการเต้นรำ แต่เป็นเพียงแค่การฝึกรับรู้อากัปภิกขะของร่างกาย จุดประสงค์ของการบรรลุ ความเป็นผู้ตื่นตัวรับรู้ เดินโดยที่ไม่มีอาการติดขัด พุ่งความสนใจทั้งหมดของคุณไปอยู่ที่การรับรู้ที่บริเวณเท้าและขา พยายามที่จะรับรู้ให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เมื่อขาแต่ละก้าวมีการเคลื่อนไหว ฝ่าเท้าทุก ๆ ความแตกต่างจากความเคลื่อนไหว รู้สึกถึงกล้ามเนื้อแต่ละมัดเมื่อเวลาก้าวเดิน การเปลี่ยนแปลงเล็ก ๆ น้อย ๆ ของร่างกายที่สัมผัสได้ เช่น เมื่อ

ขาดลงไปทีหนึ่งและยกขึ้นอีกครั้งหนึ่ง การฝึกปฏิบัติแต่ละครั้งต้องมีสติรู้สึกตัวอยู่เสมอ กำหนดลมหายใจเข้าออก

ระเบียบวิธีวิจัย ที่ถูกนำมาใช้เป็นแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล ภายใต้กรอบการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ในบทก่อนหน้าการการศึกษาเกี่ยวกับแนวความคิดของชาวต่างชาติเกี่ยวกับศาสนาพุทธ ระเบียบวิธีวิจัยนี้ได้แบ่งออกเป็น 6 ประเด็นหลัก ดังนี้

- 1.รูปแบบการวิจัย
- 2.พื้นที่การวิจัย ประชากรตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
- 3.เครื่องมือการวิจัย
- 4.การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 5.การวิเคราะห์ข้อมูล
- 6.สรุปการบวนการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

ในการดำเนินการศึกษาเรื่อง แนวความคิดของชาวต่างชาติเกี่ยวกับพุทธศาสนา โดยภาพรวมของการกำหนดระเบียบวิธีวิจัยหรือกระบวนการวิจัย (Methodology) ที่นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้มีการกำหนดระเบียบวิธีวิจัยหรือกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ผู้ศึกษาได้กำหนดกรอบและขอบเขตของระเบียบวิธีวิจัยหรือกระบวนการวิจัยดังที่กล่าวมาโดยจะใช้ในการดำเนินการศึกษา โดยสรุปดังต่อไปนี้

การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary research)

การกำหนดระเบียบวิธีวิจัยหรือกระบวนการวิจัย (Methodology) โดยการใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ด้วยวิธีการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary research) โดยการทำเอกสารด้วยการให้ชาวต่างชาติได้เขียนความรู้สึกนึกคิดและประสบการณ์ที่ได้ไปประสบพบเจอมา เกี่ยวกับกับปฏิบัติของศาสนาพุทธหรือหลักธรรมคำสอนของศาสนาพุทธ ที่จะสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างไร การปฏิบัติของศาสนาพุทธคืออะไร ทำไมให้ความสนใจ และสงสัยอะไรเกี่ยวกับศาสนาพุทธ ชาวต่างชาติบางคนเข้ามาฝึกปฏิบัติและเปลี่ยนมานับถือศาสนาพุทธอะไรทำให้พวกเขาเปลี่ยนใจมานับถือศาสนาพุทธได้

1. ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารและหลักฐานเกี่ยวกับแนวคิดของชาวต่างชาติเกี่ยวกับพุทธศาสนา
2. ศึกษาารูปแบบและกระบวนการแนวทางในการปฏิบัติของชาวต่างชาติที่เข้ามาศึกษาพุทธศาสนา
- 3.สรุปผลการศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงแนวคิดของชาวต่างชาติและความสัมพันธ์ทางพุทธศาสนา

การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview)

สำหรับการกำหนดระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิจัย (research methodology) โดยการ ใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ด้วยการสัมภาษณ์นั้น ในการกำหนด กระบวนการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดให้มีกระบวนการวิจัย โดยการใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างลักษณะเป็นการสัมภาษณ์โดยใช้คำถามเหมือนกันทุกคน เป็นการ สัมภาษณ์แบบปลายเปิด ซึ่งเป็นกระบวนการวิจัยที่มีความยืดหยุ่นและเปิดกว้าง

พื้นที่การวิจัยและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

สำหรับการกำหนดระเบียบวิธีวิจัยหรือกระบวนการวิจัยผู้ศึกษางานวิจัยได้ใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ได้กำหนดพื้นที่การวิจัย คือ สถานที่ปฏิบัติธรรมสำหรับชาวต่างชาติหรือพุทธศาสนิกชนทั่วไปที่ให้ความสนใจ จะมีชาวต่างชาติมาปฏิบัติธรรมและถามคำถามเกี่ยวกับพุทธศาสนาทุกวันอังคาร ผู้ให้การบรรยายและตอบคำถามชาวต่างชาติ คือ พระอาจารย์พระครูสุธีสุตสุนทร ดร. และกลุ่มประชากรตัวอย่างหรือประชากรกลุ่มเป้าหมาย คือ ชาวต่างชาติที่มาปฏิบัติธรรมและไม่ได้ปฏิบัติธรรมแต่ได้ศึกษาเกี่ยวกับพุทธศาสนาบ้างไม่มากก็น้อยแล้วแต่บุคคล เพื่อให้ทราบถึงนัยและแนวความคิดของชาวต่างชาติที่มีต่อศาสนาพุทธและเพื่อเป็นแนวทางในการเผยแพร่พุทธศาสนา โดยดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการแบบเจาะจงเฉพาะกลุ่มผู้เข้าร่วมปฏิบัติธรรม (Purposive Sampling) และใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant Interview) คือการสัมภาษณ์โดยกำหนดตัวผู้ตอบเป็นการเฉพาะเจาะจง เพราะผู้ตอบเป็นกลุ่มเป้าหมายที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้ศึกษา ซึ่งบุคคลประเภทนี้เรียกว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เป็นการเลือกตัวอย่างที่ผู้ศึกษาได้

ดำเนินการพิจารณาเลือกตัวอย่างด้วยตนเองเพื่อที่จะได้นำข้อมูลที่ได้รับจากกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพมาดำเนินการประมวลผลข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างของแต่ละชาติที่มีความหลากหลายที่วัฒนธรรมและทางแนวคิด วิจัยญาณซึ่งแต่ละคนจะมีความแตกต่างกันออกไป ประสบการณ์ในการปฏิบัตินั้นก็เป็นสิ่งสำคัญบางคนศึกษามากปฏิบัติมากก็จะตอบได้ลึกซึ้งกว่าผู้ที่ศึกษาน้อยแต่มีความสนใจในพระพุทธศาสนา

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 15 คน ประกอบด้วย ชาวอเมริกา 5 คน ชาวแคนาดา 3 คน ชาวอังกฤษ 2 คน ชาวเกาหลี 1 คน ชาวเวียดนาม 1 คน ชาวเยอรมัน 1 คน ชาวเนเธอร์แลนด์ 1 คน ชาวอินเดีย 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์โดยใช้คำถามเหมือนกันทุกคน และการศึกษาจากการสังเกต โดยลักษณะข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ

1. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างหรือการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Structured Interview or Formal Interview) จากผู้ให้การสัมภาษณ์ประกอบด้วย ชาวต่างชาติที่มาปฏิบัติธรรมและสอนถามเกี่ยวกับเรื่องพุทธศาสนาที่ตนไม่เข้าใจ การสัมภาษณ์มีลักษณะคล้ายการใช้แบบสอบถาม โดยกำหนดเป็นคำถามปลายเปิด คำถามต่าง ๆ ได้ถูกกำหนดเป็นแบบสัมภาษณ์ขึ้นเพื่อใช้ประกอบในการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้าแล้วเป็นการสัมภาษณ์ที่มีคำถามเป็นแบบสัมภาษณ์ที่แน่นอนตายตัว จะสัมภาษณ์ผู้ใดก็ใช้คำถามแบบเดียวกัน (Standardized Questionnaire) มีขั้นตอนเหมือนกัน

2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ วารสาร เอกสารทางวิชาการต่าง ๆ และสืบค้นข้อมูลจาก Internet ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาถึง แนวคิดและทฤษฎี

3. สังเกตพฤติกรรมและการแสดงออกของชาวต่างชาติที่ได้ทำการปฏิบัติธรรม

4. ติดตามและศึกษาสังเกตพฤติกรรมและการแสดงท่าทางอาการขณะปฏิบัติ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับกระบวนการหรือแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่น่ามาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดกระบวนการหรือแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ กระบวนการหรือแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการและข้อมูลจากสื่อสารสนเทศรวมไปถึงใน Internet ด้วยและ กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์และสนทนา โดยกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดนี้เป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแนวทางกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ

1. เมื่อผู้ศึกษาได้ทำแบบสัมภาษณ์เสร็จเรียบร้อยแล้วก็จะนำแบบสัมภาษณ์ดังกล่าวมานี้ไปแจกชาวต่างชาติที่ได้มาศึกษาหรือปฏิบัติธรรม แล้วให้ชาวต่างชาติกลุ่มตัวอย่างทำแบบสัมภาษณ์ด้วยตัวเอง
2. สังเกตแบบมีส่วนร่วม (Observations Participant) ซึ่งเป็นการสังเกตพฤติกรรมและการแสดงออกของชาวต่างชาติที่กำลังปฏิบัติธรรมอยู่ในขณะนั้น
3. สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) เกี่ยวกับการปฏิบัติประโยชน์ที่ได้รับและการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ โดยใช้วิธีดำเนินการศึกษาในเชิงเอกสาร (Documentary Research) และข้อมูลเชิงประจักษ์ จากการสัมภาษณ์ การแจกแบบสอบถาม เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์โดยการสรุปตามสาระสำคัญด้านเนื้อหาที่ได้กำหนดไว้ โดยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ดังนี้

1. วิธีการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เป็นการค้นคว้าเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปจากหนังสือ เอกสารวิชาการต่าง ๆ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วารสาร บทความ และสืบค้นข้อมูลจาก Internet เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. วิจัยภาคสนาม (Field Research) เป็นการศึกษาวิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่แน่นอน (Structured Interview) ในการสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์ตาม

แบบสัมภาษณ์ที่ได้สร้างขึ้นไว้ล่วงหน้าเรียบร้อยแล้ว ซึ่งเป็น การสอบถามแบบปลายเปิด และใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3. วิเคราะห์แนวคิด ความหมายตามหลักคำสอนในศาสนาพุทธและการปฏิบัติของพระที่ปฏิบัติอย่างจริงจัง

4. นำผลวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ มาทำการวิเคราะห์ปัจจัยข้อมูลพื้นฐานกับระดับการปฏิบัติที่มีต่อการปฏิบัติธรรมของชาวต่างชาติเพื่อเป็นแนวทางในการเผยแพร่พุทธศาสนาต่อชาวต่างชาติได้อย่างมีแบบแผนตรงตามที่ชาวต่างชาติเข้าใจและเข้าใจหลักธรรมและหลักในการปฏิบัติเพื่อจะ让他เข้าถึงธรรมได้อย่างดียิ่งขึ้น

5. วิเคราะห์ข้อมูลโดยการเชื่อมโยงแนวคิดทฤษฎีที่ได้กล่าวแล้วเพื่อให้เห็นกระบวนการและแนวการพัฒนาเสริมสร้างความคิดความเชื่อของชาวต่างชาติเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในระดับชุมชน และปัจเจกบุคคล

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวความคิดของชาวต่างชาติที่มีต่อพระพุทธศาสนาในเชียงราย มีการจำแนกผลการศึกษาโดยแบ่งออกตามวัตถุประสงค์ จำนวน 2 ข้อ คือ 1) เพื่อศึกษาแนวความคิดเห็นและทัศนคติของชาวต่างชาติที่มีต่อพระพุทธศาสนา และ 2) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคในการเผยแพร่พระพุทธศาสนา

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่าชาวต่างชาติที่เข้าร่วมทำแบบสอบถามมีแนวคิดที่หลากหลาย โดยผลจากคำถามการวิจัยจำนวน 3 ข้อ ได้ถูกอธิบายไว้ดังนี้

ผลจากคำถามข้อที่ 1 “How did you get acquainted with the teaching of the Buddha?” พบว่า แต่ละคนจะได้ความรู้มาจากหลายที่ซึ่งจะแตกต่างกันออกไป บางคนได้ความรู้มาจากการที่ได้ไปเที่ยวแต่ละประเทศ ไม่ว่าจะเป็น อินเดีย ลาว เวียดนาม หรือแม้กระทั่ง ประเทศไทยเองโดยไม่มีความรู้เลย ได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ “When preparing journeys to India, Myanmar, Laos, Thailand I got acquainted with the Buddhism. You can visit the temples and comparing without to using understood the basic of a religion.” ประเทศที่เป็นศาสนาพุทธต่าง ๆ และมีบางคนได้ศึกษาจากการที่ตัวของชาวต่างชาติเองที่ได้สนใจในพระพุทธศาสนาเลยศึกษาค้นคว้าอ่านทำความเข้าใจเองประกอบกับมีครอบครัวที่ประเทศไทยเลยได้เข้าร่วมปฏิบัติธรรม ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า “Through living in Thailand for a number of years I was always curious . Then I was invited to join a Buddhist group in Chiang Rai, here I learned a lot, combined with

reading many books on Buddhism.” และส่วนบางคนก็อยากมาหาคำตอบ “searching for answers” และกลุ่มสุดท้ายเป็นชาวต่างชาติที่เป็นชาวพุทธอยู่แล้วเลย ได้ศึกษาจากเข้าปฏิบัติธรรมและบวชเพื่อศึกษาหลักธรรมของศาสนาพุทธอย่างจริงจัง ได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ “I acquainted with the teaching of the Buddha by ordain in temple and start to study Buddhism”

ผลการศึกษาคำถามข้อที่ 1 สามารถสรุปได้ดังนี้ ชาวต่างชาติจำนวน 15 คนที่เข้าร่วมทำแบบสอบถามมีหลากหลายสัญชาติ ได้ให้คำตอบที่แตกต่างกันโดยชาวต่างชาติจำนวน 2 คน ให้คำตอบไปในทิศทางเดียวกันที่ว่าได้เรียนรู้พระพุทธศาสนาจากวัดและมี 1 ท่านที่เคยบวชเป็นพระ(ผู้หญิง)และศึกษาหลักธรรมคำสอนเพราะทั้งสอนท่านเป็นประเทศที่นับถือศาสนาพุทธอยู่แล้ว

ผลจากคำถามข้อที่ 2 “What religion or philosophy do you associate with currently?” พบว่าชาวต่างชาติที่ได้เข้าร่วมปฏิบัติธรรมจำนวน 15 คน นับถือศาสนาพุทธ 8 คน นับถือศาสนาคริสต์ 2 คน ส่วนมากจะนับถือศาสนาพุทธ ได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ “I am currently in Buddhism religion.” และมี 3 ท่านที่นับถือทั้งสองศาสนา นับถือศาสนาคริสต์แต่ฝึกปฏิบัติหลักของศาสนาพุทธ ได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ “No particular religion I practice Buddhism and believe in God.” และมี 1 ท่านเชื่อในวิธีการทางวิทยาศาสตร์บวกการวิพากษ์วิจารณ์จะเป็นการทำลายทุกศาสนา ได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ “ Science + The Scientific Method, scientific criticism debunks all religion as “Magic” + Lies repeated often enough that weak + Lazy Minds Believe.” มี 1 นับถือทุกศาสนา “ No Religion / All Religion / A Free Thinker”

เมื่อผู้วิจัยตั้งคำถามต่อจากคำถามข้อที่สองซึ่งมีความเกี่ยวข้องกันว่า “Could you describe your faith?” พบว่า ชาวต่างชาติที่ร่วมทำแบบสอบถามนั้นถ้ามาจากประเทศที่นับถือศาสนาพุทธก็จะเชื่อในหลักคำสอนของศาสนาพุทธที่ว่าคำสอนของพระพุทธเจ้าสามารถพิสูจน์ความจริงขอเท็จจริงได้ ได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ “ I trust the Buddha teaching because Buddhism is the only religious that can prove the truth” ซึ่งจะเชื่อในการกระทำของตัวเองทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่วนั้นเอง ได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ “ I had to believe in my action, in my action, whatever I do. If you do good, you can get good result.” บางท่านเชื่อในความเมตตา ได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ “ Loving Kindness” บางท่านไม่มีศรัทธาว่า “I have no faith.” ชาวต่างชาติที่เข้าร่วมปฏิบัติธรรมและทำแบบสอบถามผู้ี้มาจาก

ประเทศที่ไม่ได้นับถือศาสนาพุทธเป็นส่วนมากก็จะมีแนวความคิดความศรัทธาของชาวต่างชาติเองติดตามโดยใช้หลักคำสอนของพระเยซูมาเปรียบเทียบคือการเชื่อถือในพระเจ้า พระผู้เป็นเจ้าของพื้นฐานของศาสนาซึ่งเป็นเจ้าของชีวิตและพรหมลิขิตอยู่ในมือของพระเจ้า และข้าพเจ้าได้พยายามที่จะเชื่อมโยงกับองค์พระผู้เป็นเจ้าของตลอดเวลา ได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ “It is a basic confidence on God, who live my life and the destiny in his hands and I always to strive for remaining an a connect way.” จะมีข้อสันนิษฐานและทฤษฎีมากมายการสังเกตอย่างต่อเนื่องเพื่อตรวจสอบทฤษฎีของหลักศาสนาว่าจะใช้ได้จริงหรือไม่ ได้แสดงความคิดเห็นว่า “Observation hypothesis test retest criticize peer review, peer retest conclusion, conclusion becomes theory. Continual observation to verify theory.”

ผลคำถามข้อที่ 3 “Which of the Buddhist teachings do you find most valuable in your everyday life?” พบว่า ความคิดเห็นของชาวต่างชาติจะมีความคิดเห็นไปในทางเดียวกันคือ สนใจในศีล5 ศีล8 การฝึกสมาธิ มรรค8 และที่สำคัญคืออยู่กับปัจจุบัน ได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ “Living in the present being mindful” บางท่านสนใจในความไม่มั่นคงถาวรของชีวิต ได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ “- Impermanence – Ducca: make your own reality” และสุดท้ายสนใจในการใช้ชีวิตแบบทางสายกลาง “I am not confident with details of the Buddhism but the idea of overcoming the pursue desires in a way between enjoying the life and moderate practice is very strong.” ข้าพเจ้าไม่มั่นใจในรายละเอียดของพระพุทธศาสนาแต่การละกิเลสและการใช้ชีวิตแบบเดินสายกลางคือสิ่งที่ข้าพเจ้าเข้าใจ

ผลคำถามข้อที่ 3.1 “Why?” เหตุผลหรือข้อมูลของแต่ละท่านก็จะแตกต่างกัน และให้เหตุผลที่แต่ละท่านได้เรียนรู้หรือได้ปฏิบัติมา โดยได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ “Because, five precepts had affect to my life on read and be helpful” หรือแม้กระทั่งปัญหาทางการเมืองสังคมและเศรษฐกิจในโลกปัจจุบันสามารถลดและขจัดด้วยหากคนในสังคมลดทิฐิและอคติต่อกันหากมีเมตตาต่อกันและให้ชีวิตแบบมีสติ โดยได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ “Many political and economic problem in the current world could be decrease by reducing the people egoism and sympathy and pity all of the consciousness states of kindliness as I understood.”

ผลการศึกษาดังกล่าวพบข้อเท็จจริงข้อที่ 2 พบว่าชาวต่างชาติที่เข้าร่วมทำแบบสอบถามมีแนวคิดที่หลากหลาย โดย ผลจากคำถามการวิจัยจำนวน 3 ข้อ ได้ถูกอธิบายไว้ดังนี้

ผลคำถามข้อที่ 4. “Describe your interaction in the Buddhist community?” พบว่าทุกท่านต่างก็มีเหตุผลของตัวเองที่เข้าร่วมปฏิบัติธรรมเหตุผลหลักคือเข้าร่วมการปฏิบัติธรรมเรียนรู้พิธีการไม่ว่าจะเป็นการไหว้พระสวดมนต์จุดธูปเทียนและตอนทำย่นั่งพูดคุยโดยได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ “Talks with people” เกี่ยวกับเรื่องที่ชาวต่างชาติแต่ละท่านสงสัยในการปฏิบัติหรือแม้แต่แชร์ประสบการณ์ได้มีประมาณ 5 ท่าน โดยได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ “Tuesday morning farang Buddhist group. During my Thai Friends to Buddhist Temples to participate in Buddhist ceremony + Rituals” มีท่านที่ชอบไปไหว้พระสวดมนต์ที่วัด โดยได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ “I used to go to the temple for praying on Buddhist Holy Day to make merit with community.” ทุกศาสนาสอนให้ทุกคนเป็นคนดีศาสนาพุทธก็เช่นกันทำให้รู้วัฏจักรของชีวิต โดยได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ “Buddhist community gave me to know how about good person in human life and how to help the people like around me to understand the circle their life by Buddha.”

ผลคำถามข้อที่ 5. “Do you see the difference between Jesus and Buddha?” พบว่าผู้เข้าร่วมทำแบบสอบถามในข้อที่ 5 มีผู้แสดงความคิดเห็นว่าพระพุทธเจ้ากับพระเยซูแตกต่างกันประมาณ 9 ท่าน ได้กล่าวว่า “Yes, Jesus is believed to be the son of God while Buddha was a man that reached enlightenment.” พระเยซูคริสต์ สละชีวิตที่จะเป็นทางเชื่อมโยงระหว่างมนุษย์และพระเจ้าเป็นเจ้าส่วนศาสนาพุทธ สอนให้รู้ถึงสังขารเพื่อที่จะหลุดพ้นจากกิเลสและพ้นจากความทุกข์ ดังนี้ “Jesus Christ had to die because the human being related with God. Buddhism offers a deep truth to find the correct way for a life.” ผู้ที่แสดงความคิดเห็นว่าไม่แตกต่างกันทั้ง 3 ท่าน ได้แสดงความคิดเห็นไว้ประมาณว่า “For my opinion, every religion is good for follower, just open mind, explain the our life and should be doing good.” และผู้ท่านที่ยังไม่แน่ใจว่าแตกต่างกันหรือไม่ เพราะว่าบางท่านเป็นชาวพุทธจริง ๆ ไม่ได้ไปสัมผัสคลุกคลีกับศาสนาคริสต์เลยไม่รู้ว่าจะแตกต่างกันอย่างไรว่า “I don’t know about Jesus but I know about Buddha teaching and I trust whatever he said.”

ผลคำถามข้อที่ 6. “What do you think about Buddhism?” พบว่า แนวความคิดของแต่ละท่านนั้นแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง อาทิเช่น

คนที่ 1. ได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ “For me it is a distinct and be clears religion. The basic dogmas of the religion are interesting for everyone, also for New-Buddhists people without religion. People like the Dalai Lama are necessary to bring the ideas in the daily life.”

สำหรับข้าพเจ้า เป็นศาสนาที่โปร่งใสและชัดเจน รากฐานของศาสนาพุทธเป็น สิ่งที่น่าสนใจ สำหรับชาวต่างชาติ แม้ผู้ที่ไม่เคยผ่านความรู้พื้นฐานมา บุคคลอย่าง ดาไลลามะ เป็นคนที่น่าสนใจในการเผยแพร่ศาสนาที่ได้นำหลักปฏิบัติไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน

คนที่ 2. ได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ “I love it!! It has brought me peace and happiness.” นำมาซึ่งความสงบสุขและเป็นสุข

คนที่ 3. ได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ “I think Buddhism has important teachings for all people of all religions.” ศาสนาพุทธมีหลักคำสอนที่สำคัญ แก่ทุกคนทุกศาสนา

คนที่ 4. ได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ “Buddhism is not only religion then can open new way for follower going on the best life, change their life in to the part of middle way by Buddha’s teaching.” ศาสนาพุทธไม่ใช่แค่ศาสนา เท่านั้นยังมีวิธีใหม่ๆสำหรับผู้ติดตามให้ดำเนินชีวิตได้ดีที่สุด การเปลี่ยนแปลงชีวิตเป็นส่วนหนึ่งของทางสายกลางที่เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้า ธรรมะที่ดีในการดำเนินชีวิต

คนที่ 5. ได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ “Like all religion the original ideas (first sermon) are good but then overlaid with additional ideas from other people. Buddha said he only taught 2 things suffering and the end of suffering. Everything else is extra not form the Buddha.” แนวคิดดั้งเดิม เช่นเดียวกับทุกศาสนานั้นดีแต่ซ้อนทับกับแนวคิดเพิ่มเติมจากคนอื่น ๆ พระพุทธเจ้าได้ กล่าวไว้มี 2 สิ่ง คือ ความทุกข์และทางดับทุกข์ สิ่งอื่นที่เพิ่มเติมเข้ามาไม่ได้มาจากพระ พุทธองค์

จากผลการวิจัย สามารถสรุปได้ดังนี้ ชาวต่างชาติมีแนวคิดที่ดีต่อ พระพุทธศาสนาถึงแม้ว่าชาวต่างชาติคนนั้นจะไม่รู้อะไรเกี่ยวกับศาสนาพุทธหรือหลักคำ สอนของศาสนาพุทธ เลยก็ตามแต่สัมผัสได้ด้วยใจ จากการสังเกตและศึกษาภาพวาด

ตามผนังกำแพงของวัดซึ่งเป็นประวัติของพระพุทธเจ้า ชาวต่างชาติส่วนใหญ่จะเน้นการปฏิบัติและศึกษาหลักคำสอนของศาสนาอย่างจริงจังแตกต่างจากชาวไทยจะเน้นที่พิธีกรรมและพิธีการมากกว่าการปฏิบัติ ชาวต่างชาติส่วนใหญ่จะชอบพูด คุย พูดในเรื่องที่ตนเองสงสัยและไม่เข้าใจเกี่ยวกับหลักคำสอนของศาสนา ชาวต่างชาติบางคนนับถือศาสนาคริสต์แต่อยากเรียนรู้การปฏิบัติของศาสนาพุทธซึ่งทำให้เกิดข้อสงสัยต่างเกี่ยวกับหลักปฏิบัติมากมาย ดังนั้นจึงต้องมีพระที่เข้าใจหลักธรรมอย่างแท้จริง ในกลุ่มพูดคุยธรรมะ (Dharma talk) และที่สำคัญพระต้องพูดภาษาอังกฤษได้ดีด้วยซึ่งจะได้อธิบายให้ชาวต่างชาติเข้าใจอย่างไม่มีข้อสงสัย

จากการสังเกตการณ์

ผู้ทำงานวิจัยได้พบว่าชาวต่างชาติไม่สนใจเรื่องพิธีกรรมและพิธีการแต่อย่างใด แต่ได้ให้ความสำคัญต่อหลักปฏิบัติของศาสนาและคำสอนของพระพุทธเจ้า ชาวต่างชาติตั้งใจฝึกสมาธิเป็นอย่างดีหลังจากการฝึกสมาธิเสร็จ จะจัดกลุ่มพูดคุย (Dharma talk) ถึงข้อสงสัยต่าง ๆ และผู้ที่มีความสงสัยเกี่ยวกับหลักคำสอนก็สามารถนำมาพูดคุยได้โดยมีพระครูสุธีสุตสุนทร, ดร. เป็นผู้ให้ความรู้และตอบข้อสงสัยของชาวต่างชาติ

สรุปผลการวิจัย

แต่ละคนจะได้ความรู้มาจากหลายที่ซึ่งจะแตกต่างกันออกไปบางคนได้ความรู้มาจากการที่ได้ไปเที่ยวแต่ละประเทศ ไม่ว่าจะเป็น อินเดีย ลาว เวียดนาม หรือแม้กระทั่ง ประเทศไทยเองโดยไม่มีความรู้เลยเกี่ยวกับประเทศที่เป็นศาสนาพุทธต่าง ๆ และมีบางคนได้ศึกษาจากการที่ตัวของชาวต่างชาติเองที่ได้สนใจในพระพุทธศาสนาเลย ศึกษาค้นคว้าอ่านทำความเข้าใจประกอบกับมีครอบครัวที่ประเทศไทยจึงได้เข้าร่วมปฏิบัติธรรมพบว่าชาวต่างชาติที่ได้เข้าร่วมปฏิบัติธรรมจำนวน 15 คน นับถือศาสนาพุทธ 8 คน นับถือศาสนาคริสต์ 2 คน ส่วนมากจะนับถือศาสนาพุทธและมี 3 ท่านที่นับถือทั้งสองศาสนา นับถือศาสนาคริสต์แต่ฝึกปฏิบัติหลักของศาสนาพุทธและมี 1 ท่านเชื่อในวิธีการทางวิทยาศาสตร์บวกกับการวิพากษ์วิจารณ์จะเป็นบ่อนทำลายทุกศาสนาความคิดเห็นของชาวต่างชาติจะมีความคิดเห็นไปในทางเดียวกันคือ สนใจในศีล 5 ศีล 8 การฝึกสมาธิ มรรค 8 และที่สำคัญคืออยู่กับปัจจุบัน

ทุกท่านต่างก็มีเหตุผลของตัวเองที่เข้าร่วมปฏิบัติธรรมเหตุผลหลักคือเข้าร่วมการปฏิบัติธรรมเรียนรู้พิธีการไม่ว่าจะเป็นการไหว้พระสวดมนต์จุดธูปเทียนและตอนท้ายนั่งพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องที่ชาวต่างชาติแต่ละท่านสงสัยในการปฏิบัติหรือแม้แต่แชร์

ประสบการณ์เพราะส่วนมากชาวต่างชาติเป็นผู้สูงอายุ ตอนที่เขียนแบบสอบถามตัวหนังสือของแต่ละท่านอ่านยากมากแต่ละท่านให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ทุกศาสนาสอนให้ทุกคนเป็นคนดีศาสนาพุทธก็เช่นกันทำให้รู้วิถีจักรของชีวิต พระเยซูคริสต์ สละชีวิตที่จะเป็นทางเชื่อมโยงระหว่างมนุษย์และพระเจ้าเป็นส่วนศาสนาพุทธสอนให้รู้ถึงสังขารเพื่อที่จะหลุดพ้นจากกิเลสและพ้นจากความทุกข์ ปัญหาทางสังคมส่วนใหญ่เกิดจากความขัดแย้งทางสังคมแม้กระทั่งปัญหาทางการเมืองสังคมและเศรษฐกิจในโลกปัจจุบันสามารถลดและขจัดด้วยหากคนในสังคมลดทิฐิและอคติต่อกันหากมีเมตตาต่อกันและให้ชีวิตแบบมีสติ ถ้าเกิดความเร้าร้อนทางจิตใจจงนึกถึง

พุทฺธัง สรณัง คัจฉามิ ข้าพเจ้าขอถึงพระพุทธเจ้าว่าเป็นที่พึ่ง
ธัมมัง สรณัง คัจฉามิ ข้าพเจ้าขอถึงพระธรรมเจ้าว่าเป็นที่พึ่ง
สังฆัง สรณัง คัจฉามิ ข้าพเจ้าขอถึงพระสงฆ์เจ้าว่าเป็นที่พึ่ง

เมื่อใดที่เหล่ามนุษย์ผู้ถือตนว่าเป็นสัตว์ประเสริฐได้เกิดความหวาดกลัว เกิดหัวในสะดุ้งสั่นไหวเมื่อใดที่เกิดความมัวเมาจนเป็นเหตุแห่งความไม่สงบวุ่นวายเปลวไฟแห่งความมุงร้ายเบียดเบียนแผดเผากระจายไป จิตใจของมวลหมู่มนุษย์กลับกลายเป็นตั้งสัตว์เดรัจฉานมีใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใสแต่ภายในแผดเผาเร้าร้อน เมื่อนั้นจึงเปล่งคำว่า “พุทฺธัง สรณัง คัจฉามิ ธัมมัง สรณัง คัจฉามิ สังฆัง สรณัง คัจฉามิ” เมื่อใดแลความรักเมตตาเหือดแห้งไปจากโลก ความกรุณาสงสารก็เหือดแห้งหายไปคนทั้งหลายเชือดเฉือนสายใยแห่งความรัก ขอบทแห่งมนต์อันประเสริฐของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแม่ของมารดาของตนเอง เกิดผืนแผ่นดินเลื่อนล้ำฟ้าสั่นไหว เมื่อนั้นท่านจงเปล่งคำว่า “พุทฺธัง สรณัง คัจฉามิ” พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ใดแลผู้ทรงขัดเสียซึ่งความมีตมิตภายในจิตใจที่เร้าร้อนของปวงประชา มวลหมู่สรรพสัตว์ทั้งหลายได้พบทางแสงสว่างเพียงแค่นี้ได้สัมผัสเส้นใยแห่งรัศมีที่แผ่ออกมาของพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ใด ด้วยอานุภาพแห่งพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้นของพระสังขารอันเป็นที่พึ่งพิงของอริยสัจ คือความจริงจงเจริญรุ่งเรืองตลอดกาลนาน ขอมวลหมู่มนุษย์ จงเห็นอกเห็นใจเกื้อกูลเอ็นดูกันเถิด ขอมวลหมู่มนุษย์ จงทนุถนอมความรักความเอื้อโยของมวลมนุษย์ด้วยกันอยู่อย่างร่มเย็นสันติสุขเถิด ขอบทแห่งมนต์อันประเสริฐของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจงกระหึ่มกังวานไปทุกคร้วเรือน เมื่อนั้นจงเปล่งคำว่า “พุทฺธัง สรณัง คัจฉามิ ธัมมัง สรณัง คัจฉามิ สังฆัง สรณัง คัจฉามิ”

ชาวต่างชาติที่สนใจหลักปฏิบัติและคำสอนของพระพุทธเจ้า เพราะสามารถพิสูจน์ได้ด้วยตัวเองและเป็นความจริง “Buddhism is a good religious because we can prove the truth no only just follow.” ความจริงที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ

เนื่องด้วยศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งการปฏิบัติ Buddhism is practical religion ผู้ปฏิบัติเท่านั้นถึงจะรู้ถึงหลักคำสอนของพระพุทธองค์แต่การปฏิบัตินั้นต้องใช้ความอดทนเป็นอย่างมาก จึงมีชาวต่างชาติท่านหนึ่งได้แสดงความคิดเห็นว่า .“It seems to be a - tolerant religion that promotes good thought, good actions and loving kindness.” เหมือนจะเป็นศาสนาที่อดทนเพราะว่า ส่งเสริม การคิดดี การทำความดี และมีเมตตาจิต ผู้ที่มีความอดทนน้อยก็จะกระวนกระวายใจเช่นเดียวกับการปฏิบัติธรรม

สุดท้ายชาวต่างชาติที่ให้ความสนใจต่อพุทธศาสนาไม่ได้สนใจพิธีกรรมหรือพิธีการต่างๆ แต่สนใจในหลักปฏิบัติและหลักคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นหลัก เป็นเพราะว่า กุศโลบายที่ทำให้องค์ศาสดาของแต่ละศาสนามักดีลีสหิมีทุกศาสนา ซึ่งชาวต่างชาติไม่ได้สนใจเรื่องราวเหล่านั้น แต่สนใจในหลักคำสอนที่แท้จริง โดยได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ “Like all religion the original ideas (first sermon) are good but then overlaid with additional ideas from other people. Buddha said he only taught 2 things suffering and the end of suffering. Everything else is extra not from the Buddha.”

รายการอ้างอิง

- คณะกรรมการแผนกตำรา มหามกุฏราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2549). *มังคละถกที่ปณี แปล เล่ม 3*. กรุงเทพฯ : มหามกุฏราชวิทยาลัย
- พระมหาอำนาจ มีราคา. แนวทางการเผยแผ่พุทธศาสนาในต่างประเทศ : กรณีศึกษา ประเทศเนเธอร์แลนด์. *วารสารบริหารการศึกษาระดับบัณฑิตยสถาน มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี*. 16(1), 169 - 182.
- พระมหาดร.สมชาย ฐานวุฑโฒ. (Online). (M.D.; Ph.D.) จากรายการข้อคิดรอบตัว ออกอากาศทางช่อง DMC สืบค้นเมื่อ 8 เดือน สิงหาคม 2565 จาก http://www.kalyanamitra.org/th/uniboon_detail.php?page=2704
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คพับลิเคชั่น.
- Buachompoo. (2560). *รักธรรมมะ*. สืบค้นเมื่อ 8 เดือน สิงหาคม 2565 จาก <https://igetfarang.com>.

การสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษตามหลักพุทธธรรมของนักเรียน โรงเรียนยางฮอมวิทยาคมในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

Motivation in reading English according to Buddhist principles of Yang Hom Wittayakhom School students at the lower secondary level

พระวิฑูร จิตโสภณ

Phra Withun Thitasopano *

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษตามหลักพุทธธรรมของนักเรียนโรงเรียนยางฮอมวิทยาคมในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีวัตถุประสงค์คือ 1.) เพื่อศึกษาปัญหาในการสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษ 2.) เพื่อพัฒนาปัจจัยในการสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษ 3.) เพื่อนำเสนอแนวทางในการสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษ งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยบทอ่านภาษาอังกฤษ (English reading chapters) แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ (Interview)

ผลวิจัยพบว่า นักเรียนมีอุปสรรคและปัญหาในการอ่านภาษาอังกฤษเนื่องจากขาดแรงจูงใจในการฝึกฝนและขาดความมั่นใจในตนเองและไม่กล้าแสดงออก หากนำหลักพุทธธรรม เช่น หลักอิทธิบาท 4 เข้ามาเสริมสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษ จะทำให้สามารถอ่านภาษาอังกฤษได้อย่างมีความมั่นใจ และสามารถพัฒนาทักษะในการอ่านภาษาอังกฤษที่ดีขึ้น อีกทั้งช่วยให้นักเรียนมีแนวทางในการสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการอ่านภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การสร้างแรงจูงใจ, การอ่านภาษาอังกฤษ, หลักพุทธธรรม

* นิสิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

Abstract

Research study of the Motivation in English Reading according to Buddhist Principles of Yang Hom Wittayakhom School Students at the Lower Secondary Level aims to 1.) study problems in motivating reading in English; 2.) to develop motivating factors for reading English; 3.) to present guidelines for motivating reading in English This research is qualitative research. The samples are 30 person high school students. The research instruments consisted of English reading chapters, questionnaire, and interview.

The results showed that students had difficulties in reading English due to lack of motivation to practice and lack of self-confidence and courage. If introducing Buddhist principles such as the Fourth Baht principle to strengthen the motive in reading English will enable confident reading in English and able to develop better reading skills in English. It also provides students with a motivating way to read English as well as successful in reading English effectively.

Keywords: Motivation, Reading English, Buddhist principles

บทนำ

ปัญหาหนึ่งที่หลายต่อหลายคนมีความห่วงใยยิ่งอยู่ในขณะนี้ คือ ปัญหาเด็กไทยไม่รักการอ่าน ซึ่งบางคนอาจจะดูว่าเป็นปัญหาเล็กๆ แต่จริงแล้วไม่ใช่ปัญหาเล็กๆอย่างที่คิด เป็นปัญหาที่ทุกภาคส่วนในสังคมจะต้องประสานความร่วมมือ ช่วยกันแก้ไขอย่างจริงจังและจริงใจ เพราะการอ่านถือเป็นหัวใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และมีความสำคัญยิ่งต่อการนำพาชีวิตไปสู่ความสำเร็จ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษในสังคมโลกปัจจุบัน การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ ความบันเทิง การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมที่หลากหลายและวิสัยทัศน์ของชุมชนโลก นำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ช่วยพัฒนานักเรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้น เข้าใจความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี การคิด สังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศ

การใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้กระทรวงศึกษาธิการตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านเป็นอย่างยิ่ง จึงได้รณรงค์ให้เด็กไทยมีนิสัยรักการอ่านอย่างถาวร โดยประกาศให้ปีการศึกษา 2546 เป็นปีแห่งการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ และในปี พ.ศ. 2549 เป็นวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี จึงกำหนดนโยบายให้สถานศึกษาเข้าร่วมมหกรรมรักการอ่านเพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติ รวมทั้งกำหนดให้วันที่ 2 เมษายนของทุกปี ซึ่งเป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเป็นวันแห่งการรักการอ่านเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต เนื่องจากพระองค์ทรงมีพระราชดำรัสเกี่ยวกับการสร้างนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็ก เมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2549 ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ว่า “หนังสือเป็นสื่อเผยแพร่ความรู้ที่อยู่คู่กับมนุษย์เป็นเวลานาน หนังสือดีมีสาระมีส่วนช่วยยกระดับสติปัญญาและจิตใจของมนุษย์ คติคำสอนหรือตัวอย่างต่าง ๆ ที่ปรากฏในหนังสือยังช่วยกล่อมเกลาคำรู้สึกรู้สีกนึกคิดทำให้นักเรียนไม่เข้าใจในการอ่านไม่สามารถสรุปองค์ความรู้จากการอ่านให้ออกมาเป็นคำพูดหรือตัวอักษรได้ ประกอบกับผู้สอนไม่ได้สอนให้นักเรียนฝึกฝนกระบวนการอ่านอย่างแท้จริง แต่จะสอนโดยวิธีแปลเป็นภาษาไทย คือ ทักษะการอ่านต้องอาศัยประสบการณ์ ความรู้เดิม ประสบการณ์ในการเรียนรู้ สิ่งแวดล้อม และกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งมีอิทธิพลที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความพอใจในการเรียนคุณธรรมจริยธรรมด้วย” ฉะนั้น การปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้เยาวชน จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

การอ่านภาษาอังกฤษมีบทบาทสำคัญยิ่งในสังคมไทยในปัจจุบันซึ่งใช้ภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ นักเรียน นิสิต นักศึกษา ต้องอ่านหนังสือเรียน ตำรา หรือวารสารภาษาอังกฤษ เพื่อให้มีความรู้ในสาขาวิชาของตนที่กว้างขวางและลึกซึ้ง ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่มีความสำคัญมากที่สุดสำหรับผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศในประเทศไทยทั้งนี้เพราะผู้เรียนมีโอกาสใช้ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษมากกว่าทักษะการฟัง การพูดและการเขียน

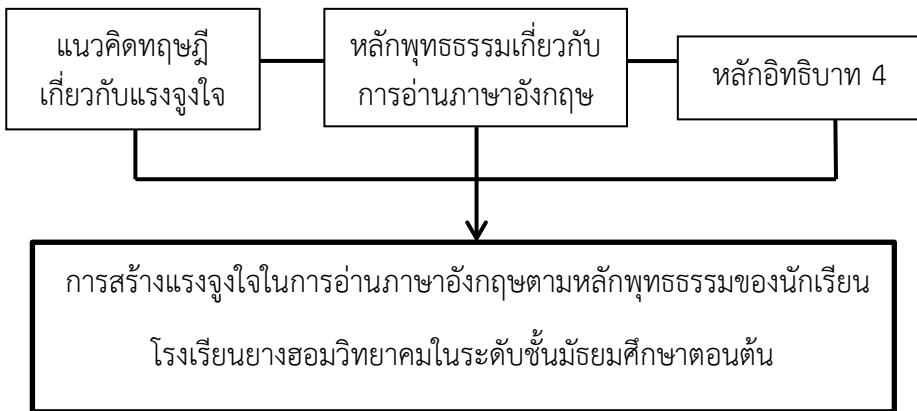
เพื่อพัฒนาศักยภาพการอ่านภาษาอังกฤษ และเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของการอ่าน จึงได้จัดทำวิจัยการสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษขึ้นมา โดยมีนักเรียนโรงเรียนยางฮอมวิทยาคม ตำบลยางฮอม อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเชียงราย เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างไปพัฒนาและแก้ปัญหาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาในการสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษ
2. เพื่อพัฒนาปัจจัยในการสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษ
3. เพื่อนำเสนอแนวทางในการสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่องการสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษตามหลักพุทธธรรม ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนยางฮอมวิทยาคม กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังต่อไปนี้

ภาพประกอบที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

(Conceptual Framework)

ที่มา: ผู้วิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การสอบถามความสนใจของนักเรียนโรงเรียนยางฮอมวิทยาคมที่มีต่อการอ่านภาษาอังกฤษ มีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการทราบปัญหาของนักเรียน โดยมีวิธีการวิจัยดังต่อไปนี้

1.6.1 ประชากรที่ให้ความคิดเห็น

กำหนดกลุ่มตัวอย่างจาก โรงเรียนยางฮอมวิทยาคม ในระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น 1 – 3 รวมทั้งสิ้น 63 คน

1.6.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ บทอ่านภาษาอังกฤษแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ในลักษณะเอกสารกรอกข้อมูล โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือดังต่อไปนี้

1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับ การอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนในโรงเรียน
2. สร้างบทอ่านภาษาอังกฤษแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ในลักษณะเอกสารกรอกข้อมูล เรื่อง การสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษตามหลักพุทธธรรมของนักเรียนโรงเรียนยางฮอมวิทยาคม ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
3. นำบทอ่านภาษาอังกฤษไปทดลองใช้กับนักเรียนโรงเรียนยางฮอมวิทยาคมในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 12 คน
4. ตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยโดยการนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้กับนักเรียนโรงเรียนยางฮอมวิทยาคม ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 63 ในลักษณะการแจกแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ จากนั้นตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ตอบ แล้วบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์เพื่อทำการสรุปและประมวลผล แบบสอบถามแบบสัมภาษณ์

1.6.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัย ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ให้ข้อมูล จำนวนทั้งสิ้น 30 คน

1.6.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการเก็บข้อมูลจากการแจกบทอ่านภาษาอังกฤษแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ แล้วนำมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลความสนใจของกลุ่มนักเรียน เพื่อรวบรวมเป็นข้อมูลในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในการอ่านภาษาอังกฤษในอนาคต

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์...ข้อที่ 1 “เพื่อศึกษาปัญหาในการศึกษาในการสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษ” ผู้วิจัยได้ทำบทอ่านภาษาอังกฤษ 1 บท สามารถสรุปผลได้ดังนี้

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีนักเรียน 4 คน

ผลการศึกษาพบว่านักเรียนคนหนึ่ง สามารถอ่านบทอ่านภาษาอังกฤษได้อย่างคล่องแคล่ว และมีไหวพริบปฏิภาณที่ดี มีบางคำที่สะกดคำไม่ค่อยถูกและมีความมั่นใจในใจตัวเองเวลาอ่าน ในขณะที่นักเรียนคนที่สองสามารถอ่านบทอ่านภาษาอังกฤษได้ดีแต่

ไม่คล่องแคล่ว อ่านได้เสียงดังชัดเจน และมีบางคำที่สะกดคำไม่ค่อยถูก และมีความมั่นใจในใจตัวเอง อย่างไรก็ตามนักเรียนคนที่สามสามารถอ่านบทอ่านภาษาอังกฤษได้เช่นกัน แต่อ่านไม่ชัดเจน และมีบางคำที่อ่านไม่ได้ อ่านได้ช้า ขาดความมั่นใจไม่กล้าที่จะออกเสียง ทำให้มีเสียงอ่านที่เบา แต่นักเรียนคนที่สี่ไม่สามารถอ่านบทอ่านภาษาอังกฤษได้ดีเท่าที่ควร ไม่มีความกล้าแสดงออกและขาดความมั่นใจที่จะออกเสียงเช่นกันกับนักเรียนคนที่สาม นอกจากนี้ยังมีหลายคำที่ไม่สามารถอ่านได้

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีนักเรียน 4 คน

ผลการศึกษาพบว่านักเรียนคนที่หนึ่งเป็นนักเรียนหญิงสามารถอ่านบทอ่านภาษาอังกฤษได้อย่างคล่องแคล่ว เสียงดังฟังชัด มีความมั่นใจในใจตัวเองกล้าและแสดงออก ส่วนนักเรียนคนที่สอง นักเรียนหญิงสามารถอ่านบทอ่านภาษาอังกฤษได้อย่างคล่องแคล่ว เสียงดังชัดเจน แต่ว่ามีบางคำที่สะกดไม่ถูก และมีความมั่นใจในใจมีความกล้าที่จะออกเสียง นอกจากนี้นักเรียนคนที่สามเป็นนักเรียนชายไม่สามารถอ่านบทอ่านภาษาอังกฤษได้ และมีนักเรียนอ่านไม่ถูก มีหลายคำสะกดคำผิด ไม่มีความมั่นใจและไม่กล้าที่จะออกเสียง จึงทำให้เสียงที่อ่านเบา แต่นักเรียนคนที่สี่เป็นนักเรียนชายสามารถอ่านบทอ่านภาษาอังกฤษได้ดี แต่มีบางคำที่สะกดไม่ถูก และอ่านช้า มีเสียงที่ดังชัดเจน มีความมั่นใจในใจตัวเอง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียน 4 คน

ผลการศึกษาพบว่านักเรียนคนที่หนึ่งเป็นนักเรียนหญิงไม่สามารถอ่านบทอ่านภาษาอังกฤษได้ และมีหลายคำที่อ่านไม่ได้ ไม่มีความมั่นใจในใจไม่กล้าแสดงออก มีเสียงอ่านที่เบา อ่านไม่ชัดเจน และนักเรียนคนที่สองเป็นนักเรียนหญิงเช่นกันสามารถอ่านบทอ่านภาษาอังกฤษได้ดี แต่อ่านได้ช้า และมีบางคำที่สะกดไม่ถูก มีความมั่นใจในใจกล้าที่จะออกเสียงอ่านภาษาอังกฤษ มีเสียงดังชัดเจน นอกจากนี้นักเรียนคนที่สามเป็นนักเรียนชายสามารถอ่านบทอ่านภาษาอังกฤษได้ดีและอ่านได้อย่างคล่องแคล่ว แต่มีบางคำสะกดคำผิด มีความมั่นใจในใจตัวเอง อีกทั้งมีเสียงที่ดังฟังชัดเจน อย่างไรก็ตามคนที่สี่เป็นนักเรียนชายแต่ไม่สามารถที่จะอ่านบทอ่านภาษาอังกฤษได้ มีหลายคำที่อ่านไม่สามารถอ่านได้ และมีบางคำอ่านไม่ถูก ไม่มีความมั่นใจในใจตัวเองมีความกล้าแสดงออก และมีเสียงอ่านที่เบา

จากผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 สามารถสรุปได้ว่า นักเรียนส่วนใหญ่สามารถที่จะอ่านภาษาอังกฤษได้ มีนักเรียนส่วนน้อยที่สามารถอ่านบทอ่านได้อย่างคล่องแคล่วแต่มีบางคำศัพท์ที่สะกดไม่ได้ทำให้อ่านไม่ถูกต้อง มีความมั่นใจในใจตัวเองกล้าแสดงออก มีเสียงที่ดังฟังชัดเจน และมีนักเรียนบางคนที่ยังอ่านช้า แต่มีนักเรียนบางส่วนที่

ไม่สามารถอ่านภาษาอังกฤษได้เพราะเนื่องจากว่าเกิดการขาดความมั่นใจในตัวเองและ
ไม่มีความกล้าแสดง จึงทำให้มีเสียงเบาเวลาที่อ่าน มีบางคำศัพท์ไม่สามารถอ่านได้

**4.2 ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์...ข้อที่ 2 “เพื่อพัฒนาปัจจัยในการสร้างแรงจูงใจ
ในการอ่านภาษาอังกฤษ”** ผู้วิจัยได้แบ่งคำถามในการสอบถามออกเป็น 6 ข้อ และ
สามารถสรุปผลได้ดังนี้

คำถามข้อที่ 1 “นักเรียนเคยมีประสบการณ์ด้านการอ่านภาษาอังกฤษหรือไม่”

ผลการศึกษาพบว่านักเรียนมีทั้งหมด 30 คน มีนักเรียน 3 คน ให้คำตอบที่
แตกต่างจากนักเรียนคนอื่น ดังนี้ นักเรียนคนที่หนึ่งให้คำตอบว่า ไม่เคยมีประสบการณ์
ด้านการอ่านภาษาอังกฤษ เนื่องจากไม่เคยฝึกฝนเรียนรู้และไม่เคยเจอสถานการณ์ในการ
อ่านอังกฤษ แต่ว่านักเรียนคนที่สองให้คำตอบว่า เคยเจอประสบการณ์ในด้านการอ่าน
ภาษาอังกฤษ และไม่สามารถอ่านอังกฤษได้ เพราะอ่านภาษาอังกฤษไม่ออก และ
นักเรียนคนที่สามให้คำตอบว่า ไม่เคยมีประสบการณ์ในการอ่านภาษาอังกฤษเช่นกัน
เนื่องจากเป็นเพราะว่าไม่เคยอ่านอังกฤษ จึงทำให้ไม่สามารถอ่านภาษาอังกฤษได้ และ
อ่านภาษาอังกฤษไม่ออก นอกจากนี้นักเรียนอีกสี่สิบเจ็ดคนได้ให้คำตอบว่า เคยมี
ประสบการณ์ในการอ่านภาษาอังกฤษจากกิจกรรมต่างๆภายในโรงเรียน การออกไปพูด
หน้าชั้นเรียนหรือนำเสนองานเป็นภาษาอังกฤษ และการอ่านข้อสอบวิชาภาษาอังกฤษ

จากผลการศึกษาคำถามข้อที่ 1 สามารถสรุปได้ว่า นักเรียนส่วนใหญ่เคยมี
ประสบการณ์ในการอ่านภาษาอังกฤษจากกิจกรรมต่างๆ ในการดำเนินชีวิตประจำวันทั้ง
โรงเรียน และการทำข้อสอบในวิชาภาษาอังกฤษ แต่นักเรียนส่วนน้อยไม่เคยมี
ประสบการณ์ด้านการอ่านภาษาอังกฤษ เนื่องจากไม่เคยฝึกฝนและเรียนรู้ จึงทำให้ไม่
สามารถอ่านภาษาอังกฤษได้

**คำถามข้อที่ 2 “นักเรียนเคยพบเจออุปสรรคและปัญหาในการอ่านภาษาอังกฤษ
หรือไม่ อุปสรรคนั้นคืออะไร”**

ผลการศึกษาพบว่านักเรียนมีทั้งหมด 30 คน มีนักเรียน 5 คน ให้คำตอบที่
แตกต่างจากนักเรียนคนอื่น ดังนี้ นักเรียนคนที่หนึ่งได้ให้คำตอบว่า ไม่เคยพบกับ
อุปสรรคและปัญหาในด้านการอ่านภาษาอังกฤษและนักเรียนคนที่สองให้คำตอบว่า ไม่
เคยเจอกับอุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับการอ่านภาษาอังกฤษเช่นกัน เพราะเนื่องจากมี
เพื่อนสอนอยู่ในสิ่งที่ไม่เข้าใจเสมอ นอกจากนี้มีนักเรียนอีกสามคนได้ให้คำตอบว่า ไม่เคย

เจออุปสรรคและปัญหาในการอ่านภาษาอังกฤษ เนื่องจากอ่านภาษาอังกฤษไม่ได้ อย่างไรก็ตามมีนักเรียนยี่สิบห้าคนให้คำตอบว่า เคยพบเจอกับอุปสรรคและปัญหาในการอ่านภาษาอังกฤษ เช่น การออกเสียงภาษาอังกฤษ สะกดคำผิดและทำให้อ่านไม่ถูก อ่านไม่ได้เพราะคำศัพท์ยาก บางคำอ่านได้แต่แปลไม่ได้ บางคำแปลได้แต่อ่านไม่ได้ และไม่สามารถจำคำศัพท์ได้

จากผลการศึกษาคำถามข้อที่ 2 สามารถสรุปได้ว่า นักเรียนส่วนใหญ่ เคยพบเจอกับอุปสรรคและปัญหาในการอ่านภาษาอังกฤษจากการออกเสียงและการสะกดคำ คำศัพท์ที่ยากไม่สามารถจดจำคำศัพท์ได้ บางคำศัพท์อ่านได้แต่แปลไม่ได้ และบางคำศัพท์แปลได้แต่อ่านไม่ได้ แต่นักเรียนส่วนน้อยไม่เคยเจอกับอุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับการอ่านภาษาอังกฤษ เนื่องจากไม่สามารถอ่านภาษาอังกฤษได้และมีเพื่อนคอยสอนเสมอเมื่อไม่เข้าใจ

คำถามข้อที่ 3 “นักเรียนเคยสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษโดยวิธีใดบ้าง วิธีเหล่านี้สามารถช่วยให้นักเรียนอ่านภาษาอังกฤษได้หรือไม่ อย่างไร”

ผลการศึกษาพบว่านักเรียนมีทั้งหมด 30 คน มีนักเรียน 14 คน ให้คำตอบที่แตกต่างจากนักเรียนคนอื่น ดังนี้ นักเรียนคนที่หนึ่งได้ให้คำตอบว่า การฟังเพลงเป็นภาษาอังกฤษหรือดูหนัง เป็นวิธีที่ใช้อยู่ประจำ วิธีนี้ทำให้ได้รู้สำเนียงจากเจ้าของภาษาอย่างชัดเจน ทำให้การอ่านและการพูดภาษาอังกฤษได้เรียงง่ายและถูกต้องแปลคำศัพท์ที่แปลไม่ได้ และใช้วิธีนี้อยู่เสมอ และนักเรียนคนที่สองให้คำตอบว่า ได้สร้างแรงจูงใจจากการดูการ์ตูน และฟังเพลงที่เกี่ยวกับภาษาอังกฤษเช่นกัน วิธีเหล่านี้สามารถช่วยให้อ่านภาษาอังกฤษได้ เพราะทำให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ต่างๆ ในการฟังเพลงและดูการ์ตูน และสามารถอ่านภาษาอังกฤษตามได้ นอกจากนี้นักเรียนคนที่สามให้คำตอบว่า สร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษจากการศึกษาค้นคว้าในสื่อออนไลน์ เช่น YouTube ของชาวต่างชาติ อย่างไรก็ตามนักเรียนคนที่สี่ให้คำตอบว่า ดูหนังต่างประเทศและฟังเพลงสากล รวมถึงการเล่นเกม วิธีนี้จะช่วยให้ได้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ และสามารถจำคำศัพท์ได้ง่ายมากขึ้น แต่นักเรียนคนที่ห้าให้คำตอบว่า อยากไปเที่ยวต่างประเทศ จึงหาวิธีและศึกษาจากเว็บไซต์ต่าง ๆ และวิธีเหล่านี้ช่วยให้อ่านภาษาอังกฤษได้เล็กน้อยก็ตาม และนักเรียนคนที่หกได้ให้คำตอบว่า ได้สร้างแรงจูงใจจากการดู YouTube และศึกษาจากหนังสือตำราเรียนด้วยเช่นกัน อย่างไรก็ตามนักเรียนคนที่เจ็ดให้คำตอบว่า ไม่มีแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษ เนื่องจากคิดหาวิธีการสร้างแรงจูงใจไม่ได้ และอีกทั้งยังมีนักเรียนสองคนให้คำตอบว่า เคยสร้างแรงจูงใจ

โดยการอ่านการ์ตูนภาษาอังกฤษ สามารถช่วยให้อ่านภาษาอังกฤษได้ เพราะการอ่านการ์ตูนจะทำให้มีความต้องการในการอ่านมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้นักเรียนอีกสองคนให้คำตอบว่า มีการสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษ เพราะอยากสื่อสารกับชาวต่างชาติได้ ยังมีนักเรียนคนอื่นอีกสามคนได้ให้คำตอบว่า ศึกษาค้นคว้าจาก Google โดยการดูสาระ และตัวอักษรภาษาอังกฤษ และการดู YouTube ประกอบด้วยการค้นหาคำศัพท์ที่ไม่สามารถแปลได้ และค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสือตำราเรียน และอย่างไรก็ตามนักเรียนสิบหกคน สามารถสร้างแรงจูงใจได้จากการฝึกฝนพัฒนาตนเอง สร้างความมั่นใจในตนเองและคิดว่าการอ่านเป็นเรื่องสนุก การฝึกทบทวนและจดจำคำศัพท์ที่แปลกใหม่ มีความมุ่งมั่นอดทนและความเพียรพยายาม วิธีนี้จะช่วยพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษได้ดีมากยิ่งขึ้น

จากผลการศึกษาคำถามข้อที่ 3 สามารถสรุปได้ว่า นักเรียนบางส่วน สามารถสร้างแรงจูงใจได้จากการฝึกฝนพัฒนาตนเอง สร้างความมั่นใจในตนเองจนทำให้เกิดความมุ่งมั่นอดทนและความเพียรพยายาม และมีนักเรียนบางส่วนได้สร้างแรงจูงใจจากสื่อออนไลน์ โซเชียลมีเดีย จากการค้นหาเว็บไซต์ต่างๆ เช่น การฟังเพลง ดูหนัง และดูการ์ตูน นักเรียนส่วนน้อยได้สร้างแรงจูงใจจากการอ่านหนังสือตำราเรียน หนังสือการ์ตูน และนักเรียนบางคนไม่เคยสร้างแรงจูงใจเนื่องจากคิดหาวิธีในการสร้างแรงจูงใจไม่ได้

คำถามข้อที่ 4 “วิธีการสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษตามหลักพุทธธรรม เช่น หลักอิทธิบาท 4 สามารถช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการอ่านภาษาอังกฤษได้หรือไม่ อย่างไร”

ผลการศึกษาพบว่านักเรียนมีทั้งหมด 30 คน มีนักเรียน 6 คน ให้คำตอบที่แตกต่างจากนักเรียนคนอื่น ดังนี้ นักเรียนคนที่หนึ่งได้ให้คำตอบว่า ประสบความสำเร็จในการอ่านภาษาอังกฤษ เพราะสามารถพูดคุยกับชาวต่างชาติได้มากขึ้น นอกจากนี้ นักเรียนสามคนให้คำตอบว่า ได้หลักอิทธิบาท 4 ช่วยสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษ เพราะได้ความรู้ในด้านนำไปใช้ในการทำงาน ทำให้มีความขยันหมั่นเพียร มีความรับผิดชอบ และทบทวนสิ่งที่ได้คิดสิ่งที่ได้ทำมา ทำให้ทบทวนจดจำเนื้อหาแรงบันดาลใจและช่วยให้การอ่านภาษาอังกฤษได้เร็วและง่ายยิ่งขึ้น แต่อย่างไรก็ตามนักเรียนคนที่ห้าให้คำตอบว่า ได้หลักอิทธิบาท 4 ช่วยสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษเช่นกัน แต่บางครั้งหลักอิทธิบาท 4 ก็ไม่ได้ช่วยให้ประสบความสำเร็จในการอ่านภาษาอังกฤษ เพราะบางครั้งในเวลาศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองอาจก็เกิดความไม่เข้าใจ เพราะฉะนั้นต้องมีความอดทนและความพยายาม ส่วนนักเรียนคนที่หกให้คำตอบว่า ไม่ได้ เพราะไม่

เคยที่จะฝึกฝนและคิดที่จะสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษนักเรียนยี่สิบสี่คนได้ให้คำตอบว่า ได้ประสบความสำเร็จในการอ่านภาษาอังกฤษ เพราะมีใจรักทำให้เกิดความมุ่งมั่นตั้งใจ และมีความเพียรพยายามที่จะฝึกฝนมีสมาธิในการอ่านภาษาอังกฤษได้ดี

จากผลการศึกษาคำถามข้อที่ 4 สามารถสรุปได้ว่า นักเรียนส่วนใหญ่ได้ประสบความสำเร็จในการอ่านภาษาอังกฤษตามหลักพุทธธรรม เพราะทำให้เกิดความมุ่งมั่นตั้งใจ และมีความเพียรพยายามที่จะฝึกฝนด้วยตนเอง ทำให้สมาธิ นักเรียนส่วนบางส่วนได้ประสบความสำเร็จ เพราะมีแรงบันดาลใจ มีความขยันหมั่นเพียรและมีความรับผิดชอบมีความกล้าแสดงออกที่จะพูดคุยกับชาวต่างชาติ มีนักเรียนบางคน ได้บ้างไม่บ้าง และไม่ประสบความสำเร็จในการอ่าน เพราะไม่เคยที่จะฝึกฝนและคิดที่จะสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษ

คำถามข้อที่ 5 “หลักธรรมใดบ้างที่นักเรียนใช้ในการสร้างแรงจูงใจในการเรียน/การอ่านภาษาอังกฤษ”

ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ได้ใช้หลักธรรมในการสร้างแรงจูงใจในการเรียนและการอ่านภาษาอังกฤษ คือ หลักอิทธิบาท 4 อย่างไรก็ตามมีนักเรียน 2 คน ให้คำตอบแตกต่างจากผู้อื่น ดังนี้ นักเรียนคนหนึ่งคนได้ให้คำตอบว่า ใช้หลักธรรม คือ สัพปุริสธรรม 7 และนอกจากนี้นักเรียนคนที่สอง ไม่ใช่หลักธรรมใดในการสร้างแรงจูงใจในการเรียนและการอ่านภาษาอังกฤษ

จากผลการศึกษาคำถามข้อที่ 5 สามารถสรุปได้ว่า นักเรียนส่วนใหญ่ได้ใช้หลักธรรมในการสร้างแรงจูงใจในการเรียนและการอ่านภาษาอังกฤษ คือ หลักอิทธิบาท 4 มีนักเรียนบางคนใช้หลักธรรม คือ หลักสัพปุริสธรรม 7 ในการสร้างแรงจูงใจในการเรียนและการอ่านภาษาอังกฤษ และมีนักเรียนบางคนไม่ได้ใช้หลักธรรมใดในการสร้างแรงจูงใจในการเรียนและการอ่านภาษาอังกฤษ

คำถามข้อที่ 6 “นักเรียนคิดว่า การสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษตามหลักพุทธธรรม หรือการสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษด้วยตัวเอง นักเรียนจะเลือกวิธีใด เพราะเหตุใด”

ผลการศึกษาพบว่านักเรียนมีทั้งหมด 30 คน มีนักเรียน 12 คน ให้คำตอบแตกต่างจากผู้อื่น ดังนี้ นักเรียนคนที่หนึ่งได้ให้คำตอบว่า ใช้การสร้างแรงจูงใจในการอ่านโดยหลักพุทธธรรม เพราะมีหลักธรรมที่หลากหลายให้เลือกนำมาปฏิบัติ และนักเรียนคนที่สองให้คำตอบว่า ใช้วิธีการสร้างแรงจูงใจในการอ่านตามหลักพุทธธรรม

เช่นกัน เพราะ จะทำให้สามารถอ่านภาษาอังกฤษได้ นอกจากนี้นักเรียนคนที่สามให้คำตอบว่า สามารถฝึกภาษาอังกฤษโดยการร้องเพลงที่เป็นภาษาอังกฤษทุกวัน เพราะจะช่วยให้รับรู้ภาษาอังกฤษได้มากขึ้น ส่วนนักเรียนคนที่สี่ได้ให้คำตอบว่าเกิดจากความมุ่งมั่นตั้งใจ เพราะถ้าเราตั้งใจฝึกอ่านภาษาอังกฤษมากๆ ก็จะทำให้เราประสบผลสำเร็จในการอ่านภาษาอังกฤษมากขึ้น อย่างไรก็ตามนักเรียนคนที่ห้าได้ให้คำตอบว่า การใช้วิธีการสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษตามหลักกรรมน่าจะดีกว่าการฝึกฝนด้วยตนเอง แต่นักเรียนคนที่หก ให้คำตอบว่า การสื่อสารหรือดูหนัง ฟังเพลงที่เกี่ยวกับภาษาอังกฤษทำให้เข้าใจง่ายขึ้น เพราะว่ามีสิ่งช่วยกระตุ้น ทำให้อยากเกิดความเข้าใจความหมายของภาษาอังกฤษ ส่วนนักเรียนคนที่เจ็ดได้ให้คำตอบว่า สร้างแรงจูงใจในการอ่านด้วยการจำ เพราะการจำทำให้สามารถจำได้คิดได้และอ่านได้คล่องแคล่ว แต่ถึงอย่างไรก็ตามนักเรียนคนที่แปด ไม่เลือกวิธีใด เพราะกลัวว่าจะไม่สามารถอ่านภาษาอังกฤษได้ดังที่ให้คำตอบว่า “กลัวว่าจะอ่านไม่ได้” นอกจากนี้นักเรียนคนที่เก้าให้คำตอบว่า การสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษตามหลักกรรม เพราะจะทำให้เกิดความพยายามและอดทนมากยิ่งขึ้น และนักเรียนคนที่สิบได้ให้คำตอบว่า เลือกสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้หลักกรรม คือ อิทธิบาท 4 อีกทั้งมีนักเรียนอีกสองคนให้คำตอบว่า เลือกการสร้างแรงจูงใจในการอ่านทั้งสองวิธี เพราะหลักอิทธิบาท 4 สอนให้มีความพยายาม และเลือกวิธีอ่านด้วยตนเองก็จะทำให้เกิดการจดจำได้ และนอกจากนี้นักเรียนอีกสิบแปดคนได้ให้คำตอบว่า เลือกการสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษด้วยตนเอง เพราะอยากศึกษาด้วยตนเองเหมือนฝึกฝนท่องจำคำศัพท์ ฟังสำเนียงการออกเสียงจากเจ้าของภาษา ฝึกการอ่านจากเว็บไซต์ต่างๆ ในอินเทอร์เน็ต เป็นวิธีที่มักจะใช้อยู่เสมอ

จากผลการศึกษาคำถามข้อที่ 6 สามารถสรุปได้ว่า นักเรียนบางส่วน เลือกการสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษด้วยตนเอง นักเรียนบางส่วน ได้เลือกวิธีสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้หลักพุทธธรรม เพราะจะทำให้เกิดความเพียรพยายามและอดทน นักเรียนบางคนฝึกจากการดูหนัง ฟังเพลง และร้องเพลงที่เกี่ยวกับภาษาอังกฤษ และมีนักเรียนอีกบางคน เลือกการสร้างแรงจูงใจในการอ่านทั้งสองวิธี เพราะหลักพุทธธรรม เช่น หลักอิทธิบาท 4 สอนให้มีความพยายาม และเลือกวิธีฝึกการอ่านด้วยตนเองก็จะทำให้เกิดความมีวินัยมุ่งมั่นตั้งใจพัฒนาตนเอง

4.3 ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 “เพื่อนำเสนอแนวทางในการสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษ” ผู้วิจัยได้แบ่งคำถามในการสัมภาษณ์ออกเป็น 2 ข้อ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์นักเรียนจำนวน 12 คน และสามารถสรุปผลได้ดังนี้

คำถามข้อที่ 1 “นักเรียนคิดว่าการอ่านภาษาอังกฤษสามารถฝึกฝนได้จากแหล่งใดบ้าง”

ผลการศึกษาพบว่านักเรียนมีทั้งหมด 12 คน มีนักเรียน 2 คน ให้คำตอบแตกต่างจากผู้อื่น ดังนี้ นักเรียนคนที่หนึ่งได้ให้สัมภาษณ์ว่า สามารถฝึกฝนได้จาก เพลง เกม หนังสือ และฝึกอ่านฝึกเขียนด้วยตัวเอง นอกจากนี้นักเรียนคนที่สองให้สัมภาษณ์ว่า ได้จากการเรียนพิเศษ และฝึกอ่านจากหนังสือที่เกี่ยวกับภาษาอังกฤษอย่างไรก็ตามนักเรียนอีกสิบคนได้ให้สัมภาษณ์ในเชิงเดียวกันว่า ฝึกฝนได้จากสื่อออนไลน์ และอินเทอร์เน็ต เช่น YouTube, Google ห้องสมุด และการใช้ชีวิตในสังคม ฝึกฝนจากเจ้าของภาษา การศึกษาค้นคว้าหนังสือของตนเองบอ่านในห้องสมุดและในห้องเรียน จากคุณครูผู้สอนภาษาอังกฤษ และจากการเรียนพิเศษ

จากผลการศึกษาคำถามข้อที่ 1 นักเรียนส่วนใหญ่ สามารถฝึกฝนการอ่านภาษาอังกฤษได้จากสื่อ online เช่น Internet, YouTube, Google Facebook ฟังเพลง การเล่นเกม และสามารถฝึกฝนการอ่านภาษาอังกฤษได้จากสื่อ offline เช่น การดำรงชีวิตประจำวันของตนเอง หนังสือต่างๆ ที่เกี่ยวกับภาษาอังกฤษด้วยตัวเอง รวมถึงได้จากการเรียนพิเศษ

คำถามข้อที่ 2 “นักเรียนคิดว่าการสร้างจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้หลักพุทธธรรม ช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะในการอ่านภาษาอังกฤษหรือไม่ อย่างไร ”

ผลการศึกษาพบว่านักเรียนมีทั้งหมด 12 คน นักเรียนทุกคนได้ให้ในเชิงเดียวกัน ดังนี้ นักเรียนคนที่หนึ่งถึงสิบสองให้สัมภาษณ์ว่า การสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้หลักพุทธธรรมสามารถช่วยพัฒนาได้ เพราะ ทำให้เกิดความมุ่งมั่นในการฝึกฝนการอ่าน และการเขียน นอกจากนี้หลักพุทธธรรมช่วยเป็นคติเตือนใจเตือนสติ และสอนให้รู้จักความอดทน ไม่ย่อท้อในการฝึกฝนและมีความมุ่งมั่น และ การใช้หลักพุทธธรรมในการอ่าน การเขียน หรือการเรียนรู้อังกฤษสามารถช่วยให้พัฒนาตัวเองได้ เพราะ หลักพุทธธรรม มักสอนให้มุ่งมั่นตั้งใจจดจ่อในสิ่งที่เราต้องทำ ทำให้เกิดความเพียรพยายาม มีความมุ่งมั่น และความรับผิดชอบ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การเรียน เพื่อให้มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาทักษะการอ่าน

ภาษาอังกฤษหรือวิชาอื่นๆ ด้วย ช่วยให้มีคามอดทนในการฝึกฝนสิ่งต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จ ทำให้จิตใจที่สงบ มีสมาธิ และเกิดสติปัญญา

จากผลการศึกษาคำถามข้อที่ 2 นักเรียนส่วนใหญ่ได้ให้การสัมภาษณ์ในเชิงเดียวกัน คือ การสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้หลักพุทธธรรมสามารถช่วยพัฒนาทักษะในการอ่านภาษาอังกฤษได้ และทำให้ประสบความสำเร็จในการอ่านภาษาอังกฤษได้ด้วย

นักเรียนส่วนใหญ่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สามารถที่จะอ่านภาษาอังกฤษได้ แต่มีนักเรียนส่วนบางคนเท่านั้นที่สามารถอ่านได้อย่างคล่องแคล่ว และบางคำศัพท์ที่นักเรียนไม่สามารถสะกดได้ จึงทำให้นักเรียนอ่านไม่ถูกต้อง นักเรียนบางคนมีความมั่นใจในตัวเองกล้าแสดงออก มีเสียงดังฟังชัดเจน แต่นักเรียนอ่านได้ช้า และนอกจากนั้นนักเรียนบางส่วนไม่สามารถอ่านภาษาอังกฤษได้เพราะเนื่องจากว่าเกิดการขาดความมั่นใจในตัวเองและไม่มีความกล้าแสดงออก เพราะกลัวออกเสียงและสำเนียงที่ผิด จึงทำให้เสียเวลาเวลาที่อ่านและมีหลายคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ไม่สามารถอ่านได้

นักเรียนส่วนใหญ่เคยมีประสบการณ์ในการอ่านภาษาอังกฤษจากกิจกรรมต่างๆ ในการดำเนินชีวิตประจำวัน แต่นักเรียนบางคนเท่านั้นไม่เคยมีประสบการณ์ด้านการอ่านภาษาอังกฤษ และนักเรียนส่วนมากก็เคยพบเจอกับอุปสรรคและปัญหาในการอ่านภาษาอังกฤษ แต่นอกจากนี้ก็มีนักเรียนส่วนน้อยไม่เคยเจอกับอุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับการอ่านภาษาอังกฤษ นักเรียนบางส่วนสามารถสร้างแรงจูงใจในการได้จากการฝึกฝนพัฒนาตนเอง อย่างไรก็ตามมีนักเรียนบางส่วนได้สร้างแรงจูงใจจากสื่อออนไลน์และโซเชียลมีเดีย นอกจากนั้นมีนักเรียนส่วนน้อยได้สร้างแรงจูงใจจากการอ่านหนังสือตำราเรียน หนังสือการ์ตูน และนักเรียนบางคนไม่เคยสร้างแรงจูงใจในการอ่าน นักเรียนส่วนมากได้ประสบความสำเร็จในการอ่านภาษาอังกฤษตามหลักพุทธธรรม นักเรียนส่วนบางส่วนได้ประสบความสำเร็จเพราะมีแรงบันดาลใจ มีความขยันหมั่นเพียร มีความรับผิดชอบและมีความกล้าแสดงออก นักเรียนบางคนก็สามารถสร้างแรงจูงใจได้บ้างไม่บ้าง และไม่ประสบความสำเร็จในการอ่าน นักเรียนส่วนใหญ่ใช้หลักธรรมในการสร้างแรงจูงใจในการเรียนและการอ่านภาษาอังกฤษ คือ หลักอิทธิบาท 4 นอกจากนี้มีนักเรียนบางคน ใช้หลักธรรมคือ หลักสัปปุริสธรรม 7 ในการสร้างแรงจูงใจในการเรียนและการอ่านภาษาอังกฤษ แต่นักเรียนบางคน ไม่ได้ใช้หลักธรรมใดในการสร้างแรงจูงใจในการเรียนและการอ่านภาษาอังกฤษ นักเรียนบางส่วนได้เลือกการสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษด้วยตนเอง อย่างไรก็ตามนักเรียนบางส่วนได้เลือกวิธีสร้างแรงจูงใจใน

การอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้หลักพุทธธรรม และมีนักเรียนอีกบางคนได้เลือกการสร้างแรงจูงใจในการอ่านทั้งสองวิธีด้วยเช่นกัน

นักเรียนส่วนมาใหญ่ สามารถฝึกฝนการอ่านภาษาอังกฤษได้จากสื่อ online และสามารถฝึกฝนการอ่านภาษาอังกฤษได้จากสื่อ offline นอกจากนี้นักเรียนส่วนมากได้ให้การสัมภาษณ์ในเชิงเดียวกันว่า การสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้หลักพุทธธรรมสามารถช่วยพัฒนาทักษะในการอ่านภาษาอังกฤษได้ และทำให้ประสบความสำเร็จในการอ่านภาษาอังกฤษได้อีกด้วย

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้พบประเด็นสำคัญที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังนี้

ผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย นั่นคือ การศึกษาปัญหาในการสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษ การพัฒนาปัจจัยและการนำเสนอแนวทางในการสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษของของนักเรียนโรงเรียนยางหอม วิทยาลัยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น นักเรียนนำเอาหลักพุทธธรรมในทางทางพระพุทธศาสนา คือ หลักอิทธิบาท 4 อิทธิบาท คือ หลักธรรมแห่งความสำเร็จอันประกอบไปด้วยธรรม 4 ประการ ได้แก่ ฉันทะ หมายถึง ความฝึกฝน ตั้งใจมั่น วิริยะ หมายถึง ความขยันหมั่นเพียร จิตตะ หมายถึง มีสมาธิ จิตใจแน่วแน่ วิมังสา หมายถึง ความมีปัญญา นักเรียนได้นำมาใช้ในการดำเนินชีวิต สามารถช่วยสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษของตนเองนำไปสู่ความสำเร็จในการอ่านภาษาอังกฤษ ปัญหาที่ได้จากการวิจัยมีความสำคัญต่อการสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียน ดังที่ Chang & Anna & Renandya & Willy A. (2517) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการใช้วิธีการอ่านแบบกว้างขวางในปัจจุบันในเอเชีย โดยกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนภาษาที่ 2 ในเอเชีย จำนวน 119 คน ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ครูผู้สอนภาษาที่ 2 ในภูมิภาคเอเชีย มีความเชื่อมั่นในประสิทธิผลในการอ่านแบบกว้างขวางในการช่วยพัฒนาทักษะทางด้านภาษาของนักเรียน แต่ยังพบปัญหาอยู่หลายประการ เช่น นักเรียนไม่มีความสนใจการอ่าน ตัวครูผู้สอนขาดทักษะในการติดตามและการประเมินผลการอ่านของนักเรียน

นอกจากนี้ หากนักเรียนในโรงเรียนได้มีประสบการณ์ในการอ่านภาษาอังกฤษ และได้พบเจอกับอุปสรรคและปัญหาในการอ่านภาษาอังกฤษที่ไม่สามารถทำให้อ่านภาษาอังกฤษได้ และเกิดความไม่มั่นใจในตัวเอง หากนักเรียนทุกคนประพฤติปฏิบัติตาม

หลักพุทธธรรมที่กล่าวมาข้างต้นจะเสริมสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษทำให้นักเรียนสามารถอ่านภาษาอังกฤษได้อย่างมีความมั่นใจและมีการพัฒนาปัจจัยในการอ่านภาษาอังกฤษที่ดีขึ้น ช่วยให้นักเรียนรู้จักแนวทางในการสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการอ่านทำให้นักเรียนอ่านภาษาอังกฤษได้

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา การสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษตามหลักพุทธธรรมของนักเรียนโรงเรียนยางฮอมวิทยาในในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้ข้อค้นพบที่ใช้เป็นข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ควรนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปศึกษาและปรับปรุงด้านการสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนในชั้นปีต่อไป
2. ผลการศึกษาสามารถนำมาใช้เป็นฐานความรู้ให้นักเรียนในโรงเรียนยางฮอมวิทยาสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันและในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เช่น เหตุปัจจัยอะไรทำให้เกิดการสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียน เป็นต้น
3. ควรมีการเตรียมความพร้อมให้กับครูและนักเรียน นำแนวทางหรือแนวปฏิบัติไปเผยแพร่ โดยการสร้างกิจกรรมต่างๆ ในการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อให้นักเรียนเกิดการสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษมากยิ่งขึ้น
4. การมีส่วนร่วมของครูและนักเรียน ควรกระทำอย่างต่อเนื่อง โดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้นักเรียนมีความกล้าแสดงออกที่จะพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของตนเอง
5. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งถัดไป คือ ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนภายในโรงเรียนยางฮอมวิทยา

รายการอ้างอิง

- จิรา จันท์ทอง. (2553). *การบูรณาการเทคนิคการตั้งคำถามและการอ่านแบบกว้างขวางเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและนิสัยรักการอ่าน*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- จิราภรณ์ ผดุง และนิสากร จารุมณี. (2554). การใช้กิจกรรมแบบหลากหลายเพื่อส่งเสริม นิสัยรักการอ่าน. *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*. 3(1), 71-91.

ธนภณ สมหวัง. (11 มกราคม 2543). พุทธธรรม: คู่มือมนุษย์ศตวรรษที่ 21. หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน, 8

นทีธร นาคพรหม และคณะ. การสำรวจปัญหาการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาภาษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. เครือข่ายบัณฑิตศึกษา และการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 3. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). (2544). พุทธธรรม (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ชมรม มก. อาวุโส

_____ . (2547). รู้หลักก่อนแล้วศึกษาให้ได้ผล. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

เพลินพิศ วิบูลย์กุล ฝ่ายแผนงาน ส่วนแผนงานและส่งเสริมความรู้. แรงจูงใจ *Motives การจูงใจ Motivation*. สืบค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2564 จาก <http://www.novabizz.com/NovaAce/Motives.htm#ixzz3aB9G8Gfh>.

รักการอ่านนำชีวิตสู่ความสำเร็จ. สืบค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2564 จาก <http://www.moe.go.th/moe/upload/hotnews/htMisfiles/10504-5320html>.

วิไลรัตน์ คิริรินทร์ และ ปัญชลี วาสนสมสิทธิ์. (2553). การศึกษาเปรียบเทียบ ความสามารถและแรงจูงใจในการอ่านของนักศึกษาปริญญาตรี ที่อ่านหนังสือ ในปริมาณสูงและต่ำ. *วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*. 7, 85-97.

วิสาข์ จิตวิวัฒน์. (2543). การสอนอ่านภาษาอังกฤษ (*Teaching English Reading Comprehension*) (พิมพ์ครั้งที่ 2). นครปฐม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

3 หลักพุทธธรรม นำไปสู่ความสำเร็จ. สืบค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2564 จาก <https://moneyhub.in.th/article/precept-of-buddhism/>

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2540). *หลักและวิธีการสอนอ่านภาษาไทย*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

- สุภาคย์ อินทองคง. (2550). *การใช้หลักพุทธธรรมนำการวิจัยและพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สุขภาพองค์กรวม*. ม.ป.ท. : ศูนย์เรียนรู้ชุมชนภาคใต้ (ศรช.)
- อมฤตา โอมณี และนิสากร จารุมนี. (2559). การใช้วิธีการอ่านแบบกว้างขวางในการพัฒนาสมรรถนะการอ่านภาษาอังกฤษและความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ. *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่*, 8(2), 104 - 131.
- อมรรัตน์ ชำนาญรักษา. *ความหมายของการอ่าน*. สืบค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2564 จาก <https://sites.google.com/site/madoobook/home/khwam-hmay-khxng-kar-xan>.
- Anderson, R.C. (1984). A Schema-Thematic View of Basic Processes in Reading Comprehension. In *Handbook of Reading Research*, 258-272. New York: Longman.
- Chang, C-S. & Renandya, W.A. (2017). Current practice of extensive reading in Asia: Teachers' perception. *The Reading Matrix: An International Online Journal*, 17, 1-16.
- Leu, Donald J. and Charles K Kinzer. (1995). *Effective Reading Instruction*. 3rd Ed. New York: A Simon and Schuster Company.
- Mikami, A. (2017). Students' attitudes toward extensive reading in the Japanese EFL context. *TESOL Journal*, 8(2), 471-480.
- Morgado, F. & Nelly (2009). Extensive Reading: Students' Performance and Perception. *An International Online Journal*, 9, 15.
- Yamashita, J. (2004). Reading Attitudes in L1 and L2, and Their Influence on L2 Extensive Reading. *Reading in a Foreign Language*, 16, 1-19. Retrieved on 24 November 2021 from <http://nflrc.hawaii.edu.rfl/>.

บทวิจารณ์หนังสือ

ผู้แต่ง ศาสตราจารย์พิเศษ เสฐียร พันธงศรี

วิจารณ์โดย นางสาวมุกกรวี ฉิมพะเนา^{*}

“ราชบัลลังก์พม่า วาระสุดท้ายแห่งระบบกษัตริย์” ผลงานของท่าน ศาสตราจารย์พิเศษเสฐียร พันธงศรี ราชบัณฑิต บอกเล่าเรื่องราวความบอบช้ำของพม่าที่ได้รับจากการขยายอิทธิพลของนักล่าอาณานิคมตะวันตก แท้จริงแล้วเหล่าประเทศในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ล้วนเผชิญชะตากรรมจากการรุกรานของชาติตะวันตกเฉกเช่นเดียวกัน หากประสบเคราะห์กรรมแตกต่างกันไป ดังเช่นประเทศไทยเองก็เคยประสบกับวิกฤตการณ์ ร.ศ. 112 จนเกือบตกเป็นเมืองขึ้นของประเทศฝรั่งเศส แต่พม่ากลับสูญเสียเอกราชให้แก่อังกฤษรวมถึงการล่มสลายของระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ที่มีมาอย่างยาวนาน

ในหนังสือเล่มนี้ ผู้เขียนพรรณานำเนื้อหาตามประวัติศาสตร์พม่า โดยเริ่มเขียนตัดช่วงมาในสมัยพระเจ้าพุกย็ดอ (จักกายแมง) (พ.ศ. 2362) มาถึงสมัยพระเจ้ามินดง (พ.ศ. 2396 – 2421) และจบลงที่รัชสมัยพระเจ้าธีบอ (สีป่อ) (พ.ศ. 2421 – 2428) กษัตริย์องค์สุดท้ายในราชบัลลังก์พม่า เป็นการปิดฉากของระบบกษัตริย์พม่าลงพร้อมกับอังกฤษเข้ามายึดครองพม่าได้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งในแต่ละสมัยนี้บรรยายให้เห็นถึงการ

^{*} กองบรรณาธิการวารสารพุทธอาเซียนศึกษา (Buddhist ASEAN Studies Journal: BASJ)

แสดงแสนยานุภาพของเจ้าอาณานิคมอย่างอังกฤษ และการรุกคืบเข้ามาในพม่า นำมาซึ่งข้อเรียกร้องที่สร้างความขมขื่นให้กับพม่าเป็นอย่างมาก

อังกฤษประกาศสงครามกับพม่าอย่างเป็นทางการในสมัยพระเจ้าพุกย็อด ด้วยความที่มีอาวุธและไพร่พลที่มีประสิทธิภาพมากกว่าจึงรบชนะพม่าได้อย่างง่ายดาย พม่าจำต้องยินยอมทำสนธิสัญญายันดาโบ (Yandabo) นับแต่นั้นเป็นต้นมาอังกฤษก็เริ่มตั้งดวงทรัพยากรต่าง ๆ และยึดดินแดนของพม่าไปไว้ในครอบครองอันได้แก่ ดินแดนอัสสัม มณีปุระ ยะข่าง และตะนาวศรี ซึ่งต่อมาในสมัยพระเจ้ามินดง พระองค์พยายามขอสันติภาพคืนจากอังกฤษแต่ไม่เป็นผลสำเร็จ จึงหันมาพัฒนาประเทศในทุกด้านจนกระทั่งสามารถควบคุมระบบการค้านานาชาติไว้ในพระราชอาณาจักรได้ และสถาปนากรุงมณฑลเยลขึ้นเป็นเมืองหลวงแห่งใหม่ซึ่งเป็นชัยภูมิที่ยากต่อการรุกรานจากภายนอก อย่างไรก็ตาม แม้จะเป็นช่วงที่พม่าเจริญรุ่งเรืองในหลายด้าน แต่พม่ากลับเผชิญสงครามภายในจากการแย่งชิงอำนาจระหว่างพระโอรส การตัดดวงผลประโยชน์ของเหล่าเสนาบดีที่ว่ากันว่าอังกฤษเป็นผู้บงการอยู่เบื้องหลัง รวมทั้งช่วงเวลาสุดท้ายก่อนพระเจ้ามินดงจะสวรรคต เกิดเหตุการณ์ยึดอำนาจจากพระมเหสีที่ร่วมมือกับคนสนิท เพื่อผลักดันให้เจ้าชายธีโป โอรสที่อ่อนแอที่สุดขึ้นครองราชบัลลังก์และบังคับให้อภิเษกสมรสกับพระนางศุภลัตที่มีศักดิ์เป็นพระชนิษฐาต่างพระมารดา ถือเป็นจุดเริ่มต้นของหายนะในประวัติศาสตร์ของพม่า ราชสำนักอ่อนแอ กษัตริย์ตกอยู่ใต้อำนาจของมเหสี การสังหารหมู่โอรส ธิดาและเชื้อพระวงศ์เพื่อแย่งชิงความเป็นใหญ่ วิกฤติการณ์ข้าวยาก หมากร้างจนถึงขั้นกลียุค นำไปสู่การทำสงครามกับอังกฤษ จนท้ายที่สุดระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ของพม่าได้ล่มสลายลงและตกอยู่ภายใต้การปกครองของอังกฤษโดยสมบูรณ์

ผู้เขียนได้แสดงทัศนะต่อการสิ้นสุดของระบบกษัตริย์และการสูญเสียอิสรภาพของพม่าว่ามาจากกรณีที่กษัตริย์ธีโปอ่อนแอและขาดความสามารถในการครองเมือง ตกอยู่ภายใต้อำนาจของมเหสีศุภลัตที่กระหายในอำนาจและการเอาชนะ ความโหดร้ายในการปกครองของทั้งสองพระองค์ ขุนนางฉ้อฉล รวมทั้งการที่พม่าต้องการไถ้อวดอำนาจแก่ชาวต่างชาติ โดยไม่ประเมินสถานการณ์และกำลังของตน สร้างความไม่พอใจแก่ชาวต่างชาติที่เข้ามาทำการค้า อีกทั้งความฟุ่มเฟือยของราชสำนักส่งผลให้ประชาชน

ได้รับความเดือดร้อนทุกหย่อมหญ้า ทั้งปัญหาการปกครองภายในประเทศประกอบกับการเข้ามาของอิทธิพลเจ้าอาณานิคมตะวันตกในขณะนั้นจึงทำให้พม่าแตกสลายลงอย่างง่ายดาย ผู้เขียนสรุปไว้อย่างสั้น ๆ ถึงปรากฏการณ์ดังกล่าวว่า เป็นเพราะกรรม อันได้แก่ โมหจริต คือความโง่เขลาเบาปัญญา และโทสจริต อันได้แก่ความหยาบช้ำทารุณ ได้ชักนำให้ราชบัลลังก์พม่าต้องมอดเป็นไปในที่สุด

“ราชบัลลังก์พม่า วาระสุดท้ายแห่งระบบกษัตริย์” ได้พรรณนาให้ผู้อ่านรับรู้ประวัติศาสตร์พม่า รูปแบบ วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมการปกครองในลักษณะของการบรรยายแบบเรื่องเล่าที่กลั่นกรองให้ผู้อ่านได้มองเห็นภาพความรุ่งโรจน์ของประวัติศาสตร์พม่า รวมทั้งชี้ชวนให้เห็นถึงบทเรียนราคาแพงเสมือนเครื่องเตือนใจ ในยุคที่บ้านเมืองมีทรราชเป็นผู้ปกครองอันนำมาสู่เรื่องราวที่น่าสลดใจของพม่าผู้เป็นประเทศเพื่อนบ้านใกล้ชิดกับไทย

รายการอ้างอิง

เสถียร พันธรังสี. (2551). *ราชบัลลังก์พม่า วาระสุดท้ายแห่งระบบกษัตริย์* (พิมพ์ครั้งที่

5). กรุงเทพฯ : สร้างสรรค์บุ๊คส์

<https://so07.tci-thaijo.org/index.php/basj/index>